

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik LXL., št. 2
februar – svečan

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

100let

Priprava za tisk Delo Repro, d.d.
Tisk Euroadria, d.o.o., v Ljubljani
Poština je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Glavni urednik
Marjan Toš

Odgovorni urednik
Boris Leskovic

*Franc Černigoj, Borut Jesenko,
Edvard Krašna, Boris Kryštufek,
Franc Ličer, Janko Mehle, Igor
Pičulin, Boštjan Pokorny, Vojko
Stadler.*

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovlec izhaja praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5% stopnji.

**Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-mailu** (ali na
disketi + izpis), **uradne dopise**,
potrjene z žigom in podpisom
odgovorne osebe ZLD/LD, in
fotografije pa v originalu ali na
CD. Pripišite tudi svojo telefonsko
številko.

*Nenaročenih rokopisov in fotografij
ne vračamo!*

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p.p. 505
1001 Ljubljana
e-mail: lovlec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovstvo.net>

Cene malih oglasov:

do 15 besed 4 €,
od 15 do 25 besed 5 €,
od 25 do 30 besed 6 €.
Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba poslati pisno in
plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

Foto: K. Schneider

IZ VSEBINE:

F. Černigoj:	Jubilejni zborniki – odraz nekega zaključenega obdobja	60
IZ DNEVNEGA TISKA		
B. Kavčič:	Pristrelitev puške risanice I.	64
B. Krže:	Nova spoznanja o žej pri divjadi	67
R. Savič:	Ubrana trojica	69
B. Leskovic:	Skoraj vse o Pakih in lovskih klobukih	71
R. E. Širnik:	Kaj vse so o divjadi, lovu in lovcih pisali časopisi na Kranjskem ...	75
PO LOVSKEM SVETU		
V. Mijailović:	Šakal v Srbiji	76
CIC:	Ocenjevanje šakalovega kožuha in lobanje	77
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska ...	80
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		
J. Marolt:	Prav zvita zver	81
LOVSKA ORGANIZACIJA		
B. Zlobko:	Zeleni križ	83
M. Toš:	Problematika reševanja škode od divjadi in na njej zakonsko ni uravnotežena!	83
F. Rotar:	Jelenjad načela finančni obstoj LD Pogorevc	83
M. Toš:	Srečanje lovskih pevskih zborov in registov v Mariboru	84
O. Bakal:	Lovci ne le streljajo ...	85
T. Vrščaj:	Osma brakada ZLD Bele krajine	86
B. Zakrajšek:	Strelska tekma med LD Mokrc in LD Ig	86
A. Mozečič:	Tradicionalni skupni lov na zajca pod Krnom	87
F. Rotar:	Kobiljska »zlata jama« še vedno polna divjadi	87
M. Bauman:	Jubilejno srečanje dveh družin	88
T. Cerar:	60 let LD Lukovica	88
B. Žerdin:	60 let LD Prosenjakovci	89
B. Žerdin:	60 let LD Mlajtinci	89
A. Mogu:	60 let LD Dobrna	89
S. Lenardič:	60 let LD Rakovnik	89
A. Lukančič:	60 let LD Rovte	91
J. Petač:	60 let LD Storžič	91
T. Krsnik:	60 let LD Rogatec	92
B. Žerdin:	60 let LD Dolina	92
B. Žerdin:	Ob 60-letnici LD Velika Polana odprli novo strelišče	93
JUBILANTI		
MLADI PIŠEJO		
LOVSKI OPRTNIK		
F. Kulovec:	Lov v znamenju dvojnega abrahama	96
S. Grl:	Nerazdružljiva kozliča	96
N. Kiš:	Župnik, lovec in dobrotnik	98
J. Poje:	Pravilno ukrepanje rešilo lovčev življenje	98
M. Erzar:	Kulinarični kotichek	99
V SPOMIN		
LOVSKA KINOLOGIJA		
KZS:	Načrt lovsko-kinoloških prireditev za leto 2007	101
A. Raspet:	Tekmovanje visokonogih goničev treh LKD	105
M. Petek:	UP po krvnem sledu v Kočevju	105
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	106

SLIKA NA NASLOVNICI:

Lisica – *Vulpes vulpes*

Foto: Foto Spring MB

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladiči obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta, teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta in teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in
jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozliči obeh spolov,
enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozliči obeh spolov,
enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 4.–31. 1.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica:

1. 11.–28. 2.

Jazbec:

1. 8.–31. 12.

Lisica:

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok):

1. 8.–31. 3.

Navadni polh:

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec:

1. 9.–30. 10.

Pišmavka:

1. 8.–31. 3.

Nutrija:

1. 1.–31. 12.

Fazan:

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena):

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica:

1. 9.–15. 1.

Šoja:

20. 8.–28. 2.

Sraka:

1. 8.–28. 2.

Siva vrana:

10. 8.–28. 2.

Jubilejni zborniki – odraz nekega zaključenega obdobja

»... a delovali smo tudi po skromnih svojih močeh, da postavimo spomenik tej dobi. Spomenik ta bodi knjiga, (...), katera je nastala po skupnem delovanju našem. Da se nahajajo v njej mnogi nedostatki, ne šteje nam, slavno občinstvo, v zlo, kajti je bilo težavno in trudapolno delo, da se je pisalo kolikor toliko dosledno ...« (Iz uvodnika neznanega avtorja v knjigi *Postojnsko okrajno glavarstvo iz leta 1889*; te misli so bile uprabljene tudi v uvodniku zbornika ob 60-letnici LD Prestranek; Prestranek, 2006.)

»Petdeset let šteje naša lovska družina (...) To je čas, ko delamo obračune in se sprašujemo o svojem poslanstvu. Poraja se mi več vprašanj kot odgovorov. Za nami je dolga pot, na kateri smo se učili, se prilagajali, spreminjali in delali tudi napake. Rezultat je dobro organizirano društvo s člani, ki se zavedajo svojega poslanstva, to pa je gospodarjenje z divjadjo in varovanje narave ...« (Iz uvodnika V. Babiča, v zborniku LD Krekovše, 2004)

»To, kar držim v roki, je naš zbornik. Poimenovali smo ga – Njena podoba, kot se je izrisala skozi dejstva in spomine.

Res: podoba naše lovske družine je v tej knjigi. In dejstva in spomini. Upanja ter hrepenenja. In zanosna čustva. Ter žalost. Prekipevajoče veselje. Iskrivost in domiselnost.

In v besede, risbe ter fotografije ujeti trenutki, otrpli v brezčasnost ...« (Iz uvodnika F. Černigoja v zborniku LD Javornik, Črni Vrh nad Idrijo, 1996)

»Celovitejša in popolnejša predstavitev 50-letne zgodovine naše LD bi tole knjižico spremenila v debelo knjigo. Za pisanje take knjige, pa bi morali imeti prizadevnega kronista. Ker ga v naših vrstah ni, je knjižica takšna, kot je ...« (Iz uvodnika dr. V. Simčiča, v zborniku LD Brezovica, 1996)

Za začetek tega zapisa sem navedel citate iz nekaj naključno izbranih lovskih zbornikov, ki v zadnjem desetletju množično izhajajo ob okroglih jubilejih slovenskih lovskih družin, ob njihovih 40-, 50- in 60-letnicah ustanovitve. Na LZS in v Tehniški muzej Slovenije v Bistri so slovenske LD doslej poslale 126 lovskih zbornikov, največ s Štajerskega (podatek kustosinje Slovenskega lovskega muzeja mag. Romane Erhatic Širnik), sklepam pa, da je število še mnogo večja. V kataložnem zapisu teh publikacij največkrat preberemo te letnice izida: 1994, 1995, 1996 ..., 2004, 2005, 2006 ... Najpogostejše pa je zapisano leto 1996, saj se je 50 let prej, v drugem letu po končani 2. svetovni vojni, večina slovenskih lovcev organizirala v lovske družine (LD). Mnoge so se pozneje še preoblikovale, na novo organizirale, se spreminjale in usklajevale svoje meje.

Kar nekaj jubilejnih lovskih zbornikov je po različnih poteh zašlo tudi na moje knjižne police.

Kmalu po novem letu, ko čas radoživih jesenskih skupnih lovov potone med spomine, jih pogosto jemljemo v roke: knjige in knjižice različnih formatov in oblik: prave debele bukve, tehnično profesionalno narejene in razkošne, tudi s trdimi platnicami; lične publikacije v bogatih barvah; drobne zvezčiče, na zunaj skromne ...

In se vprašujemo: Kaj je botrovalo taki poplavi te vrste knjižnih izdaj? Je to posledica tega, da do izdaje knjige v dandanašnjem času s pomočjo sodobne tehnike pridemo razmeroma zlahka in poceni? In si pritrdim – tudi to je, vendar ne samo to. Kaj je tisto, kar sili ostarelega lovca, ki je vse življenje počel nekaj povsem drugega, le človek pisane besede ni bil, da vzame v roke pero in z okorno pisavo napiše svoje lovske spomine z namenom, da bi jih objavil v zborniku svoje lovske družine? Je to podzavestna želja na tem svetu pustiti sled za sabo? Sled, ki bo govorila: »Bil sem tu! Na svoji poti skozi večnost sem se tod ustavil za hip ...«

Le začetni sunek je potreben, da se utrga plaz. Nekdo, ki v

Foto: S. Karim

Za vzorec iz bogate bere – nekaj naključno izbranih lovskih zbornikov.

svojem okolju, v svoji matični lovski družini sproži tisti vzvod, da se okrog njega zbere jedro zagnancev, ki skupaj izpeljejo zamisel do konca. In pot ni lahka. Delo si je treba razdeliti. Kdo bo obiskal vse starejše lovce, jih spodbudil k spominjanju in zapisal njihove spomine? Kdo prebrskal arhive – v družini in na območni zvezi? Kdo bo gradivo pretipkal na računalnik, priredil, lektoriral, uredil, poiskal oblikovalca, tiskarja? Kdo bo prevzel finančno stran projekta? In na koncu – kako knjige spraviti med ljudi?

V članstvu lovskih družin smo zelo različni ljudje, različnih poklicev, starosti, različne izobrazbe, različnih sposobnosti, znanj in veščin ... Tako so tudi lovski zborniki odraz naše različnosti.

Sam sem uredil pet lovskih zbornikov: dva v matični lovski družini (ob 50- in 60-letnici LD), tri pa v sosednjih. In sem kot urednik in pisec predvsem literarnih prispevkov seveda vsakemu vtisnil svoj pečat. Namreč, beseda mi je blizu; v meni je, da poslušam in zapisujem. Zato so v zbornikih, ki sem jih uredil, poudarjeni literarno obarvani prispevki, dosti je lovskih zgodb in doživetij, portretov posameznih lovcev in njihovih spominjanj; zgodbe so tudi krajevno prepoznavne, tako vsebinsko kot jezikovno.

V omenjenih petih zbornikih lahko v grobem razberemo takole zasnovo:

Na začetku so uvodne slavnostne misli. Sledijo dokumentarna besedila, ki so nastala na temelju dokumentov in pričevanj o organiziranih in drugačnih začetkih lovstva v določenem kraju. V naslednjih poglavjih lahko spoznavamo določeno lovsko družino z različnih zornih kotov (zgodovina; sezname članov – nekdanjih in aktualnih; lovišče, divjad v njem, gospodarjenje z divjadjo; postavljanje in gradnja lovskih in drugih objektov, še posebno lovskega doma; kinologija in strelstvo; lovski običaji, visoki življenjski jubileji posameznih članov ...).

V zadnjih poglavjih pa so lovska doživetja in spominjanja spletena v lovske zgodbe, ki so dostikrat tudi humorno obarvane; so portreti tako ali drugače izstopajočih posameznih lovcev.

Vse besedno gradivo je podkrepljeno in obogateno s fotokopijami dokumentov, z ustreznimi fotografijami in risbami.

Le nekaj je tudi lovskih družin, ki so se odločile, da bodo izdale zbornik tudi ob 60-letnici svojega organiziranega delovanja, kar je škoda, saj si prav ob tem jubileju lahko o določeni LD ustvarimo še bolj zaokroženo podobo. Od vznesenega slavlja ob okroglih petdesetletnicah je namreč minilo izjemno burno desetletje. To je bilo desetletje prelomnih dogajanj ter posledično tudi sprememb v organiziranem lovstvu. Zato je dobro, da to ostane zapisano – kot odraz časa, celo družbenih sprememb, katerih posledica so tudi spremenjen način razmišljanja ter drugačni medsebojni odnosi med posamezniki in skupnostjo ter obratno. Vedno bolj se spreminja tudi odnos ozaveščene skupnosti do narave.

Tako je 60-letnica priložnost, da 'deset let pozneje' dopolnimo gradivo iz zbornika ob 50-letnici ter popravimo morebitne neljube napake, ki so se prikradle v prvi zbornik. Šele oba zbornika (ali dodatek k prejšnjemu zborniku), ob 50- in 60-letnici določene lovske družine, skupaj tvorita celostno podobo lovstva v določenem okolju ter v zaključenem zgodovinskem obdobju.

Listam po kupu lovskih zbornikov ... V nekaterih so morda njihovi snovalci rešili zadrego pomanjkanja pisnega gradiva tako, da so njihove knjižice kot albumi s fotografijami. Tudi taki imajo svojo dokumentarno vrednost, ki bo z desetletji vse večja. Spet drugi so, kot bi jih pisal kronist. V tretjih so na dolgo in široko opisane tudi manj pomembne stvari. V nekaterih najdemo celo teme, ki le posredno sodijo v lovstvo (opis rastlinstva na območju neke lovske družine) ... Prav vsi pa izpolnjujejo svoje poslanstvo – pričajo o določenem času v določenih okoljih in vsi skupaj ustvarjajo mozaično podobo našega lovstva v zadnjem polstoletju.

Pred leti je v Zlatorogovi knjižnici izšel izbor leposlovne lovske proze iz zadnjih 30-ih letnikov Lovca (Zelene stečine II, Zlatorogova knjižnica 28, Ljubljana 2002). Res bi bilo škoda, da bi dobre lovske črtice ostale skrite v nepreglednem gradivu zaprašenih letnikov naše osrednje lovske revije. Morda se bo spet našel kdo, ki se bo tako ali drugače dokopal do čim več jubilejnih lovskih zbornikov, jih strokovno ovrednotil, v njih izbral najboljše in to kdaj pozneje objavil v eni od prihodnjih knjig Zlatorogove knjižnice ...

Franc Černigoj

OBVESTILO VODSTVOM LOVSKIH DRUŽIN GLEDE POŠILJANJA LOVCA

Ponovno preverite naslove vaših članov!

Tako kot smo v reviji Lovec objavljali in opozarjali že nekajkrat (npr. v Lovcu, 10/2006, str. 483, in v Uvodniku *Da vas Lisjak ne bo presenetil*, ki ga je za Lovec, 10/2006, str. 460, napisal vodja rač. programa LISJAK Darko But), je Uredništvo Lovca z letošnjo 2. številko glasila začelo zajemati podatke o naročnikih - članih LD le iz programa LISJAK.

Po januarskem povzetju podatkov pa žal ugotavljamo, da 205 naročnikom **manjkajo popolni naslovi** (ulica, hišna številka, pošta itn). Zato uredništvo opozarja, da posledično ne more odgovarjati za takšne neprejete izvide Lovca.

Tajnike lovskih družin oziroma družinske pooblaščenke za vnašanje v program LISJAK opozarjamo, naj takoj **ponovno pregledajo podatke** in jih uredijo vsak mesec najpozneje **do 20. (dvajsetega) v mesecu za naslednjo številko!**

Le tako Vam lahko zagotovimo, da bo Lovec nemoteno prihajal na vaše naslove.

Lovska zveza Slovenije
Uredništvo glasila Lovec

Foto: O. Dolenc – Diana

OB LETOŠNJEM EVROPSKEM DNEVU OPAZOVANJA PTIC

Polnočni klub RTV Ljubljana, 8. 12. 2006 (Sandi Čolnik). – V nadvse zanimivi oddaji so sodelovali poznavalci in ljubitelji ptic, znani ornitologi Janez Gregori, Iztok Geister in Brane Koren, ki so posebej poudarili, da smo Slovenci ornitološki narod. Tokrat nismo videli samo posnetkov ptic, temveč tudi njihove barve in glasove, česar nam tisk ne more ponuditi. Slišali smo marsikaj, kar nam doslej morda ni bilo znano; na primer, da je nekoč davno za pelikana veljalo, da z lastno krvjo hrani mladiče, dokler niso ugotovili, da gre za rdečo barvo na prsih v času gnezdenja. Voditelju oddaje je bila, npr., všeč slika koconogega čuka, pa tudi njegova obrazna maska, nekakšen začuden izraz na ptičjem obrazu. Zvedeli smo tudi, da med ptice pevke spadata slavec in krokar, kar je za marsikoga čudno, ker ne pomisli, da so nekatere ptice večje, druge pa precej manj spevne. Posebno zanimiva je bila pripoved o taščicah. Na sprehodu po Tivoliju bomo videli veliko ptic, ki so biološko enake, toda med njimi bomo odkrili tudi posebno radovedno taščico. O

tem se je prepričal tudi naš sodelavec, ko se mu je pred nekaj tedni na vrtu prvič prikazala taščica. Zdaj ga vsak dan prese- neča s svojo radovednostjo iz neposredne bližine, kot da mu hoče ugajati v svoji držji.

ŠE ENKRAT O KONFERENCI O MEDVEDIH

Dnevnik, 13. 12. 2006. (Vlado Mihelj) pod naslovom *Medvedi, Romi in liberalci* v svoji redni kolumni med drugim omenja, da so marca 2000, po napadu na nekega domorodca, imeli v Žlebiču pri Ribnici konferenco o medvedih, ki da se prav agresivno zajedajo v življenjsko okolje domačinov. Takrat so naredili načrt sistematičnega poboja več deset kosmatincev. Torej nekakšna »Endlösung« (dokončna rešitev judovskega vprašanja) ... Konference so se poleg domačinov in lovskih avtoritet udeležili tudi »vplivni krajanji« Benjamin Henigman, Franci But, takratni kmetijski minister Ciril Smrkolj in podpredsednik vlade Marjan Podobnik.

Resnici na ljubo moramo zapisati, da je takrat nastala tragedija blizu vasice Kot pri Ribnici, ko je medvedka v strahu za svoj podmladek napadla in hudo po-

škodovala Franca Gačnika, o čemer smo pisali tudi v Lovcu. Po omenjeni tragediji se je usul plaz polemik za odstrel in proti odstrelu medvedov. Slovenske novice so pisale, kako je medvedka »skalpirala človeka, mu prebodla pljuča, odgriznila nos ...« Objavile so tudi krajši pregled zgodovine medvedjih napadov na Slovenskem. Maksimilijan Mohorič, tedanji državni sekretar MKGP, je izjavil, da »toleriranje stanja, da medvedi napadajo ljudi v okolici domov in domače živali v hlevih, za Evropo ni sprejemljivo.«

USTAVNO SODIŠČE O AZILU IN MEDVEDIH

Delo, 15. 12. (Matjaž Albreht). – Ustavno sodišče je v postopku za presojo ustavnosti odločilo, da je prvi odstavek 41. člena Zakona o azilu v neskladju z Ustavo. Državni zbor mora ugotovljeno neskladje odpraviti v šestih mesecih. Zakon v spornem členu določa, da lahko prošilec za azil, ki so mu prošnja že zavrnili, vloži novo samo, če predloži dokaze, da so se zanj okoliščine po izdaji prejšnje odločbe bistveno spremenile. Ustavni sodniki so hkrati zavrnili pobudo o začasnem zadržanju izvrševanja posebnega pravilnika.

Po njihovem bi bila morebitna škoda za zdravje in življenje ljudi, ki bi jo zaradi zadržanja pravilnika o odstrelu medvedov lahko povzročili medvedi, večja od škode, ki bi nastala zaradi njihovega odstrela.

LOVCI STRELJAJO IN SE KREGAJO

Slovenske novice, 16. 12. (Jaroslav Jankovič). Po Koroškem se širijo govorice, da so v planinski koči na Peci nemški jagri ustreljenim gamsom odrezali glave in jih razstavili na mizi. Še bolj zanimivo je vprašanje, zakaj so lovci v Črni razdeljeni v dva tabora. Potem so še lastniki gozdov, ki želijo imeti svoja lovišča. Morda je vzrok preprirov tudi dejstvo, da so nekateri lovci hkrati tudi lastniki gozdov in bi radi imeli več pravic kot drugi lovci?

Tudi **Mag** je v eni izmed številčk pisal o lovskih razprtijah, ki naj bi se po njihovem mnenju začele po zamenjavi v samem vrhu Lovske zveze Slovenije.

LOVSKI TOVARIŠI POMAGAJO PAPEŽEVIM

Slovenske novice, 18. 12. (Milan Glavonjič). – Kakor smo pred časom že poročali, se

je 11. decembra 2005 na lovu v okolici Prevol v Suhi krajini zgodila dvojna tragedija: strel, ki ga je nehote sprožil 48-letni **Alojz Novak**, je bil usoden za 41-letnega **Antona Papeža** z Lopate; pozneje so našli mrtvega tudi Novaka. Zeleni bratje so v izjemno široki akciji stopili skupaj in denarno pomagajo 39-letni vdovi **Stanki Papež** ter trem sinovom. Glas prijateljstva in povezovanja je čez Kolpo in Čabranko segel tudi na Hrvaško. Lovci so v dobrih odnosih tudi z Novakovimi. Tako so lovci ponovno oživilo zgled iz leta 1913, ko so slovenski lovci po zgledu dunajskih kolegov ustanovili sklad Zeleni križ. Veliko bolj kritični so lovci med seboj zaradi počasnega in medlega odziva na akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov za družino Papež (glej prispevek v rubriki Lovska organizacija – op. ur.).

Isti časnik je objavil tudi presretno vest, kako je voznik fiata na Kočevskem na dolenjvaškem polju do smrti zbil medvedko, čez deset minut pa je petdeset metrov stran policijski džip podrl divje ga prašiča.

VOLOVJA REBER VSE BLIŽE GRADNJI

Delo, Dnevnik, 22. 12. (Sebastjan Kopušar). – Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) se je odzvalo na navedbe koalicije za Volovjo reber, da namerava Evropska komisija Slovenijo pozvati, naj pojasni, zakaj del kraškega grebena Volovja reber ni uvrščen v program

varstva Natura 2000. Generalni direktor direktorata za okolje **Radovan Tavzes** je pojasnil, da predlog slovenskih območij v Naturi 2000 obravnava evropska komisija, zato še vedno ni dokončno potrjen. Vse tako kaže, da se bodo do leta 2009 na kraškem grebenu najverjetneje že vrtele vetrne elektrarne.

Medtem je sledilni poizkus, ki so ga izvedli na Inštitutu za raziskovanje krasa iz Postojne, pokazal, da se v obdobju visokega vodostaja podzemne vode z območja Volovje rebri stekajo v dva vodna vira, Bistrice in Podstenjšek, ki skupaj s pitno vodo oskrbuje več kot 12.000 prebivalcev Občine Ilirska Bistrica. Potencialno nevarnost za pitno vodo bi pomenila tudi gradnja temeljev za vetrne turbine in preostale infrastrukture, še bolj pa morebitna zrušitev vetrnih turbin zaradi močnih sunkov vetra, požara idr., ker bi nevarne snovi neovirano iztekle v kraško podzemlje in onesnažile omenjena vodna vira.

ČAS JE ZLATO - TUDI V LOVSKIH VRSTAH

Nedeljc, 24. 12. – Tone iz Bistrice v svojem pismu za rubriko *Hopla, oprostite!* malce zbadljivo navaja, da so ponavadi lovci iz Bistrice ob Sotli odhajali na skupni lov v nedeljo zjutraj in se vračali zvečer. Lov je torej trajal ves dan. Po novem je drugače: pripeljejo polne kletke fazanov, jih spustijo, ptice zafrfotajo, zasliši se pokanje in v dveh minutah ropotanja, ki je slišati,

kot bi metal petarde, je vse končano. »Je to še lov?« se sprašuje.

Nedeljc je 31. decembra objavil zanimivo reportažo o zlato-poročencih **Adi in Dragu Bitemcu** z Rakitne, ki sta še vedno zaljubljena v lov. Lovska strast ju je vodila tudi na druge celine. Drago, ki je bil dolgo direktor Dnevnika, se je v LR Rakitna včlanil že leta 1968, potem pa je z lovom »zastrupil« še svojo ženo. Reportažo si je vsekakor vredno prebrati.

Zanimiva je zgodba o divjih živalih in njihovem zimskem spanju, objavljena v Delu, 13. decembra, v rubriki *Vrtimo globus*. Pravijo, da se medvedi kljub toplejšemu vremenu odpravljajo v svoje brloge. Profesor dr. **Jon Swenson** z norveške univerze za naravoslovje pojasnjuje, da pravi čas za zimsko spanje medvedov ni povezan s temperaturo in dolžina dneva (fotoperioda), temveč predvsem s tem, ali so si v telesu uspeli nakopičiti dovolj velike zaloge rezervne tolščice, da bodo z njo lahko preživel zimo.

V Nedeljcu je bilo objavljenih nekaj vprašanj bralcev, kje je mogoče dobiti to ali ono živalco. J. B. iz Velenja, na primer, zanima, kje je mogoče dobiti škorca, za katerega meni, da je odličen pevec. Družino K. R. iz Ljubljane, ki ima doma mlada polha, pa zanima, kaj storiti s polhoma pozimi. Oba sta dobila enak odgovor: po zakonu prostoživečih glodavcev ni dovoljeno imeti v domovih v ujetništvu. Tudi navadni škorec je pri nas zavarovan, zato ga ni dovoljeno vzeti iz

narave; nihče ga ne sme gojiti in še manj prodajati.

Gorenjski glas je objavil vest o slovesnem koncertu ob 30-letnici delovanja Lovskega pevskega zbora Medvode. Ljubitelji zbora so ob tej priložnosti opozorili na enega svojih največjih problemov: v Medvodah nimajo pravega akustičnega prostora za koncerte.

Zanimiva je tudi vest (Delo, 20. 12.), da so gozdarji z ljubljanskega Zavoda za gozdove Slovenije na stojnici v parku Zvezda v Ljubljani razdeljevali ptičjo krmo in mimoidoče poučevali o pomenu zimskega krmljenja ptic. To so storili med drugim tudi zato, ker mnogi ljubitelji ptic ne vedo, da ni primerna vsa krma.

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

V obdobju od 1. do 31. decembra 2006 je bilo z območja 106 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 326 živali.

Virološki laboratorij Enote za diagnostiko kužnih in drugih bolezni živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 310 lisic, 1 psa, 4 mačke, 1 govedo, 3 kune, 1 ovco in 6 volkov.

Prisotnost virusa stekline ni bila ugotovljena.

Jedrt Maurer Wernig,
dr. vet. med.,
VURS

Foto: Foto Spring – MB

Pristrelitev puške risanice – I.

ali korektura* namerilnih naprav

Korektura mehanskih merkov

Ko govorimo o pristrelitvi puške risanice, pravzaprav pa katerega koli orožja z ožlebljeno cevjo, mislimo na usklajitev lege zadetka s položajem namerilnih naprav orožja. Temu opravilu pravimo tudi korektura namerilnih naprav.

Normalno je, da je med položajem oz. osjo namerilnih naprav in osjo cevi puške določena razlika. V odvisnosti od tega, kolikšna je le-ta, je tudi razlika med lego zadetka oz. mestom udarca krogle in namerilno točko. Razlika se lahko tudi poveča ob uporabi različnih vrst streliva.

Da bi zagotovili natančen zadetek in s tem učinkovit in lovsko etičen strel, moramo svojo puško pristreliti.

Večina lovcev to opravilo prepušča strokovnemu osebju. V tehničnem pomenu je to sicer učinkovita, vendar dražja pot. Pristrelitev puške ni prav zapleteno opravilo in se ga lahko loti vsak lovec sam. To je celo zelo dobro, ker bomo na tak način bolje spoznali svoje orožje in optični pripomoček, ki ga najbrž uporabljamo. Z malo vaje bomo pridobili potrebne izkušnje in naslednjič bo šlo hitreje. Tako bomo tudi vadili svoje strelske sposobnosti in pridobili zaupanje v svoje orožje, ki nam ga ne more nadomestiti noben strokovni poseg. Posledica tega bodo natančnejši strelji in bo manj obstreljene divjadi. Sčasoma se boste morda odločili tudi za take strele, za kakršne se zdaj še ne.

Preden se lotimo pristrelitve, moramo zagotoviti nekaj najbolj osnovnih pogojev, brez katerih pristrelitev ne bo v celoti uspešna. Pustila nam bo dvom v sposobnosti naše puške in kmalu jo bomo morali ponoviti. Na žalost najbrž šele po zgrešenem strelu na divjad ali celo obstrelitvi.

Taki pogoji so:

- precizna cev na puški,
- kakovostno strelivo,
- kakovosten strelni daljnogled oz. merok drugega tipa,
- kakovostna montaža optične namerilne naprave,
- stabilen naslon za puško,
- dober strelec.

Precizna (natančna) cev pri puški pomeni, da puška združuje oz. »grupira« tri

*korektura = popravek ali sprememba – Ur.

Foto: M. Švegelj

Za hitre strele so zelo primerne mušice iz obarvane optične prizmice, ki zbira dnevno svetlobo.

strele (raztros zadetkov) s hladno cevjo v okrog 5-cm krog. Pri tem lahko govorimo o lovsko uporabni preciznosti**. Centimeter več je še dopustno, vendar se že približujemo skrajni meji dopustnosti (uporabnosti). Pri 7-cm raztrosu moramo naše strele obvezno omejiti na razdalje do 100 metrov in razmišljati o zamenjavi cevi.

Za pristrelitev potrebujemo kakovostno strelivo uveljavljenega proizvajalca. Iz naše zaloge izberemo **najnovejše in najbolj ohranjene naboje iz iste serije**. Take, s poškodovanimi konicami krogel, raje uporabimo za lov (strele) na krajših razdaljah kot pa za pristrelitev. Poškodovane krogle lahko vplivajo na rezultat korekture; le-to bomo podaljšali, porabili bomo več streliva, obenem bomo preveč ogreli cev, zaradi česar bomo še dodatno nenatančni. Pristrelitev bomo morali prekiniti in se vrniti drugič z boljšim strelivom. Predvsem za pristrelitev nove puške, ko cev še ni, kot temu pravimo, »uležana«, si mirno lahko izberete strelivo, ki je dovolj kakovostno, vendar cenejše od tistega, ki ga nameravamo uporabljati pozneje. Za to je zelo lep primer dobro češko strelivo znamke Sellier & Bellot. Če menimo, da za naše lovske potrebe ni dovolj dobro (morda zato, ker je poceni in ni nemško?), lahko pozneje puško z majhno korekturo pristrelite na drugo strelivo.

Na risanicah uporabljamo dve osnovni kategoriji namerilnih naprav: mehanske

in optične. Seznanili se bomo s pristrelitvijo obojih.

Mehanske namerilne naprave oz. merki na puški risanici so praviloma sestavljeni iz sprednjega in zadnjega merka ali, kot temu tudi rečemo: muhe in vizirja oz. kobilice. Muha ali mušica ni nič drugega kot mehanski indikator (kazalec) lege ustja cevi. Zato je nameščena v neposredno bližino ustja cevi. Kamor kaže mušica, tja kaže tudi cev in tja padajo zadetki.

Zadnji merok ali vizir je ponavadi nameščen na cevi nekoliko naprej od ležišča naboja in je od našega očesa oddaljen okrog 30 do 50 cm. Navedena posta-

** Razlikovati moramo izraz *preciznost* od *točnosti*, saj sta v balistiki to dva vsebinsko različna pojma. Precizna je puška z majhnim raztrosom zadetkov kjer koli na cilju (tarči). Primer za to je, npr., nova puška, ki še ni pristreljena. Točna pa je puška, ki zadeva ali, kot pravimo, »nosi« v merilno točko. Srednji zadetek od več streliv je v merilni točki. Raztros zadetkov pri točni puški je lahko velik. (V balistični stroki se pri poimenovanju preciznosti izogibamo izrazu natančnost, da ne bi bilo še večjih zamenjav vsebinskih razlik.) – op. avtorja

vitev mehanskih namerilnih naprav velja za naprave odprtega tipa z vizirjem kot zadnjim merkom. Take so pri nas najbolj razširjene. Za razliko od njih imamo tudi mehanske namerilne naprave zaprtega tipa z diopтром kot zadnjim merkom. Le-ta je nameščen na konec zaklepišča v neposredno bližino strelčevega očesa. Pri nas se na lovskih risanicah praktično ne uporabljajo. Njihova uporaba je v glavnem omejena na določene kategorije strelskih pušk, postopek pri korekturi pa je enak.

Pri korekturi mehanskih merkov si moramo pripraviti tarčo, ki je nekoliko drugačna od tiste za pristrelitev strelnega daljnogleda. Predvsem mora biti namerilna točka večja in boljše, da je oglate oblike. Črn kvadrat, velikosti približno 10 do 15 cm, bo kar dober. Dandanes malokdo še uporablja mehanske merke za dolge strele. Predvsem nam služijo za hitre strele od blizu in na poraščenem terenu. Zato tudi ni potrebno, da tarčo postavimo prav daleč; kakih 50 do 70 m bo kar prav. Tudi s tako pristreljeno puško boste po potrebi lahko ustrelili na malo večjo razdaljo, recimo tja do 100 m. Razlika v legi zadetka je nepomembna, če upoštevamo raven natančnosti, ki jo omogočajo mehanski merki.

Za hitrejše strele na manjših razdaljah in pogosto na gibljive cilje mora biti merek dovolj velik, sicer ga niti ne vidimo dovolj dobro niti dovolj hitro. Dobro je, če je mušica svetle barve, morda bela ali zlata. Za hitre strele na divje prašiče v temačnem gozdu so zelo primerne mušice iz obarvane optične prizmice, ki zbira dnevno svetlobo.

Pripravimo si stabilen naslon in pre-mišljeno in natančno ustrelimo najmanj dva, še bolje pa tri strele, merjene natančno v sredino vznožja lika na tarči. Pogledamo skozi opazovalni daljnogled ali še bolje spektiv, če ga imamo s seboj, kam smo zadeli (ali pa se počasi sprehodimo do tarče). Izmerimo, koliko srednji zadetek odstopa od namerilne točke. Ta je, kot smo rekli, sredina vznožja lika na tarči. Zdaj mehanske merke pristreljujemo brez nadstrela, ali, kot temu pravimo, »v piko«. Nočemo visokega zadetka oz. nadstrela, saj bomo ponavadi streljali na relativno kratkih razdaljah in v naglici. Strelec pa v naglici refleksno zavzame rahlo visoko oz. »grobno« muho, ker jo v pomanjkanju časa prej opazi in bolje vidi. Nadstrel bo ob visoko zavzeti mušici poslal kroglo prek hrbtna divjega prašiča na razdalji trideset metrov ali pa mu bomo samo »odstrigli« ščetine na vihru. Pa tole ni od kakšnega nemškega »jagdobermojstra« iz kakšnega nemškega »jagdzeitunga« (kako tevtonsko to zveni), ampak z naših slovenskih lovskih stez.

Ko izmerimo, koliko po višini in smeri srednji zadetek odstopa od namerilne točke, se lahko lotimo korekture merkov. Dokler nimamo potrebnih izkušenj, ki si jih pridobimo s sistemom odpravljanja lastnih napak, lahko za premik merkov uporabimo preprosto formulo, ki pove, za koliko moramo premakniti merke, da dobimo želeni pomik zadetka na tarči.

Formula je sestavljena iz produkta razdalje med merkoma in želenega pomika zadetka, deljeno z razdaljo do cilja.

Primer: Razdalja med sprednjim in zadnjim merkom na puški je 400 mm x 20 mm želenega pomika/70.000 mm (70 m) razdalje do cilja = 1,14 mm premika merka.

Torej, če zadetek za 20 cm odstopa od namerilne točke, moramo merke popraviti za okrog 1 mm. Poudarjam, da je to matematični izračun, ki pa se v praksi lahko izkaže samo za približnega, ker je veliko odvisno tudi od oblike merkov, njihove barve, svetlobnih razmer v času pristrelitve in od oči strelca. Dva strelca bosta iste merke lahko videla nekoliko drugače. Vsekakor pa je izračun vedno dobro izhodišče za začetek korekture.

Ko merke premikamo, se moramo odločiti, katerega bomo premikali, kar je odvisno tudi od konstrukcije merkov na naši puški. Kadar delamo popravke z **zadnjim merkom, le-tega vedno premikamo v smer želenega zadetka.** Torej, če je zadetek odstopal 20 cm v desno in je bil 20 cm nizek, bomo v našem primeru zadnji merke na puški premaknili

za 1 mm **v levo** in ga tudi za milimeter **dvignili**. Slednjega se morda še spominjamo od služenja vojaškega roka, ko smo za višji strel zadnji merke pač dvignili. Seveda moramo popravke za smer in višino po prejšnji formuli izračunati posebej. Če je zadnji merke na posebnem nosilcu v obliki lastovičjega repa, ponavadi omogoča popravke po smeri, velikokrat pa tudi po višini. Pri nekaterih kombiniranih puškah je mogoče zadnji merke tudi podložiti. Lep primer za to je merke na češki bokarici model ZH, ki ga je mogoče zlahka podložiti s tanko podložko. To se niti ne bo videlo, čeprav bo kdo nad tem vihal nos.

Če z zadnjim merkom ne moremo opraviti korekture, ker je nepremičen (fiksni) ali pa nam zmanjka prostora, se moramo lotiti popravljanja položaja sprednjega merka ali mušice. Kadar opravljamo popravke s **sprednjim merkom oz. mušico, vedno premikamo nasprotno od smeri želenega zadetka**, vendar za enak premik kot prej. Torej, če je zadetek odstopal 20 cm v desno in je bil 20 cm nizek, bomo sprednji merke na puški premaknili za 1 mm **v desno** in ga za milimeter **spustili**. Predvsem na nekaterih karabinkah je mušica na nosilcu, ki omogoča premik po smeri. Paziti moramo, da ne premaknemo celotnega podstavka mušice, po višini pa jo lahko tudi obrusimo.

Glede na konstrukcijo merkov lahko kombiniramo popravke zadnjega in sprednjega merka in tako dobimo želeni rezultat. Pri sodobnih puškah – repetirkah je predvsem zadnji merke narejen tako, da je korektura lahka. Nosilec vi-

Zadnji merke ali vizir je lahko nastavljen po smeri in višini, tako kot na karabinki v sredini, ali pa samo po smeri, kot na obeh bokaricah ob straneh. V takem primeru je potrebno malo iznajdljivosti ali pa se lotimo mušice.

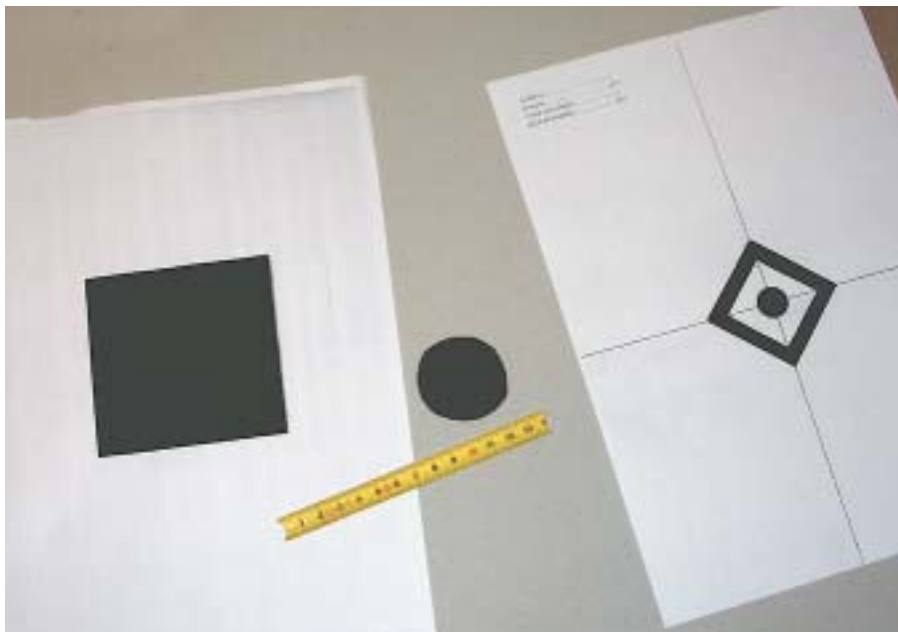

Foto: M. Švegelj

Leva tarča na fotografiji je primerna za pristrelitev mehanskih merkov, obe desni pa za pristrelitev strelnega daljnogleda.

zirja je v podstavek pričvrščen z vijaki, ki jih odvijemo in nato zlahka premaknemo vizir.

Veliko pa je pušk, pri katerih še vedno potrebujemo nekaj sile za premik nosilca merka. Ne uporabljajmo jeklenega orodja, da ne poškodujemo merka. Če nimamo medeninastega podaljška, s kladivcem udarjamo po praznem tulcu, ki smo ga naslonili na nosilec merka. Na nosilcu bo sicer ostalo malo sledov medenine, ne bomo pa ga poškodovali.

Ko opravimo premik merka po smeri in višini, za katerega menimo, da bo ustrezen, zopet, na popolnoma enak način kot prej, dvakrat ustrelimo. Paziti moramo, da je cev pri obeh streljih hladna. Le tako bomo lahko zaupali legi zadetkov. To je še posebno pomembno pri kombiniranih puškah in dvocevnih risanicah, kjer zaradi tople cevi zadetek odstopa v smeri druge cevi.

Zdaj bi moral biti srednji zadetek že zelo blizu namerilne točke, z malo sreče in prakse pa že kar v njej. Opravimo še tisti mali popravek, ki je potreben: oddamo kontrolni strel ali dva – in to je to!

Seveda vedno ne gre tako hitro. Če se korektura zavleče in porabimo več streliva, moramo najpozneje po desetem strelu grobo očistiti cev. Sam to storim že pri petem strelu. Z nekaj potegi čistilne šibike odstranite smodniške saje in popolnoma ohladite cev. Naj se vam ne mudi. Če nimate dovolj časa, se nikar ne lotite pristrelitve!

Izberite tudi ustrezne vremenske razmere. Predvsem pri pristrelitvi mehanskih merkov se izogibajte sonca. Če ne gre drugače, vsaj na strelskem mestu in nad tarčo uredite senco. **Nikoli ne opravljajte korekture, kadar na merke ali**

tarčo sveti sonce. Najboljši je dan s svetlo oblačnostjo, brez vetra in z zmernimi temperaturami.

Velikokrat se vse lepo izide in končamo z do petimi naboji; včasih pa tudi ne! Kot pri vsej tehniki tudi tukaj velja Murphijev zakon, ki pravi, da če gre lahko kaj narobe, bo tudi šlo. Ko ugotovite, da ste porabili že polovico škatle streliva in da stojate živčni, je za tisti dan kar dovolj! Kakšen dan preprosro ni primeren za streljanje. Morda nismo umirjeni, smo utrujeni zaradi obilice dela, srce nam bije hitreje, ne vidimo dovolj dobro. Ne trmarimo, če ne gre, ker bo samo še

slabše. Ves postopek raje ponovimo drugič.

Ko smo s kontrolnim strelom približno 4 cm od namerilne točke, lahko štejemo, da je korektura uspešno končana. Manj kot 4 cm je z mehanskimi merki težko popraviti, kar pa je tudi pričakovan razstros našega streljanja in tudi dnevna toleranca razstrosa zadetkov. Namreč: ista puška bo v istih rokah, z istim strelivom in na istem strelišču za toliko trosila zadetke v različnih balističnih razmerah. Tukaj govorimo o minimalnih in dostikrat nezavednih spremembah tlaka, temperature, osvetlitve, vlage, vetra ipd.

Predvsem tisti lovci, ki še vidijo dovolj dobro, da mehanske merke uporabljajo na pogonih, predvsem za gozdni lov na divje prašiče, morajo korekturi merkov in tudi strelski vadbi nameniti več časa. Neodgovorno, neetično, nepoklicno in konec koncev tudi negospodarno je streljati na divjad, kot so npr. divji prašiči, če nismo namenili dovolj pozornosti svojemu orožju in svoji strelski tehniki. Divji prašič je velik cilj; na pogonih razdalje niso velike in zadeti ga ni prav težko. Problem je v tem, da tak lov terja strele na gibljev cilj, ki ima glede na telesne mere, v primerjavi z drugo parkljusto divjadjo, relativno majhno površino vitalnih mest oz. mest, ki so občutljiva za zadetek v taki meri, da hitro onesposobi cilj. Dobršen del tako »zgrešenih?!« divjih prašičev zaradi naše lenobe in brezbrčnosti zgine v naših hostah. Naj jih bo v prihodnje čim manj!

(Se nadaljuje.)
Boris Kavčič

Foto: J. Papež – Diana

Nova spoznanja o žeji pri divjadi

*Zimske prehranske potrebe in s tem povezano krmljenje divjadi že dolgo veljajo za eno od zanimivih področij in polemičnih razprav. Malo manj znano pa je, kolikšne so **potrebe divjadi po vodi**. V povezavi s tem niso povsem pojasnjene zadeve pri jelenjadi in srnjadi. Med lovskimi praktiki je najbolj razširjeno prepričanje, da je zadosten delež sočne krme potreben ne le zaradi fizioloških potreb, pač pa tudi za preprečevanje večjih poškodb na rastlinstvu. O tem so zelo zanimive in koristne novejšje izkušnje ter spoznanja avstrijsko-češkega Inštituta za ekologijo divjadi, ki se ukvarja predvsem s proučevanjem jelenjadi.*

Znano je, da je v fiziologiji vloga vode zelo pomembna, saj praktično vsi presnovni procesi v živih organizmih potekajo v tekočem stanju. Ob tem ima voda v organizmu več vlog: zagotavlja notranjo stabilnost celičnih teles, nadalje je sredstvo za raztapljanje in razporejanje hranil in končno tudi sredstvo za izločanje presnov-

nih ostankov. Obenem je voda nepogrešljiva za uravnavanje in vzdrževanje telesne temperature. Med presnovnimi procesi se del vode nenehno izloča z blatom (iztrebkom) in urinom, s potenjem in dihanjem. Da bi presnovni procesi potekali čim bolj naravno in neovirano, mora biti v organizmu stabilna količina vode. Zato je večina živalskih

vrst veliko občutljivejša za pomanjkanje vode kot za pomanjkanje hrane. Za prežvekovalce je nemotena oskrba telesa z vodo še toliko pomembnejša, saj je presnova v vampu povezana z visokim deležem vode. Vedeti moramo, da mikroorganizmi, ki v vampu razgrajujejo rastlinsko hrano, za delovanje potrebujejo »mokro okolje«. Drugo, prav tako pomembno dejstvo pa je, da se razgrajena hranila prek želodčne sluznice usmerjajo v notranjost telesa v tekočem stanju; to je skupaj z vodo. Poleg omenjenega morajo prežvekovalci za normalen presnovni proces izločiti dosti sline, ki tudi vsebuje velik delež vode.

Pozimi parkljasta divjad sicer potrebuje manj vode kot v drugih letnih časih, za kar je več razlogov. Pozimi se namreč pri prežvekovskih vrstah parkljaste divjadi izrazito zmanjša intenzivnost

presnove. Manjša kot v preostalih delih leta je predvsem zaradi nižjih zunanjskih temperatur in višje zračne vlage (tudi izguba vode zaradi dihanja in potenja). Na manjše izgube vode prek telesne površine vplivajo tudi maščobne celice v podkožju in izolacija z zimsko dlako. Skoraj najpomembnejše pa je dejstvo, da se prežvekovski parkljasti divjadi, v primerjavi z drugimi letnimi časi, zmanjšajo prehranske potrebe (merjeno v deležu suhih snovi).

Skratka, pri divjadi omenjenih vrst je potreba po vodi tesno povezana s količinami zaužite hrane. Po izsledkih novejših raziskav divjad za vsak kilogram zaužite suhe snovi potrebuje 2 do 4 litre vode. Zato pozimi odrasla jelenjad potrebuje 5 do 12 litrov vode na dan, odrasla srnjad pa 1 do 3 litre vode. Pri damjaku in muflonu je potre-

ba ocenjena na 4 do 6 litrov vode na dan na odraslo žival. V primerjavi s temi podatki pa so poletne potrebe po vodi najmanj dvojne. Nedvomno je glavni oskrbovalec z vodo zelena paša, ki vsebuje 75 do 90 % vode. Pozimi pa je večina prehranskih virov revnih z vodo. Ob tem so tudi izjeme, kot so jesenski posevki, robidovo listje ter različno grmovno in drevesno popje z veliko vsebnostjo vode, kar je še zlasti pomembno za zimsko pašo srnjadi.

V nekaterih zimovališčih jelenjadi so tolikšne potrebe po vodi lahko tudi problematične. V večini rastlinstva, zlasti še v višjih legah, je vsebnost vode skromna. Nižje le-

njad, krmljena zgolj s senom,
– kolikšen obseg potreb po vodi je mogoče zagotavljati s polaganjem pese ali silaže,
– ali pozimi (in kako) jelenjad izkorišča dosegljive vodne vire.

Navedena vprašanja so bila predmet raziskav v minulih petih letih in pri različnih tropih jelenjadi, od katerih je vsak moral šteti najmanj 8 živali.

Ciljne ugotovitve so potrdile domnevo o soodvisnosti med vsebnostjo suhih snovi in potrebo po vodi (žejo). Pri krmljenju zgolj s senom, ki vsebuje okrog 90 % suhih snovi, je bila povprečna pora-

Foto: S. Lavrič – Diana

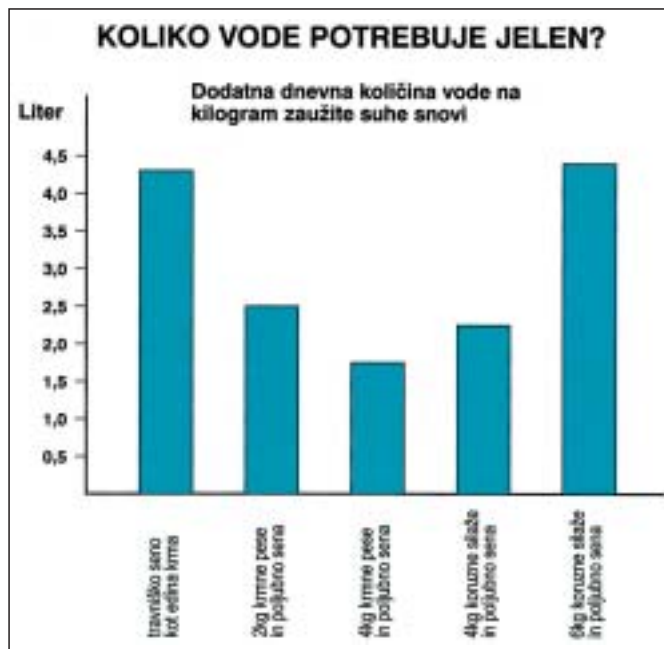
žeča stanišča z raznovrstnejšo sočno pašo pa jelenjadi praviloma niso dosegljiva. Zato jelenjad pa tudi drugi divji prežvekovalci morajo pozimi ob pretežno suhi zimski paši uživati sneg ali pa obiskovati nezaledenele kaluže in potoke. To se še zlasti dogaja, če na krmiščih ne zagotavljamo dovolj sočne hrane. V takih razmerah, zlasti v zimah brez snega, je dosegljivost vode lahko eden od ključnih dejavnikov za izbiro zimovališča.

V zadnjih petih letih so v raziskovalnih objektih že prej omenjenega mednarodnega inštituta proučevali potrebe jelenjadi po vodi v različnih vremenskih razmerah. Osrednja pozornost je veljala naslednjim vprašanjem:

– koliko vode potrebuje jele-

ba vode 3,4 litra na vsak kilogram zaužitega sena. Ob povprečju 2,3 kg zaužitega sena je žival potrebovala skoraj 10 litrov vode na dan. Podobne potrebe po vodi so imele tudi živali, ki so imele na voljo seno samopostrežno, obenem pa so bile krmljene s peletirano močno krmo ali žiti.

Bistveno manj vode pa je potrebovala jelenjad, ki je bila razen s senom krmljena tudi s sočno krmo, npr. s peso in silažo. Živali, ki so na dan zaužile 2 kg krmne pese s 15 % vsebnostjo suhe snovi, so v povprečju potrebovale 4 litre vode na dan. Ob podvojitvi obroka na 4 kg pese pa je bila dnevna potreba po vodi manj kot 3 litre. V okviru poskusa niso povečevali količine pese, ker bi to lahko povzročilo resne prebavne motnje. Pri krm-

DELEŽ VODE V KRMI

	suha snov	voda
krmna pesa	15%	85%
sladkorna pesa	23%	77%
koruzna silaža	28%	72%
travna silaža	35%	65%
travniško seno	88%	12%
žitna mešanica	90%	10%
peletirana močna krma	90%	10%

ljenju s 4 kg koruzne silaže z 28 % suhih snovi in senom kot osnovno krmo so živali potrebovale več kot 4 litre vode na dan. Ob povečanju obroka na 6 kg se je potreba po vodi zmanjšala na 3 litre. V dnevih s snežno odejo je jelenjad pila manj kot v dneh brez snega, ob vsem pa je bila pomembna tudi dnevna struktura snega. Jelenjad, krmljena zgolj s senom, je ob mokrem, južnem snegu v povprečju potrebovala okrog 4 litre vode na dan. Ob zaledenem, srenastem snegu pa se je dnevna količina potrebne oziroma popite vode povečala na več kot 6 litrov na dan. Pri krmljenju s senom in 4 kg krmne pese ali 6 kg zelene koruzne silaže jelenjad ob južnem snegu skoraj ni pila vode. V času zmrzali pa je navkljub

sočni krmi vsaka žival potrebovala 2 litra vode na dan.

Ugotovitve raziskovalcev nedvomno potrjujejo pomen dostopnosti do vode tudi za divje prežvekovalce. V zimskih razmerah je ob pomanjkanju vode ali sočne krme v skrajnem primeru koristen tudi sneg. Predvsem velike potrebe po vodi so v času nizkih temperatur, ne glede na snežno odejo ali razmere brez snega, zlasti pri krmljenju izključno s senom. Nedvomno velja to upoštevati pri izbiri mesta krmišča, saj se tako zmanjšajo območja dnevnih aktivnosti, kar pomeni tudi varčevanje z energijo. S pokladanjem pese ali silaže pa se nedvomno zagotavlja tudi pomemben del dnevnih potreb po vodi.

Blaž Krže

Ubrana trojica

Lov s sokolom na jerebice

Topel jesenski dan se je že krepko prevesil v pozno popoldne. Sonce je jelo zgubljati svojo moč in hladen vetrc je nežno pobožal spokojno panonsko ravnico. Zadnji kmetje so se po zaprašenih kolovozih utrujeni vračali s polja proti domu in malokatera človeška duša se je še potikala naokoli. Narava se je zavila v samoto. V daljavi je bilo slišati klice članov razbite kite jerebic, njihov »girrak, girrak ...« je prihajal zdaj od tu, zdaj od tam in lovski pes, ki je vznemirjen sedel ob vodnikovih nogi, je dobro znane glasove pozorno vlekel na svoja ušesa. Ko je ptičar dvignil svoj pogled h gospodarjevim očem, je komaj slišno proseče zacvilil.

»Išči,« je sledilo kratko povelje. Pes se je pognal naprej in že je v hitrem galopu plaval med osušeni travami ter z visoko dvignjeno glavo v nos lovil človekovim čutom nezaznavna sporočila. Tu in tam je hipoma upočasnil svoj tek, spremenil smer ter vnovič proti vetru preverjal vonjave. Nato je še z večjo ihto nadaljeval široko iskanje in kazalo je, kot bi že v naslednjem trenutku želel nadomestiti zamujeno. Čutiti je bilo, da ga neka neznana sila in močan nagon ženeta k nevidnemu cilju, saj ga ni zmotil niti zajec, ki je tik pred njim skočil z loža, niti poljski škrjanci, ki so eden za drugim poletavali iz visoke trave in se energično pojoč strmo dvigali visoko v nebo. Vsakič, ko je pes upočasnil svoj divji ritem in preverjal vonjave, je gospodar, ki je iz daljave opazoval prav vsak njegov gib, zadržal dih in srce mu je začelo pospešeno biti. Vendar nič, zopet nič, srce se je umirilo in hladen vetrič, ki je po polju nosil jesenske vonjave dogorelih kurišč, je ohladil razgreti obraz.

Nenadoma je pes obstal z visoko dvignjenim smrčkom,

Pri sokolarjenju nepozabno lovsko doživetje in stik z naravo zelo odtehtata vloženi trud in skromen plen. Že star sokolarski rek pravi, da pravi sokolarji nikoli ne lovijo zaradi plena, ampak zaradi lepote takega lova.

nato pa, kot bi zatezal, previdno napravil še dva, tri dolge korake, nekoliko spustil glavo in naposled čvrsto obstal ... Ob takem prizoru bi človek za trenutek pomislil, da se je zaustavil čas; le pozabavanje vitkih osušenih travnih bilk v rahli sapi bi ga prepričalo, da se moti. Tam so bile jerebice; tik pred psom, nikoli se ne zmoti. Samo da se ne bi prehitro dvignile, je v mislih govoril sam sebi. Srce mu je začelo biti vse hitreje in roka, na kateri je stala s kapico pokrita ptica, je nehote

Oster pogled in plemenita drža sokola selca – popolnega lovca. Le kdo si ne bi želel loviti v njegovi družbi?

Dva od trojice lovcev po uspešni ulenitvi jerebice

vznemirjeno zadrgetala. Sokol, ki je bil dotlej povsem sproščen, je takoj zaznal napetost; izkušena ptica je vedela, da je prišel njen trenutek, zato se je začela nemirno prestopati po sokolarski rokavici in rahlo širiti svoje peruti. Samo še ena misel se je takrat vrtela po sokolarjevi glavi: »Hitro sokola v zrak, potem bodo jerebice zagotovo čvrsto držale.« Izučen gib desnice je hipoma razprl in snel lično izdelano kapico, nato pa je sokolar dvignil sokola visoko v zrak. Plemenita

ptica se je, tako kot vedno, za trenutek razgledala po okolici, našopirila in otresla svoja svilnata peresa, nato pa z globokimi zamahi peruti poletela proti vetru. Sokol je letel naravnost proti psu in skoraj bi se ga bil dotaknil, kot bi mu pri tem želel predati svoje tiho sporočilo: »Daj, prijatelj, zdrži še malo!«

Kraguljčki so zvončkljali in sokol se je v krogih dvigal vedno više v nebo. Jerebice, ki so ležale nekaj metrov pred psom, so očitno že zaznale pretečo nevarnost, zato so se še bolj tesno pritisnile k tlu. Tedaj je sokolar počasi, v velikem krogu previdno obšel jerebice, tako da sta jih s psom držala vsak s svoje strani. Ptičar je še vedno negibno stal, vsaka mišica na telesu je bila napeta kot struna, rep je bil nepremičen in njegove oči so bile zazrte v mesto, kjer so se pritajile poljske jerebice. Sokolarju je zastajal dihanje, napetost je narasla skoraj do vrhunca, vendar so sokolovi kraguljčki z zvošnjem opozarjali, da sokol še vedno nabira višino in da še ni napočil pravi trenutek za napad ...

V daljavi se je nad gozdičkom sredi polja nemirno vrtele jata golobov grivarjev, ki so tudi opazili sokola. Nervozno so posedali po visokih akacijah in spet poletavali. Verjetno jih je begala sokolova nenavadna malodušnost, kajti na selitvi so bili pogosto tarča napadov ujed. Zato so prav dobro poznali pretkane plenilčeve lovske strategije. Vendar se sokol začuda ni menil zanje; zadrževal se je nad mestom, ki sta ga omejila njegova lovska družabnika. Sokolarska ptica je odločno čakala le plen, ki je bil skrit nekje v travi. Čeprav ga ni videla niti za trenutek, je dobro vedela, od kod bo poletel.

Naenkrat so kraguljčki utihnili. Sokolar se je ozrl visoko proti nebu, kjer je mirno jadral sokol. Nič več ni mahal s perutmi, ampak je z močno razširjenim repom le drsel v vetru in ohranjal nabrano vi-

Sokol selec in nemški kdl. ptičar lahko odlično sodelujeta pri lovu.

šino. Tedaj se je v predstavi brezkončne igre narave začelo »poslednje dejanje«, dejanje, v katerem bosta svoje vloge odigrala samo še glavna igralca – plenilec in nje-

žil dolgi zašiljeni peruti tesno ob telo in nadaljeval svoj neverjetni strmoglavi pad; kot kamen, ki ga vržeš s pečine. Jerebice so se spet združile v kito in tik nad tlemi z vetrom

Končno dejanje sokolarjenja ...

gov plen. Glasen »prrrrr« je razbil mrtvo tišino in v istem hipu sta pes in sokolar planila proti mestu, kjer so bile negibno pritisnjene jerebice. Kot izstreljena iz topa se je celotna kita ptic dvignila iz visoke trave na vse strani. »Rep-repreprep ...« so se oglašale, ko so letele visoko v zrak. Pes je obstal kot vkopan in skupaj s sokolarjem sta nemo opazovala nadaljevanje divjega lova.

Sokol se je zagnal proti jerebicam, z nekaj odločnimi zamahi je še dodatno pospešil svojo hitrost, potem pa je zlo-

v hrbet letele proti izbranemu grmičevju ob kolovozu. Razdalja med njimi in sokolom se je manjšala in vratolomni nalet plenilca se je moral zaradi nizkega leta jerebic razviti v vodoravno zasledovanje. Najhitreje v kiti so že dosegle izbrani cilj in se brezglavo zatekale v goste grmovje. Kazalo je že, da se bodo vse jerebice pravočasno rešile na varno in nobeno presenečenje ne bi bilo, če bi sokol ostal brez plena. A zadnja jerebica je, kdo bi vedel zakaj, tik pred grmovjem komaj zaznavno upočasnila svoj let. Usodno, v istem trenutku jo je sokol selec čvrsto zgrabil s svojimi kremplji in se že v naslednjem trenutku dvignil z njo prek grmovja. Videti je bilo, kako je v letu s kremplji preprijemal plen in s kljunom nagonsko iskal njegov vrat. Še preden se je z jerebico spustil na tla, se je za njima usulo nekaj drobnih peres.

Sokol je brezskrbno skubil jerebico in se pri tem ni pustil motiti, ko sta poleg njega v travo posedla tudi njegova lovska družabnika. Ptičar je previdno ovohaval ulov ter iz trave pobiral majhne koščke mesa in kosti, ki so sokolu sem in tja po nerodnosti padli iz kljuna. Sokol, človek in pes; vsa trojica je bila nadvse zadovoljna in čeprav je imel vsak od njih svoj motiv za lov, so delovali kot neverjetno ubrana celota.

Roman Savič

Trije lovci in plen

Vse foto: R. Savič

Skoraj vse o Pajkih in lovskih klobukih

Še kot otroku mi je ded Albin rekel, »da sta lovec in klobuk nerazdružljiva partnerja v lovišču, pa tudi zunaj njega«. »No, vidva že morda,« sem si mislil, »jaz pa bom na lovu dobro shajal tudi brez njega ...«. Pa sem se zmotil. Čez slabo pol-drugo desetletje, v jutranjem soncu, pri zalazu mojega prvega srnjaka, pa spet naslednjič, v naliivu, ki me je pred mrakom nepripravljenega ujel sredi lovišča, sem se spomnil njegovih besed in spoznal njihovo resničnost in koristne lastnosti lovskega klobuka. Ne nazadnje sem si to priznal tudi takrat, ko sem si za klobukov trak na desni strani zataknil prvo vejico plena. Čutil sem, da kamor koli sem prišel brez klobuka in SLD znaka na njem, so me starejši lovci gledali postrani. No, zdaj po 35 letih članstva, ko sem zamenjal že kar nekaj klobukov, tudi vem, zakaj so predvsem starejši lovci tako zelo navezani nanje, da jih tudi v vaški gostilni ne snamejo z glave.

»Najboljši so Pajkovi!« se prav tako še spomnim pripombe deda, lovca in znanega puškarskega mojstra Šifrerja, katerega zelen klobuk s širokimi kraji imamo še vedno obešenega ob njegovi fotografiji v naši družinski počitniški hišici na Zg. Veterinem pri Tržiču. S tistim klobukom je bil kakšno leto pred smrtjo tudi fotografiran ob uplenjenem smjaku in v družbi kratkodlakega nemškega ptičarja. Nič čudnega, stari **Rudolf Pajk** in **Albin Šifrer**, najmlajši od štirih puškarjev v takratni Ljubljani (še Sevič, Kaiser, Longyka in pozneje Otoničar so bili v puškarski stroki), sta bila tudi bližnja soseda. Albin z Ilirske ulice in Rudolf, ki je imel klobučarsko trgovino na Trubarjevi ulici, delavnico pa na Tržaški, sta se dobro poznala in kot trgovca - obrtnika večkrat kramljala. Mimo trgovine s klobuki na lesenih stojalih sem dolga leta vsak dan hodil tudi jaz.

Foto: B. Leskovic

Zdaj še edini klobučar v Ljubljani je Sergej Pajk, ki izdeluje kar štiri modele lovskih klobukov in daje zanje tudi jamstvo.

Od smrti mojega deda, leta 1957, do letos je preteklo že veliko Save, ob kateri sva oba tako srečna »lovila« (LD Pšata). Na oblazinjeni »štangi« kolesa me je tolikokrat odpeljal s seboj na lov ... Skoraj sem že pozabil vse njegove besede o lovskih klobukih, ne pa tudi klobukov, ki sem jih pozneje kot lovec sprejel, čeprav nikoli nisem kaj dosti vedel o njih in njihovi izdelavi; še manj o kakovosti. Bolj sem se, tudi zaradi spomina nanj, trudil, da so, ceneni ali dražji, pozneje pri lovu vedno tičali na moji glavi. Zanimivo, priznam – tudi vraževerno; kadar klobuk ni bil z menoj, navadno na lovu tudi nisem nič videl, še manj imel priložnost kaj upleniti ... Sčasoma se morda tudi zaradi lovskih uspehov, kadar mi je tičal na glavi, na lovu nisem več ločil od njega; tudi v najhujši vročini ne.

Saga o Pajkih

Predlani sem po naključju spoznal tretjega potomca starega klobučarja Rudolfa Pajka, njegovega vnuka **Sergeja**, ki sem ga pravzaprav spo-

Rudolf Pajk, ustanovitelj ljubljanske klobučarske delavnice Pajk.

znal kot pripravnika na tečaju za lovski izpit. Sergej je član LD Toplice. Povabil me je v delavnico in ob prvi priložnosti sem ga obiskal na Tržaški 62 (prav tam, kjer se je pravzaprav tudi začela bogata, že skoraj stoletna zgodovina svetovno znanih klobučarjev Pajkov). Med delom, ko je Sergej šival robeve klobukov, naročenih za izvoz v Ameriko, mi je pripovedoval zanimivo klobučarsko zgodovino svojega deda, očeta in njega – na kratko Pajkov – in

mi nanizal še veliko zanimivih strokovnih resnic o klobučarstvu v Sloveniji. Veliko sem izvedel o izginjajoči, že izjemno redki polročni obrti, ki je bila nekdanj zaradi mode veliko bolj cenjena in spoštovana kot dandanes.

Rudolf Pajk, mlad kmečki fant, se je rodil leta 1906 v Mokronogu. Potem je odšel, kot toliko podobnih fantov tistega časa, s trebuhom za kruhom ... Leta 1920 je delal v rudniku rjavega premoga v Trbovljah, ko je rudarska nesreča terjala življenje 26 ljudi. Iz skupine 30 rudarjev, ki so bili pod zemljo, so življenje rešili le 4 rudarjem; med njimi je bil tudi Rudolf. Nikoli več se ni vrnil v rudnik. V Trbovljah je tedaj deloval klobučar Cimerman (še vedno deluje njihova klobučarska delavnica), ki je obupanega rudarja vzel v uk in ga v treh letih izučil klobučarske obrti. Leta 1924 je pri njem opravil tudi mojstrski klobučarski izpit in leta 1927 začel s svojo obrtjo v Ljubljani. Sprva mu je pri zagonu obrti pomagal ljubljanski klobučar Bernik, ki mu je dal vse po-

Na fotografiji so trije Pajki (od leve): Rudi, najmlajši Jean - Luka in njegov oče Sergej; v ozadju je lastnik ljubljanskega lokala Pri vitezu.

trebne surovine in mu posodil vredne osnovne pripomočke. Cvetoča klobučarska obrt, moda, pisana klobučarju na kožo, in kakovostno delo so botrovali, da je imel Rudolf čez nekaj let v Ljubljani kar tri trgovine s klobučarskimi izdelki (v »Pegleznu«, na Sv. Petra ulici in nasproti hotela Union). V delavnici je imel občasno zaposlenih tudi 15 sezonskih delavcev, ki so klobučevino valjali na roke. Delavci so večinoma prihajali s Hrvaške. Na dan je vsak lahko ročno naredil 4 klobuke.

Rudolf Pajk je imel sina in hčer. Tudi sin, **Rudi Pajk** (rodil se je leta 1931), se je leta 1948 pri očetu izučil klobučarstva, saj mu je pomagal že od 8. leta naprej. V tedanji Jugoslaviji je bil pravzaprav Rudi najmlajši izučeni klobučar sploh, ki je z obrtjo začel leta 1952. Ker pa so oblasti med 2. svetovno vojno klobučarju Rudolfu Pajku zasegle skoraj vse premoženje in ker je Rudolf Pajk, kljub vojni, redno odhajal v Italijo in nazaj prinašal najboljše surovine za svojo obrt, da je lahko izdeloval kakovostne klobuke, so ga celo obdolžili vojne-ga dobičkarstva. Iz trgovine so mu pobrali okrog 1000 klobukov, ki so jih pozneje nosili udbovci. (O, kako na moč podobno, kot se je dogajalo mojemu dedu Albinu in njegovim lovskim puškam iz njegove puškarske delavnice!) Mladi Rudi (Sergejev oče) je zato moral začeti obrt praktično iz nič. Sprva je s kolesom in vlakom po vsej Sloveniji zbiral klobuke, ki

so bili potrebni popravila, nazaj pa jim jih je prinašal očiščene in obnovljene. Takrat si ljudje še niso mogli privoščiti novega klobuka kar tako; bili pa so zelo kakovostni, zato tudi dragi. In prav zaradi ka-

lec pa včasih uporabljali kar mizarsko lepilo). Zato je Rudi Pajk obnavljal izključno samo Pajkove klobuke, ker je vedel, da jih je njegov oče Rudolf izdeloval le iz najboljših surovin. Klobukov za popravilo pa takrat ni manjkalo, saj jih je oče od leta 1927 do 1947 izdelal in prodal precej.

Sergej mi je za primerjavo povedal, da je stari oče Rudolf leta 1930 na mesec obnovil tudi do 1000 klobukov, njegov oče Rudi jih je leta 1960 obnovil kakih 500, Sergej pa jih zdaj morda le še 5 do 10. A jih vseeno še vedno rad obnovi, brezplačno, saj konec koncev za svoje izdelke daje kupcem jamstvo (ob prevzemu obnovljenega je treba plačati le dodaten material, ki je potreben pri obnovi), dela pa ne zaračuna.

leta 1952 na Mestnem trgu v Ljubljani najel trgovino in mu priskrbel tudi osnovno klobučarsko orodje. Sergejev oče se je nato hitro trgovsko razvil in je s klobučarskimi izdelki ter s pomočjo delovne sile (od 2 do 20 delavcev) že kmalu pokrival tržišče celotne Jugoslavije. Stroje in surovine je uvažal iz Italije. Niti državna podjetja se niso mogla meriti z njim. To pa je bilo za tedanje oblasti spet preveč ... (Šešir, škofjeloška tovarna klobukov, je celo napravil ponaredek Pajkovega izdelka (oziroma si prilastil njegov patentiran postopek dela in model). Po mnogih pravnih letih je Pajk pozneje na sodišču vendarle dosegel, da so morali uničiti modele, s katerimi so ponarejali model Pajkovih klobukov. Vendar za

Štirje modeli lovskih klobukov: spredaj levo je model Jelen, poleg njega Srna, zadaj pa sta modela Slovenec in Gams.

kovosti je bilo mogoče vsak klobuk dobro obnoviti; ne tako kot dandanes, pravi Sergej, ko jih množično izdelujejo tudi iz tako slabih surovin, da hitro razpadejo. Vendar so klobučarji že po 2. svetovni vojni izdelovali ta moška pokrivala tudi iz slabše kakovosti, saj se ni dobilo kakovostnejših surovin (Sergej pravi, da so v enotno »volno« dodajali goveje dlake, za trdi-

Pred 2. svetovno vojno je bilo v Ljubljani 100 klobučarjev in poleg njih še veliko čepičarjev. Zdaj najdemo v imeniku poleg ljubljanskega klobučarja Sergeja Pajka le še 2 (od teh je en čepičar, ki klobuke uvažal, in klobučar Maslarič, ki pa je pred nedavnim to dejavnost opustil in obdržal le trgovino).

Če nadaljujemo sago o Pajkih: Rudolf je za sina Rudija

to ni dobil nobene odškodnine. A je klobučarska obrt Rudiju Pajku res izjemno cvetela, če upoštevamo samo dejstvo, koliko več je bilo včasih klobučarjev in koliko ljudi je nosilo klobuke. Jugoslovanski trg je bil s Pajkovimi izdelki dobesedno že zasičen, zato se je Rudi odločil, da bo svoje izdelke samostojno izvažal v Avstrijo, kar oblastem niti najmanj ni bilo všeč.

V tistih časih si kot obrtnik lahko izvažal samo posredno, prek »državnih zadrug«, ki pa so si od izkupička vzele tudi do 50 % delež. Rudi se je poročil z Avstrijko in leta 1977 v Avstriji tudi odprl firmo. Svoje klobučarske izdelke je že lep čas izvažal v Avstrijo.

Leta 1978 je Rudi naključno srečal igralca **Dennisa Weaverja**, ki je v znani TV nadaljevanki *Šerif v New Yorku* igral McLouda. Dennis je imel namreč v Zagrebu in Beogradu koncert country glasbe. Rudi je bil igralcu precej podoben tudi po videzu in postala sta velika prijatelja. Večkrat so časopisi objavili fotografijo Rudija Pajka kot igralčevega dvojnika s kavbojskim klobukom na glavi in ga predstavljali kot kakovostnega klobučarja; tudi na Jugoslovanski TV. Tako je naenkrat ljubljanski klobučar postal še bolj znan kot izjemen jugoslovanski izdelovalec tudi kavbojskih klobukov, ki so v Ameriki naenkrat postali izjemno moderni prav po zaslugi znane TV nadaljevanke. Veliko več kot oglasi je dala Rudiju dela omenjena nadaljevanka, pa tudi denarja in slave. Klobuk western, izdelan iz najboljših surovin in z zlatimi okraski, je bil takrat vreden okrog 3.000,00 US \$. Rudi je takega, najkakovostnejšega, daroval McLoudu na omenjenem koncertu, ki ga je prinašala TV. Rudi je še pred koncertom, oblečen v McLouda, jezdil po Zagrebu, kjer ga je občudovala 40.000-glava množica, ki je menila, da vidi pred seboj pravega igralca. Toda Dennis je takrat šele prispel na zagrebško letališče, kjer ga je pričakalo le nekaj novinarjev.

Vse razkazovanje, samostojno izvažanje klobukov, lasten vozni park *Mercedes - Audi, ranč* na Zaplani, zaposlenih več delavcev, kot jih je tedaj sploh smelo delati pri obrtniku, pa je bilo spet preveč za tedanje komunistično oblast v Jugoslaviji. Takoj so mu zasegli potni list, da ni mogel več potovati v Avstrijo, ga obdolžili davčne utaje (ki je nikoli pozneje niso do-

kazali). V Ljubljani je oblast zasegla vse njegove nepremičnine, stroje in surovine. Le zato se je Rudi leta 1978 odločil, da z mlajšim, 12-letnim sinom Sergejem, mojim sogovornikom, emigrira (pobegne čez mejo brez potnega lista) v Avstrijo (Sergejev brat, Rudi II., ki je bil takrat star 21 let, pa je ostal v Ljubljani in je tu pozneje odprl majhno trgovino s klobuki).

Rudi in Sergej sta v Avstriji, na drugi strani Ljubelja,

Za kakovosten klobuk je potrebnih kar 130 postopkov.

odprla trgovino in menjalnico. Posel jima je dobro cvetel. Vendar samo nekaj let, saj so pozneje meje dokaj zaprli oziroma uvedli denarni depozit za jugoslovanske državljane, če so šli v tujino. Tako so sčasoma le še redki hodili po nakupih v tujino. Posla ni bilo in Rudi in Sergej sta emigrirala naprej, v Kanado, kjer sta delala priložnostna dela in pozneje skušala razviti spet tudi klobučarsko obrt.

Tretji klobučar **Sergej Pajk** se je s klobučarsko obrtjo ali dejavnostjo svoje moške veje rodbine seznanil že v rosnih letih, saj je prav tako v delavnici rad pomagal očetu in ga pozneje spremljal na odisejdi po svetu. V Avstriji je obiskoval trgovsko tekstilno šolo, saj se klobučarske obrti tam kaj ni bilo mogoče izučiti. Ko sta z očetom odpotovala v Toronto, je oče spoznal nekaj ljudi, ki so zanj in za sina pomagali iskati priložnostna dela, da sta se lahko preživljala. Naposled jima je le

uspelo s prodajo kavbojskih klobukov in od prodaje na sejmihih ter razstavah sta uspela prihraniti nekaj denarja. Izdelala sta tudi umetelno izdelan, zelo kakovosten klobuk za predsednika Regana, ki je prav takrat obiskal Kanado. Kavbojski klobuk, pravo ročno klobučarsko mojstrovino, je kanadska vlada kot diplomatsko darilo podarila Reganu. Klobuk je imel srebrne okraske, ki so ponazarjali kanadsko zgodovino (vrednost je bila ocenjena na 2.400 can \$). Oba Pajka sta v tistem času postala še veletrgovca s klobuki in tudi z izdelavo jahalnih cilindrov. Posel je spet stekel.

Tedaj je bilo Sergeju 19 let. Odločil se je zapustiti očeta in se preskusiti, če je zanj morda primeren še kateri drugi posel kot klobučarstvo. Odpotoval je v Los Angeles, kjer pa je kmalu potrošil vse prihranke. Poskusil se je kot kuhar, delal v draguljarni, bil picopek, izdeloval je plastične lutke za izložbe oblačil, brusil nože v boljših gostilnah v Beverly hills ipd. V vseh poskusih se je zelo izkazal in v marsikateri panogi je začutil velik izziv in občutek za dobro prihodnost ... Toda, kakor mi je iskreno povedal, vedno bolj ga je »dajalo« domotožje. Malo pred desetdnevno vojno za Slovenijo (leta 1991) se je iz Kanade vrnil na obisk v Slovenijo, kjer je preživel medvojno obdobje in se odločil, da bo ostal v Ljubljani in pomagal bratu Rudiju II. pri izdelavi klobukov. Ko pa je Rudi II. leta 1996 prenehal s klobučarsko obrtjo, se je zanj tako odločil Sergej. Oče mu je dal na voljo staro delavnico na Tržaški cesti in nekaj lesenih modelov za klobuke. Sprva je še kuhal v gostilni Pri babici, a obenem počasi in vztrajno razvijal svojo obrt. Ker je v tujini spoznal veliko prijateljev in navezal veliko koristnih poznanstev, mu zdaj vse to poglobitno pomaga pri nabavi prvovrstnih klobučarskih surovin, iz katerih pod njegovimi rokami spet nastajajo kakovostni klobuki. Tretji oziroma četrti Pajk spet uspešno nadaljuje skoraj 100

let staro klobučarsko obrt rodbine. Sergej je nakupil nove stroje in v stari delavnici spet diši po klobučevini in šelaku. Veliko je tudi zeleno obarvane, za lovske klobuke.

In s tem se (vsaj začasno) nekako tudi konča opis sage o klobučarjih Pajkih.

Razkritih kar nekaj klobučarskih skrivnosti ...

Kakovost klobukov je odvisna od kakovosti dlak – t. i. »volne«, iz katere nastane – po dolgotrajnem postopku valjanja – klobučevina. Sergej mi je brez ovir, odkrito in eno za drugo, razkrival obrtniške skrivnosti, ki mi jih verjetno ne bi izdal vsak klobučar.

»Dober material za klobuk mora biti valjan 180-krat,« a le dober material se lahko dobro zvalja in postane čvrst in kompakten, kakršen je najbolj cenjen. Največkrat pa lovci kupijo klobuke iz slabe volne, ki je povrh vsega valjana morda največ 30-krat.«

Zvedel sem, da je pri klobuku izjemno pomembna kakovost surovine ali »gramaža«. Za dober klasičen klobuk naj bi bilo potrebno 130 do 150 g dobre surovine (slabe delajo tudi iz 90 g), pomemben pa je tudi postopek valjanja in impregnacije z naravnim šelakom, tako da klobuk ne prepušča vode in da kljub temu koža na lasišču pod klobukom lahko diha. Obstajajo pa tudi impregnacijski silikon, ki sploh ne prepustijo vode, a pri tem pod njimi tudi glava ne diha.

Če je klobuk kakovosten in dobro valjan, že neimpregniran nekaj časa ne prepušča vode, kadar dežuje (tudi 6 do 8 ur). Ko pa je klobučevina prepojena s šelakom, se njegova neprepustnost za vodo podaljša na čas od 16 do 18 ur, kar je več kot dovolj za lovski klobuk.

Veliko proizvajalcev uporablja poceni klobučevino, premalo valjano in impregnirano s silikonom. Potem pa izdelek prodajajo kot 100 % nepremočljiv klobuk. Slednje je tudi res, a s tem še zdaleč niso dosegli dejanske kako-

vosti klobuka! »Naj za primerjavo navedemo nekaj dejstev za lažje sklepanje,« mi je pripovedoval naprej. »Cena 1 litra silikona stane 10 do 15 €, 1 kg šelaka pa 50 do 80 €. Kilogram avstralske volne, iz katere izdelujem svoje izdelke, stane 20 do 25 €. Odpadna volna, ki se jo zlahka dobi na tržišču in ki jo uporabljajo večina izdelovalcev klobukov v tujini (največ Kitajci), pa stane vsega skupaj od 1,00 do 2,50 €.

Enako bi lahko ugotovili ob navedbah »kunčje« in »zajčje« dlake na izdelkih. Menim, da le lovci lahko spoznajo razliko. Kupec laik pa tega ne pozna, zato jih proizvajalci večinoma zlahka zavajajo, ko na izdelke, kjer bi moralo pisati »kunčja dlaka«, napišejo »zajčja dlaka«. Iz dlake domačih kuncev je izdelana tudi večina uvoženih klobukov na našem tržišču,« zatrjuje Sergej. Nekateri zavajajo kupce celo z napisom »živalska dlaka,« kar pa je pravzaprav mešanica dlake katerih koli živali. Spet za primerjavo: kilogram kunčje dlake stane 18 do 23 €, kg kakovostnejše dlake poljskega zajca pa 40 do 50 €. Kilogram cenjene in visoko kakovostne bobrove dlake, ki da res izvrstno klobučevino, pa je še dražja; stane od 200 do 220 €,« mi je še naprej prepričljivo odkrival doslej neznana dejstva Sergej. »Pa naj si razliko o kakovosti klobukov in posledične cene lovci kar sami priključijo pred oči!«

Če smo kupili klobuk na Madžarskem, npr., za 12,50 €, bi prav takega Pajk uspel izdelati le za 6 €. Vendar to še zdaleč ni njegov cilj in želen kakovostni nivo prodaje klobukov, mi je zagotavljal. »Moji predniki so se preveč trudili biti kakovostni, da bi jaz s takšnimi potezami na hitro in za vedno uničil sloves našega imena! Pri nas ne boste plačevali za našo blagovno znamko; morda pa boste plačali nekoliko več samo zaradi boljšega materiala in kakovostne izdelave! Za večino ljudi je klobuk zgolj in samo klobuk – pokrivalo, zame pa je to moja poslovna filozofija

in moj izbrani način življenja, ki naj bo pod imenom kakovost! In tega se morda res preveč zavedam. Ljudem najlažje predstavim kakovost klobukov, če jo poskušam primerjati s kakovostjo avtomobilov (Slovenci naj bi na tem področju vedeli že skoraj vse...). Tako kot avto ni samo avto, tudi klobuk ni samo klobuk: ker dejansko obstajajo materiali boljše in slabše kakovosti, iz katerih je vozilo izdelano. Kupcu vedno pošteno razložimo razlike v kakovosti in ceni. Sorazmerno dober klobuk stane od 50 do 100 €, vendar vse tudi opozarjam, da obstajajo dobro znani izdelovalci, ki se trudijo, da bi si večji dobiček ustvarili tako, da bi radi drago prodali klobuke iz nekakovostnega materiala.«

Najboljša klobučevina je iz primerno obdelane in dobro valjane bobrove (ali činčiline) dlake, nekoliko slabša je iz dlake divjih zajcev, slabša je od domačih kuncev. Pogojno uporabna za klobučevino ali slaba pa je tudi dlaka drugih živali. »V Ameriki so najbolj iskani in cenjeni kakovostni klobuki iz dobro valjane bobrove klobučevine, ki seveda niso poceni in jih neredko nosijo moški potomci kar dveh generacij. Nikoli jim ni žal denarja za dober klobuk,« mi je zatrdil Sergej, ki ima bogate izkušnje z »american way of life«.

Kako nastaja kakovosten klobuk

Klobučar za normalen lovski klobuk potrebuje 180 g volne. Pri izdelavi klobučevine je pri slabi volni od 25 do 35 % odpadka, pri dobri pa le od 3 do 6 %.

Pri tem lahko nastanejo tudi nasprotja. Za kakovostno surovino velja, da za klobuk lahko potrebujemo le 80 do 90 g, pa je še zmeraj zelo kompakten. Nekateri prodajo klobuke, narejene iz 90 g slabe surovine, za katero pravijo, da je klobuk kakovosten, ker je lahek in mehak. Zato je treba biti pri teh stvarih pazljiv, opozarja Sergej.

Kakovostno dlako prebira poseben stroj, ki postrizeno dlako s posušenega, neustrojenega kožuha tudi sortira. Odloči trebušno, stransko in hrbtno dlako. Najboljša je hrbtna dlaka, šele potem stranska. Strojno odločijo tudi nadlanko od podlanke. Pri tem klobučarji opravijo 10 do 15 klobučarskih postopkov od skupno 130, ki so potrebni za pripravo kakovostnega klobuka. Za ta opravila uporabljajo poseben konusni luknjičast zvonec, ki je nameščen v posebni komori. V njej se dlaka razprši in nato prisesa na zunanji obod zvonca, ker je pod njim nameščen sesalnik. Nato s posebnimi kemikalijami dlake razcepijo (luske dlak se odpro), da se le-te med seboj učinkoviteje sprijejo in prepletejo. To pa ne velja za bobrovo dlako, ker je njihova dlaka cikcakasta in je še vedno nerazcepljena. Zato se bobrova dlaka brez uporabe kemikalij vedno bolje valja in ohranja svoj naravni lesk.

Štirje modeli in barva »melange«

Osnovni so 4 patentirani in zaščiteni modeli lovskih klobukov, ki jih izdeluje klobučarstvo Sergej Pajk. Model **SRNA** je klobuk z ozkimi krajci, zadaj zavihanimi navzgor. Najbolj je razširjen na Štajerskem. Drugi model je **GAMS**, ki ima v konico oblikovan zgornji del in s tremi vrtninami za prste. Pravijo mu tudi »koroški klobuk na ajdovo zrno«. Naslednji model je **JELEN** z nekoliko širšimi (navadno do 6 cm) krajci, ki so zadaj zavihani navzgor, spredaj pa navzdol. Četrty model je model **SLOVENEK**, ki je sploh pravi lovski klobuk in ga poleg noše navaža tudi Etični kodeks slovenskih lovcev. Ima nekoliko širše krajce, ki so spredaj in zadaj obrnjeni navzdol in z »otočkom« sredi štule (predstavljaj naj bi Blejski otok). Takega je izdeloval že Sergejev stari oče. Za slovenski lovski klobuk je pomembno tudi, da je klobučevina iz mešanice različnih olivno zelenih odtenkov dlake, s čimer

nastane tista prava lovška barva, o kateri se lovci večkrat burno pogovarjajo. Pravilnim barvnim mešanicam zelene barve pravimo »melange«. Pri izdelavi je razlika v tem, da se volna za barvo melange najprej obarva v različnih odtenkih zelene barve, nato se jo prekrtači, navije in valja. Navadno barvanje je vedno samo v enem odtenku in še to šele tedaj, ko je že izdelani tulec zvaljan; šele nato se barva klobučevino. Tudi tkanina za lovski krog je podobna: barvna mešanica melange zelenih niti, ki so stkane v predpisano blago. Na lovskem klobuku je ne predebela okrasna zelena vrstica iz treh navojev z zanko na levi strani, ki je tolikšna, da vanjo lahko pripnemo srednji stanovski znak SLD.

Na naročnikovo željo pa pri Klobučarstvu Pajk izdelajo tudi drugačne lovske klobuke.

»Lovci vedno sprašujejo po klobukih, ki bi bili v slabem vremenu nepremočljivi,« mi je povedal sogovornik. Šelak s katerim zagotovem dolgotrajnejšo neprepustnost, je pravzaprav smola indijskih smokey, ki jo presnavljajo posebne rastlinske uši in jo prebavljeno izločijo z iztrebki. Le-te ročno nabirajo ljudje in jih nato raztopijo v ustrezni količini alkohola. Sredstvo, ki je dokaj drago, pravi klobučarji uporabljajo za prepojitve kakovostne klobučevine, da postane vodoodporna. Ko se klobuk po daljšem času moče vseeno prepoji z vodo in posledično preoblikuje, se na soncu ali pri temperaturi od 25 do 30 °C zopet posuši in vrne v svojo prvotno obliko.

Že za letošnjo jesen pri Pajku pripravljajo novost: njihovi lovski klobuki bodo posebej prirejani tudi za trdnejšo pritrditev živobarvnega signalnega traka, ki ga bo na klobuk mogoče pripeti z dvema pritiskačema, mi je še zaupal Sergej. »Tudi s pomočjo Pajkovega klobuka do večje varnosti na lovih,« se mi je na široko zasmel temnooki klobučar, ko sem se po štirih urah poslovil in ko sem vedel o klobukih skoraj že vse ...

Boris Leskovic

Kaj vse so o divjadi, lovu in lovci pisali časopisi na Kranjskem ...

Piše: mag. Romana Erhatič Širnik

(Nadaljevanje)

Bornov živalski vrt

V 90-tih letih 19. stoletja je baron dr. **Julius Born** v Jelen-dolu zgradil okoli 3.000 ha veliko oboro. Ograja se je začela nad Hudičevim mostom pri Primožiču, se nadaljevala do vrha Košute, potekala po Košuti po meji med Kranjsko in Koroško, nato zavila proti jugu skoraj do Storžiča in se obrnila zopet proti Primožiču. Ograja je bila visoka približno tri metre in dolga 36 kilometrov. Stroški postavitve so znašali 12.000 goldinarjev. V ogrado so izpustili 150 jelenov, več srn, divjih koz in druge plemenite divjadi. Skupaj je bilo v obori približno 400 živali. Z oboro pa so zaprli pot, po kateri so gorenjski kmetje vodili živino na pašo na koroške planine. O tem je Bornov oskrbnik, direktor Mallner, 16. aprila 1893 obvestil župane in kmete z naslednjim oglasom: *»Bornovo grajščinsko vodstvo v Trziču daje s tem v splošno vednost, da se nadalje ne dovoli več živino goniti skozi posestvo grajščine tržiške na Koroško, ker se je otvoril v tem posestvu živalski vrt.«*

V tistih časih so se kmetje in politika zavzemali za *»izboljšanje planin«*, kar je pomenilo, da bi jih morali spremeniti v pašnike in tako tudi v planinah izboljšati razmere za živinorejo. V nasprotju z interesi kmetijcev so bili interesi gozdarstva. Oblasti so spodbujale pogozdovanje planin, po zakonu je bila prepovedana paša v gozdovih. Po prepričanju domačinov je bila obora v nasprotju z interesi obeh panog. Kmetijski interesi naj bi bili oškodovani zaradi manjših pašnih površin in s tem je bil onemogočen razvoj živinoreje. Kmetje niso razumeli prepovedi paše v gozdovih, oblasti pa so dovoljevale naselitev jelenjadi, ki je po njihovem mnenju za pašo potrebovala mnogo večje površine kot vse krave, ovce in koze skupaj.

Nezadovoljni domačini in prizadeti kmetje so se najprej pritožili pri lokalnih oblasteh. Le-te niso rešile spora, zato so za pomoč zaprosile deželni odbor v Ljubljani. O problematiki so bili seznanjeni tudi poslanci v kranjskem deželnem zboru in celo poslanci državnega zbora na Dunaju. V državnem in deželnem zboru je o problemu leta 1894 poročal poslanec Franc Povše. Pritoževal se je, da se v korist lovstva in gozdarstva zatira živinoreja, kar je bilo posebno problematično v planinskih območjih, najbolj na Gorenjskem. Tja da je prišel bogati baron, pokupil več tisoč oralov zemlje in vso posest porabil za velik zverinjak. Povše je predlagal sprejem zakona, ki bi onemogočal takšne nakupe. Po njegovem mnenju bi morali poslanci bolj skrbeti za razvoj narodnega blagostanja in za izboljšanje gospodarskih razmer v deželi, ne pa dopuščati, da tuji milijonarji kupujejo od kmetov planine in pašno pravico, da nato zgradijo *zverinjake*. Opozoril je, da zaradi takšnih razmer živinoreja nazaduje, ter se spraševal, kako bo poskrbljeno za socialno varnost gorenjskega kmeta.

Tudi domačini so Bornu očitali, da je pokupil gozdove za *živalski vrt*. Ob tem pa sploh ni upošteval dejstva, da je tam od nekdanj vodila pot na Koroško. Menda je bil Born prepričan, da bodo domačini brez zadržkov izbrali nadomestno pot, ki jim jo je uredil čez Lom. Vendar temu ni bilo tako in marsikateri kmet, ki je hotel na Koroško, se je moral obrniti, saj so mu veleposestnikovi možje preprečili nadaljevanje poti.

Leta 1893 je o pritožbi domačih kmetov razpravljaj občinski urad Občine Sveta Katarina. Zaslili so sedem uporabnikov poti in odločili, da je to javna pot in da jo kmetje lahko

uporabljajo. Temu je sledila pritožba barona Borna na deželni odbor v Ljubljani. Lokalne oblasti so morale razpisati novo razpravo, ki so jo združili z ogledom na terenu. Razprava je potekala maja 1894 v Trziču. Zbrali so se predstavniki lokalnih in deželnih oblasti, zastopniki barona Borna, predstavniki občin in prizadeti kmetje, pa tudi predstavnik deželnega odbora, dr. Zbašnik. Prizadeti kmetje so zahtevali, da se pot do Hudičevega mostu opredeli kot občinska pot Občine Sveta Katarina, pot skozi Bornovo posest pa kot javna pot. Da je to javna pot, so utemeljevali z več argumenti. Najpomembnejši je bil, da so po njej kmetje že od nekdaj vodili živino v planine, pot pa so uporabljali tudi trgovci, romarji, popotniki in vojaki. Pot je bila vrisana na zemljevidu, in sicer kot vozna pot in ne kot steza. Sklep so podpisali župani, svetovalci in odborniki občin Sveta Katarina, Trzič, Križe, Duplje, Kovor, Brezje - Mošnje - Noše, Naklo, Ovshe in Podbrezje.

Domačini so bili prepričani, da je sporov glede poti konec. Vendar ni minil niti mesec, ko je Bornov oskrbnik Mallner povabil nekaj mož iz Občine Sveta Katarina in jih skušal prepričati, naj se odrečejo poti čez Bornovo posest in začnejo uporabljati nadomestno pot čez Lom. Prigovarjanje in prošnje oskrbnika niso dale rešitve. Ker pritiski s strani veleposestva niso popustili, so prizadete občine maja 1895 na deželni odbor v Ljubljani naslovile prošnjo z zahtevo, naj na podlagi razprave z dne 21. maja 1894 v Trziču izdajo odlok ter z njim uradno razglasijo pot prek Bornove posesti za javno pot. Utemeljevali so, da bi bili tako rešeni dolgoletni prepiri, kmetje pa zaradi sporne poti ne bi imeli več nepotrebnih poti in stroškov. Deželni odbor pa je, namesto da bi ugodil zahtevam navedenih občin, razpisal novo obravnavo. Nanjo so povabili samo predstavnike Občine Sveta Katarina in zastopnike barona dr. Juliusa Borna. Dopustili so, da se obravnave udeležijo tudi drugi prizadeti in zainteresirani posamezniki ter občine. Domačini so bili ogorčeni. Spraševali so se, čemu je potrebna nova obravnavna ter ali je vloga baronovega oskrbnika vredna več kot prošnja šestih občin, katerim pa deželni odbor sploh ni odgovoril. Niso razumeli, zakaj so potrebni novi stroški, novi prepiri in še večje sovraštvo. In zakaj bi potekala obravnavna samo med zastopniki Občine Sveta Katarina in zastopniki barona Borna, ko pa so bili prizadeti tudi kmetje iz drugih občin? In ne nazadnje, zakaj bi ljudje morali goniti živino na pašo v planine čez Lom in se ob tem spraševali, ali bodo morali svoje krave opremiti z baloni, da bodo lahko plavale z vrha na vrh.

Kdaj in kako so se končale obravnavane pravde, časopisi niso več poročali. Bornov živalski vrt je ostal, obora z jeleni je bila opuščena šele med obema vojnama.

(Se nadaljuje.)

Viri:

Gorenjske planine v nevarnosti. Planine za kmeta. Slovenec, letnik XXI., št. 197., 29. avgust 1893

Gorenjske planine v nevarnosti. Baron Born in njegovi. Slovenec, letnik XXI., št. 198 in št. 199., 30. in 31. avgust 1893

Gorenjske planine v nevarnosti. Kaj sedaj? Slovenec, letnik XXI., št. 200., 1. september 1893

Vpliv člankov Gorenjske planincev nevarnosti. Slovenec, letnik XXI., št. 218., 23. september 1893

Gorenjske planine. Slovenec, letnik XXII., št. 124 in 135., 2. in 15. junij 1894
Pot skozi Bornov živalski vrt na Koroško. Slovenec, letnik XXIII., št. 187 in 192., 17. in 23. avgust 1895

Šakal v Srbiji

V Srbiji se populacija šakala (*Canis aureus*) številčno nenehno veča in prostorsko razširja. Skrivnostni način življenja, pomanjkanje karšne koli strokovne literature in zanesljivih informacij o tej vrsti zveri iz družine psov (Caniade) se odraža tudi v obliki občasnih neresničnih ali vsaj ne dovolj verodostojnih informacijah v dnevnem časopisju. Zanesljivo vemo le, da je šakal na ozemlju Srbije prisoten že več kot 20 let. Ko so se prvi primerki prek Karpatov in delte Donave priselili k nam, je šakal najprej naselil vzhodna območja Srbije, še posebno okolice okrog Negotina, kjer zdaj lovci vsako lovno sezono na pogonih ali posamičnem lovu odstrelijo več kot 100 (da, sto!) živali. Opaziti je, da šakal pri svojem razširjanju uporablja že dobro preiskušeno metodo – po obrežnem goščavju sledi tokovom velikih rek, zato je njegova prisotnost zabeležena tudi v Stigu oz. območju Požarevca in v predelu Velikog Gradišta. V sredini 90. let prejšnjega stoletja so jih vse pogostejše opazili tudi v okolici Beograda, v lovišču Javnega podjetja Srbijašume (revir Rit), v lovišču Beograjskega lovskega združenja, prav tako pa tudi v loviščih na drugi strani Donave in Save – npr. v Dobanovačkom zabranu, Progaru in še na drugih mestih ob reki Savi.

Trenutno je populacija šakala zelo številčna (celo preštevilčna) in te zveri naseljujejo najrazličnejše habitate: od predgorij in nižjega hribovja pa vse do odprtih, ravninskih lovišč. Šakalu ugajajo goščavja in poplavnih predeli velikih rek. Skoraj neverjeten je podatek, da živijo tudi v neposredni okolici Beograda – predeli Pančevački rit, kjer je 92 km pritioplavnih nasipov, v poplavnih predelih Donave in Tamiša, območju, ki je široko od 300 m do 2 km in ki je v bistvu ne-

Foto: V. Mijalović

Avtor prispevka ob ustreljenem šakalu (levo) in lisici

prehodno goščavje, zaraslo s topolom, vrbovjem, jeseni, ovijalkami, robidovjem, koprjem in trstičevjem. Prav zaradi takšnega habitata je šakale mogoče videti tudi ne več kot 2 km zračne linije od centra mesta (če gledamo proti Kalamegdanu). Prav takšne razmere in njihov skrivnostni način življenja še naprej zelo pozitivno vplivajo na njihovo številčnost in naravno razširjanje. Poznam mnoge izkušene lovce, ki so že velikokrat slišali značilno šakalavo zavihanje, niso pa ga še nikoli uspeli videti. V Srbiji jih lovci kot nezavarovano divjad uplenijo priložnostno, na lovih na drugo divjad (pretežno na skupnih lovih na divje prašiče in ob čakanju nanje ali na smjad). Redki pa so še lovci, ki bi načrtno lovili šakale. Tisti, ki to počno, ne prestando opozarjajo, kako so to previdne in zvite živali.

Šakali lovijo večji plen v skupini (krdelu). Redkokdaj začno loviti, preden se popolnoma stemni. Sam sem imel nekoč priložnost opazovati, kako je krdelo šakalov napa-

dalo vodečo divjo svinjo z majhnimi pisanimi mladiči v hotenju, da bi jim uspelo izmakniti kakšnega neprevidnega prašička. Lovci tudi opazajo, da je v najboljšem delu lovišča Rit (JP Srbijašume), kjer je šakal stalno prisoten, kljub temu vedno dovolj divjih prašičev, medtem ko je smjadi iz leto v leto manj; še toliko manj je je tam, kjer je koncentracija šakalov največja. Večkrat sem videl šakale tudi v paru. Ponoči se oglašajo in zavijajo. Pripravljena mrhovišča zelo redko obiščejo (samo, kadar je visok sneg in mraz) in so na splošno izjemno previdni. V hudi zimi jih je mogoče, predvsem mlade živali, občasno videti tudi podnevi. V dveh primerih so svoje življenje pustili na cestah pod kolesi vozil (zrenjanske ceste). Obe žrtvi sta bili mladi šakalki.

Če že govorimo o koncentraciji in številčnosti šakala v Srbiji, moramo dodati, da je ta plenilec trenutno še vedno v fazi naraščajoče številčnosti in še naprej osvaja nova in nova nezasedena ob-

močja. Zelo težko pa ga je srečati daleč od večjih vodo tokov. Ravninski svet zanj ne pomeni večjih težav – pretežno naseljuje obrežna goščavja in gozdove, ki so ob rekah, v solidnem številu pa živi tudi na Fruški gori, znani večji vojvodinski naselje ni vzpetini.

Odnos naših lovcev do šakala je zelo različen – od povsem nikakršne zainteresiranosti za to vrsto do neprestanega lova, pa tudi do zbiranja šakalovih kožuhov in lobanj (pred časom je CIC sprejel merila za vrednotenje lobanje in kožuhov te zveri). Omenim naj tudi, da je bilo v okviru Lovske zveze Srbije, ki že dalj časa zbira podatke o vseh vrstah plenilcev, na lovskih razstavah razstavljenih precej trofejnih šakalovih lobanj in kožuhov, ki so jih v glavnem odstrelili v Vojvodini, Negotinski krajini in okolici Požarevca. Občutno se je razvilo tudi sodobno izobraževanje srbskih lovcev prek lovskih člankov v strokovnih časopisih ali na predavanjih, ki jih organizira LZ Srbije.

Zaenkrat šakala še ni v večjem delu Šumadije in Posavo-Tamnavskom okrožju, tudi ga ni v že tradicionalno odličnih loviščih okrog Uba, Valjeva, Arandjelovca, Mladenovca in Kragujevca. Več kot očitna je namreč težnja razširjanja te zveri, da se razširja le po pasu goščavja ob toku velikih rek Donave, Save, Tise in Tamiša.

Glede odnosa volk : šakal in šakal : lisica bi lahko rekli, da šakali živijo tudi tam, kjer živijo volkovi. Tak primer bi lahko navedel za Deliblatsko peščaro, kamor volkovi prihajajo iz Romunije, pa tudi za nekatere dele v Banatu, kjer so volkovi le prehodni. Lisice živijo v istih habitatih kot šakali. Tako je tudi v mojem lovskem okolišu (Pančevački rit), ki zavzema več kot 30.000 ha odličnega lovskega območja. In prav tod je pred nedavnim nastal problem. Številčnost lisice se je namreč izredno zmanjšala zaradi

močnega vala lisičjih garij in želodčno-črevesnih zajedavcev. Okužene (invadirane) so bile s trichinello, pa tudi lovci so jih zelo intenzivno lovili. V letih 1998 in 1999 smo poslali okrog 50 lisic na analizo na Pasteurjev zavod v Novi Sad. Nobena od lisic ni bila stekla, precej je bilo garjavih, večina pa je imela v sebi želodčno-črevesne zajedavce; osem jih je bilo pozitivnih tudi na trichinello. Vse kaže, da se je številčno zmanjšanje lisic, kateremu je bil, poleg drugega, vzrok tudi intenziven lov, skladalo s časom razširjanja šakala v naše kraje. Toda skoraj deset let po tem se številčnost lisic v območjih našega rita spet počasi povečuje, čeprav tudi pri šakalu beležimo večanje številčnosti. V minuli sezoni je neki delavec v močvirju iz zelo skrite opuščene jazbine izkopal 4 mlade šakale (vsi mladiči so bili ženskega spola).

En mladič je pozneje poginil. Na splošno šakali radi kopljejo rove na zanje primernih mestih. Takšna mesta so predvsem predeli, kjer gozdarji sekajo topolove gozdove. Pozneje z buldožerji izvlečejo korenine, odpadno vejevje ter drugo. Vse zrinese v nekatere nasipe, na katere gozdarji ponovno zasadijo mlade topolove sadike. Nasipi iz peska, zemlje, debelc in vejevja, ki tako nastanejo, se zelo hitro zarastejo z ovijalkami in robidovjem. In prav tod zelo radi kopljejo rove tudi šakali, ki se čez dan večinoma združujejo v trstičevju.

Ta previdni plenilec je nepovabljen prišel v srbska lovišča, in sicer sam in po naravni poti (z nikakršno načrtno človekovo pomočjo!). Njegove prisotnosti prav v nobenem lovišču ne pozdravljajo z velikim navdušenjem, a ob vsem tem tudi ne moremo zanikati, da v Srbiji danes

šakal ni avtohtona vrsta, do katere je treba zavzeti pravičen odnos v ekološkem pomenu. Prav v nobenem primeru glede šakala v naših krajih ne moremo govoriti o neavtohtoni vrsti, če upoštevamo povsem naravno širjenje areala te vrste v Srbijo. Omeniti moram tudi, da je primerno uravnavanje šakalove številčnosti in spremljanje (monitoring) njegovega stanja zelo naporno in nehvaležno delo zaradi že omenjenih njegovih značilnosti in lastnosti. Biti pa moramo realni, zato ne smemo imeti pred očmi samo negativnih posledic njegove prisotnosti v loviščih. Vsekakor je šakal za lov dovolj zanimiva divjad in gotovo ni tujega ali domačega lovca, ki se ne bi želel poskusiti tudi pri lovu na tega plenilca, ki je obenem vse prej kot ogrožena vrsta v Srbiji.

Mag. Vladimir Mijailović,
Beograd

Ocenjevanje trofej

Ocenjevanje šakalovega kožuha in lobanje

Šakal (*Canis aureus* L.)

V jugovzhodni Evropi je šakalovo območje razširjenosti (areal) ob velikih rečnih vodotokih.

V Srbiji je šakalov areal ob velikih rekah (Donava, Sava, Morava, Tisa, Timok ...) in tudi za mrežo kanalov v Vojvodini).

Zgodovinski pregled: V obdobju od 1878 do 1902 je bil zabeležen odstrel šakala v okolici Rume. Leta 1954 je bil odstreljen primerek na Rudniku – razstavni primer je v zbirki Prirodnjačkov muzeja.

V zadnjem desetletju je največji odstrel šakala zabeležen v Negotinski krajini (100 do 120 živali na leto). Stanišče šakala se praviloma ne pokrija s staniščem volka.

Glede na velikost je zlati šakal nekje med velikostjo volka (skoraj za polovico manjši) in lisice; plečna višina do 50 cm, z dolžino telesa

+ rep do 120 cm (rep je dolg 25 do 30 cm), teža 15 do 20 kg. Kožuh je sivo rumenkast zgoraj in svetlejši po spodnjem delu. Noge, vrat in obrazni deli so svetlo rjavkaste barve. Zobna formula je značilna kot pri drugih predstavnikih družine Canidae (42 zob):

$\frac{3142}{3143}$

Šakali se pariyo v začetku pomladi. Brejost traja 63 dni.

Navadno aprila ali maja samica skoti 3 do 6 (8) mladičev, ki so slepi 12 do 15 dni, pri materi pa sesajo do 2 meseca. Spolno dozoriyo, ko so stari eno leto.

Vzreja mladičev je podob-

Zlati šakal (*Canis aureus*)

na kot pri drugih predstavnikih družine psov.

Mladiči odrastejo v rovu, največkrat v preurejeni in razširjeni jazbini pod skrbno nego šakaljega para. Življenjska doba je v izjemnih primerih največ 12 do 14 let.

Del prehrane je zelo podob-

ben kot pri lisici; pretežno so to mišim podobni glodavci, nato žuželke in plazilci, mala pernata in dlakasta divjad. Razlika je v večjem nagnjenju k mrhovini in nato do prehranjevanja s sadjem (v vinogradih je lahko občutna škoda zaradi šakala).

Med večerom in jutrom, ko šakali najpogosteje iščejo hrano, se oglašajo z dolgimi, zavijajočimi glasovi, s tuljenjem, ki ga ni mogoče zamenjati z nobenim drugim glasovnim oglašanjem v naravi in po katerem je mogoče nezmotljivo sklepati na prisotnost šakala.

Šakal je krdelna (gregarna) živalska vrsta. Lovijo zelo podobno kot volkovi, imajo vodnika krdela in z izrazito hierarhijo v krdelu, ki jo spoštujejo predvsem pri lovu na večje živali ali pri lovu malih domačih živali (predvsem pri lovu koz in ovc). Pri začetni gostiji s plenom ima prednost vodilna žival v krdelu ali prvenstveno najprej žival, ki je podrla živi plen, potem pa polagoma socialno nižje uvrščene.

Škoda pri domačih živalih; predvsem pri kozah in ovcah je lahko znatna, ker tudi šakali, če jim le uspe, podobno

kot volkovi, ubijejo več živali. Ne obotavljajo se, da ne bi vpadali tudi v naselja, kjer lahko napravijo tudi škodo v hlevih, ki so v naseljih.

Pogoni na šakale s številnimi udeleženci praviloma niso uspešni. Nasprotno pa so se za zelo učinkovite in uspešne izkazali manjši pogoni z dovolj velikim številom psov, ki jih vodijo odlični poznavalci terena in vedenja šakalov.

Formula za ocenjevanje kožuha

Predlog za ocenjevanje šakalovega kožuha je pripravil dr. inž. **Adrian Angelescu** iz Bukarešte (Romunija) že leta 2004 na osnovi uvodnih predlogov mag. inž. **Mihajla Hadži - Paylovića** in inž. **Aleksandra Čeranića** iz Beograda (Srbija) iz leta 1996.

Dr. inž. Adrian Angelescu je poleg formule predložil tudi merila za dodelitev medalj:

bronasta medalja: 50,00–54,99 CIC točke;

srebrna medalja: 55,0–59,99 CIC točke;

zlata medalja: več od 60,00 CIC točke

OCENJEVALNI LIST – Šakalov kožuh – *Canis aureus* L.

Dragan Vasiljević, Čajetina, Srbija

(Ime, priimek uplenitelja, prebivališče, država)

Lovišče: Negotinska krajina

Na mestu, imenovanem: Fazanerija

Datum uplenitve: 22. 11. 1991

Šakal / *Canis aureus* L./

Št.	ELEMENTI MERENJA / Measurements /	Enote meritev	Meritev	%	Določeno število točk
	Dolžina kožuha / Length	cm	101,0	xxx	xxx
	Širina kožuha / Width	cm	41,0	xxx	xxx
	Dolžina x širina : 100				= 41,41
3.	Dodatek točk za lepoto / Beauty points – (do up to 25 % of the equation				
	Za dolžino dlake (do 10 %)		10 %		= 4,14
1.	Za gostoto in pravilnost razporeditve dlak / Thickness and regularity of hair /	(do 10 %)	8 %		= 3,31
2.	Za širino ovratnika, zalisce in grivo / Width of neck /	(do 5 %)	3 %		= 1,24
	Skupna ocena trofeje (kožuha) / Final score				= 50,10

(50,10 CIC točke) (z besedami: petdeset točk in 10/100)

Reg. štev.: 667

Datum ocenjevanja: 28. 10. 1996

Kraj ocenjevanja: Novi Sad

ČLANI KOMISIJE:

1.) Milenko Zeremski

2.) Mihajlo Hadži - Pavlović

3.) Aleksandar Čeranić

(M. P.) Sreten Kućančanin

(predsednik komisije)

Šakalov kožuh

Ocenjevanje šakalovega kožuha

1. Dolžina kožuha

Meri se od konice smrčka do korena repa.

2. Širina kožuha

Meri se na najožjem mestu med prednjimi in zadnjimi nogami pod pravim kotom glede na smer meritve dolžine kožuha.

Število točk vrednosti dolžine in širine kožuha se pridobi po naslednji formuli:

dolžina x širina
100

3. Dodatek točk na lepoto kožuha

Za lepoto kožuha se lahko prisodi do 25 % od vrednosti

seštevka točk za dolžino in širino kožuha, in sicer:

– za dolžino dlake, če je povprečna dolžina dlak, izmerjenih na več mestih, dolga 3 do 4 cm, se lahko prisodi največ 10 %. Če je povprečna dolžina 3 cm, se prisodi 6 do 8 %, za povprečno dolžino 2 cm 4 do 6 % in za kratko dlako do 5 %. Razredčena dlaka pod pazduhama prednjih nog in pod zgibom zadnjih ni napaka, zato se lahko prisodi skupaj 10 %;

– za širino ovratnika do 1 %, za zalisce do 1 % in za grivo 3 %) t. j. skupaj do 5 %.

Kadar seštevku točk izračunanih vrednosti za dolžino in širino kožuha dodamo točke za lepoto, dobimo končno oceno šakalovega kožuha.

Mere: Število točk

1. Dolžina lobanje v cm x 1

2. Širina lobanje v cm x 1

Ocena lobanje – skupaj:

Za širino ovratnika 1 %

Za zalisce 1%

Dolžino lobanje je treba izmeriti s pomočjo kovinskega tračnega merila z natančnostjo 0,1 mm. Meritev naj poteka po sredinski lobanjski liniji, kjer je treba najti najdaljšo mero.

Širino lobanje merimo prav tako s tračnim merilom in tudi z natančnostjo 0,1 mm ter pravokotno na meritev dolžine. Tudi pri meritvi širine iščemo največjo mero.

S seštevkom meritvenega rezultata dolžine in širine ša-

kalje lobanje dobimo končno trofejno oceno lobanje; vsak cm pomeni 1 točko.

Za podelitev medalj za najmočnejše šakalje lobanje so določene naslednje mejne vrednosti:

bronasta medalja =

= 25,00 – 25,49 točke,

srebrna medalja =

= 25,50 – 25,99 točke

zlata medalja = ≥ 26,00 točk.

Za grivo 3 %

Za grivo 2 %

Za grivo 1 %

Ocenjevanje šakalove lobanje

Šakalovo lobanjo merimo podobno kakor volčjo, zato je treba spoštovati vse zahteve meritev dolžine in širine, ki veljajo pri volčji lobanji. Tudi pri šakalji lobanji veljata meritvi dolžine in širine za glavni in edini meritvi. Lobanja se meri brez spodnje čeljustnice, prav tako pa se ne upoštevajo morebitni nena-
ravni izrastki na njej.

Primerjava zunanjih razlik med lisico in šakalom

Naslikal: Igor Pičulin

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: Zaradi letošnje izredno mile zime so se nekoliko spremenile tudi siceršnje selitvene poti ptic selivk. Tako letos v nemški zvezni deželi Brandenburg prezimuje kar 15.000 žerjavov, ki niso nadaljevali svoje selitvene poti naprej v južno Španijo in severno Afriko. V prejšnjih letih je v deželi Brandenburg prezimovalo komaj 1.000 živali, medtem ko jih je pred 10 leti komaj 50 do 100 živali. Tudi na spodnjem Saškem letos prezimuje precej žerjavov – samo na območju med Hannovrom, Bremnom in Berlinom tako prezimuje 5.000 ptic. Poleg žerjavov letos v Nemčiji prezimuje tudi neobičajno veliko drugih ptic selivk, npr. pribe ...

(Deutsche Jagd Zeitung Internet)

Južna Afrika: 7. decembra minulega leta je v glavnem mestu te države pet afriških držav podpisalo pismo o nameri za ustanovitev največjega narodnega parka na svetu, ki se bo imenoval Kavango – Zambezi park. V projektu bodo sodelovale Angola, Zambija, Zimbabve, Bocvana in Namibija. Skupna površina prihodnjega narodnega parka naj bi bila kar 278.000 km², kar ustreza površini Italije. Priprave za ustanovitev parka naj bi bile končane najpozneje do leta 2010, v parku pa naj bi živele približno 250.000 slonov. Do leta 2010 naj bi na območju prihodnjega parka odstranili sedanje ograje, s katerimi so omejeni ali so bili posamezni že obstoječi parki in farme. To pa je pri lokalnih prebivalcih povzročilo kar nekaj negodovanja, saj svojega imetja in polj naj ne bi mogli več obvarovati z ograjami.

(Jagen Weltweit Internet)

Nemčija: Trop divjih prašičev, ki so bili pregnani med lovom, je povzročil pravo zmedo v krajih Margaretshöchheim in Veithöchheim na Bavarskem. Pregnani divji prašiči so poškodovali pešca (ugriz v meča), podrli kolesarja, ki se je pri tem rahlo poškodoval, vdrli v modni butik, kjer so povzročili precejšnjo materialno škodo, ter podrli vrtna vrata, kjer so potem običali. Policija je 3 divje prašiče ustrelila, medtem ko sta dva poginila pod kolesi avtomobilov.

(Wild und Hund, 24/2006)

Foto: Foto Spring - MB

Na Norveškem se številčnost rosomaha (Gulo gulo) postopoma večja.

Poljska: Statistika odstrela divjadi v tej državi v lovskem letu 2005/06 kaže naslednje rezultate v primerjavi z letom poprej: srnjad 132.926 živali (– 3,1 %), jelenjad 32.434 živali (+ 2,8 %), muflon 82 živali (– 38,3 %), divji prašiči 121.015 živali (+ 1,5 %), lisica 154.133 živali (+ 13 %), fazan 67.945 živali (– 5,2 %), divje race 101.888 živali (– 13,2 %), poljska jerebica 16.399 živali (+ 4,8 %).

(Wild und Hund, 23/2006)

Nemčija: Poročali smo že o škandalu, v katerega je bila vpleteno podjetje Berger Wild zaradi številnih ugotovljenih higiensko neustreznih kosov mesa divjadi v maloprodaji. Poleg drugega je zdaj sodišče lastnika podjetja obsodilo na zaporno kazen 2 leti pogojno. Odvetnik lastnika podjetja pa je vložil tožbo proti deželni vladi in zahteva odškodnino v višini 10 milijonov €. Odvetnik trdi, da tožilstvo ni uspelo dokazati, da bi podjetje s svojimi izdelki kakor koli ogrozilo zdravje potrošnikov.

(Wild und Hund, 24/2006)

Grčija: Pri kraju Sees Lysimachia, poleg Agriniona, se je zgodil tragičen dogodek, ko je 35-letni pastir z orožjem ustrelil in smrtno poškodoval 5 lovcev v starosti od 17 do 33 let. Razlog za dejanje naj bi bil, da so lovci

s svojimi streli vznemirjali in strašili njegove ovce. Ovčarja, ki je sprožil orožje, je v bližino dogodka pripeljal 73-letni oče, ki je bil tudi prisoten pri dogodku.

(Wild und Hund, 24/2006)

Nemčija: V minulem letu se je na nemškem trgu povečalo povpraševanje po mesu divjadi. Tako so v času od aprila 2005 do marca 2006 v Nemčiji kupili 24.900 ton mesa divjadi nemškega izvora, kar je približno 1 % več kot leto poprej. Največ je bilo prodanega mesa divjih prašičev (12.000 t), sledila je divjačina srnjadi (9.500 t). Po podatkih nemške lovske zveze DJV pa naj bi se povpraševanje še povečalo v mesecih pred koncem leta 2006. K temu naj bi pripomoglo tudi dejstvo, da so v tem obdobju pod drobnogled vzeli uvoženo divjačino, ki pretežno izvira iz obor in praktično nima več lastnosti prave divjačine.

(Wild und Hund, 24/2006)

Avstrija: V 24. številki časopisa Wild und Hund je bil objavljen članek o nižinskem lovišču v Spodnji Avstriji, katerega značilnost je še vedno izjemno velika številčnost male divjadi. V 2.000 ha velikem lovišču v zadnjih letih uplenijo povprečno 2.000 poljskih zajcev (na 2 do 3 skupnih lovih) in 800 fazanov. Hkrati v tem lovišču na leto uple-

nijo povprečno 30 lisic, nekaj jazbecov, 20 kun belic, 10 dihurjev ter 200 do 300 velikih podlasic (hermelinov). Med plenilci je največji problem kragulj, ki je zavarovan. Kljub temu pa Spodnja Avstrija dobi na leto nekaj dovoljenj tudi za odstrel kraguljev, ki jih potem uplenijo. Težave so tudi z lunji, ki v poznem spomladanskem času plenijo mlado malo divjad. V tem lovišču je bilo največ male divjadi uplenjene leta 1968, ko so uplenili 3.299 poljskih zajcev, 1.606 fazanov in 915 poljskih jerebic, kar pomeni 5.820 osebkov male divjadi na 2.000 ha. Najmanj male divjadi je bilo uplenjene v sredini 80. let minulega stoletja. Tudi zdaj je številčnost poljskih jerebic zelo zadovoljiva. Ob tem velja omeniti, da je tod padavin zelo malo (400 mm) ter da so parcele z različnimi kmetijskimi kulturami praviloma dolge in ozke (široke približno 20 do 30 m).

(Wild und Hund, 24/2006)

Norveška: V tej skandinavski državi se povečuje število velikih zveri. Tako so leta 2005/06 uplenili (prištete so tudi izgube) 63 rosomahov, 51 risov, 6 rjavih medvedov in 5 volkov; skupno torej 125 živali, kar je največ v zadnjih nekaj 10 letih.

(Wild und Hund, 24/2006)

Pripravil: **mag. Janko Mehle**

» **A** ti, vreme! Ati, vreme!« je vpila Špelca s sedežne garniture, ko sem že tretjič v istem večeru pospravljaval ovčice nazaj v jaslice. Pri tem je z enim od pastirčkov kazala v ekran in cepetala z nožicama v bojazni, da ne bi zamudil. Počasi sem zravnal hrbet, pogoltnil grajo, namenjeno mali navihanki zaradi nenehnega prestavljanja ovčic na radiator, češ, da jih tam manj zebe, in odšel v dnevno sobo. Komaj sem še uspel ujeti zadnje Pečenkove besede: »... jasno, suho in mrzlo.« Pomislil sem, da bo tako vreme gotovo idealno za čakanje lisice, saj se je v koledarju, na dan z nekaj številki višjim datumom od tedanjega, dobrodušno okrognila debelollična polna luna. V tistem trenutku je zazvonil mobilnik, ki sem ga z mrkim čelom počasi izvlekel iz žepa. Obraz se mi je raztegnil v nasmech, ko sem zagledal Zdravkovo številko. Kot bi na daljavo bral moje misli, me je povabil, naj grem na prežo pod Oblaka čakati lisice.

puško, enocevno šibrenico, ki mi jo je posodil Tone. V družbi lovcev, ob izvrstni malici, ki jo je, kot že mnogokrat, pripravil naš kuharski as Milan, bolj znan kot Mušica, se je razvila žolčna debata, kateri »šrot patron« je najboljši za lisico. Ko se je polegel smeh po Kokitovi pripombi, da je za lisico najboljši tisti, ki jo zgreši, je Mežnar iz žepa potegnil šibreni naboj, ga prav počasi dvignil v višino oči in skoraj preroško rekel: »Fantje, tole ja prava stvar, »semi magnum«, medenina do polovice, močnejša polnitev in več svinca. Lisico pometeš na osemdeset korakov. Preverjeno!« Njegove besede sem kar požiral in samo se mi je smejalo, ko mi ga je ponudil: »Probaj, to je top!«. Ko je še Vito dodal, da pozna take »patrone«, je v njemu lastnem slogu dodal: »Po streli s tem hudičem rori še pol ure zvonijo kot pri šmarnicah ...«. Potem sem bil prepričan, da bom ob prvi priložnosti z njim uplenil lisico. Naboj sem še nekaj let valjal po hlačnih žepih, nato pa je obležal na zgornji polici moje lovske omare.

okno. Nato sem se počasi naslonil nazaj in se prepustil užitku poslušanja miru.

Z očmi sem raziskoval prežo. Zdravko je mislil na vse. Prednja polica je bila obložena s peno, ki je preprečevala ropot, pena je bila tudi pod nogami, za preprečevanje ropota in mraza. Na desni strani je bila prislonjena tapicirana deska za naslon roke, na steni je visela odeja, pod stolom pa je bila pripravljena celo prazna plastenka. »S širokim vratom! Po naših merah!«, bi rekel Kladu ...

Po dobri uri čakanja je luna, ki je skoraj uspela napolniti svoja lica do popolnega kroga, prilezla že visoko prek krošenj bližnjih smrek. Z modrikasto svetlobo je osvetljevala svet okrog preže v skoraj pravljico pokrajino. Takrat sem se spomnil, da moram napolniti puško. »Lisico moraš počakati popolnoma tiho in pri miru!« me je učil Janez: »Kakršno koli premikanje in zapiranje puške jo prežene.« Iz žepa sem potegnil naboj in šele ko sem ga vstavljaval v puško, sem videl, da gre za »starega znanca«. »Še bolje,« sem

Prav zvitá zver

JERNEJ MARLOT

Že več tednov je tam nastavljal manjše koščke hrane in »krmišče« je bilo neverjetno dobro obiskano. Na zasreženi zaledeneli skorji polmetrske snežne odeje je bila spletena pajčevina lisičjih in kunjih sledov. Zahvalil sem se mu in z zadovoljstvom pomislil, da bo večer naslednjega dne, ki je bil hkrati prvi dan mojega prednovoletnega dopusta, spet nekaj samo za mojo dušo.

Še isti večer sem si pripravil nahrbtnik, odejo in bokarico, v žep zimskih lovskih hlač pa sem, poleg drugih, potisnil tudi stari, zelo zguljen šibreni naboj, na katerem je ostal le delček napisa, s katerega sem lahko razbral samo še »semi magnum«.

Bilo je pred leti na mojem prvem skupnem lovu, ko sem kar žarel od ponosa, da sem prvič smel nositi lovsko

Ko sem z avtomobilom pripeljal čez Gmajno, je bilo vse tiho in mirno. Kar preveč za ponedeljkovo popoldne. Ostri mraz je ljudi potisnil v hiše in, kot že tolikokrat, sem pomislil, kaj mi je, da v takšnem mrazu rinem ven. Parkiral sem ob cesti in zagazil čez naplužen kup snega na zasneženi travnik. Srenje je držal in naprej sem hodil kot po asfaltni cesti. Nebo je bilo brez oblaka in ivje je odbijalo žarke zahajajočega sonca kot tisočero draguljev. Strupeno mrzel zrak me je rezal v pljučih in roke sem potiskal vedno globlje v žepe. Ko sem prišel do preže, mi je ivje na lestvi povedalo, da tod že nekaj dni ni nihče sedel, kar mi je še dodatno vlivalo upanje v uspeh. Vrata sem tiho zaprl za seboj in se usedel v udoben naslanjač. Zavil sem se v odejo, potegnil klubuk na ušesa in neslišno odprl prednje

pomisli: »Lisica bo zagotovo padla na mestu ...«

Po pol ure tišine, ki jo je mogoče primerjati le s tišino v razredu, kadar je učiteljica biologije začela brskati po ređovalnici, koga bi vprašala, je spokojnost zmotil šum. Našpičil sem ušesa in izbuljil oči. Temna, nizka in dolga senca je švignila iz enega grma v drugega; v tistega daljšega, ki se nadaljuje v jelševo goščo ob studenčku in nato v bukov sesto v strmem bregu. V meni je vrelo ... Kako je lisica lahko neopazeno prišla do prvega grmička? Grmiček raste tako rekoč na samem in nemočje je, da bi ležala v njem. Zagotovo bi jo spodil ob prihodu do preže. Ali je mogoče, da je prek polhektarske senožeti prišla ravno v liniji, ki jo mali grmiček zakriva pred pogledom s preže? Druge razlage preprosto ni bilo ... Je to zgolj naključje ali pa je res tako pretkana ... »Zvita je!« nas je, kot male

smrkavčke, učila vzgojiteljica Erika v vrtcu. In ona to gotovo ve. Njen mož je lovec ...

Nekajminutno buljenje v grmovje mi je povzročalo ostro bolečino v levem očesu. Poškodba se očitno še ni dovolj zacelila. Zadrževal sem dih in od razburjenja počasi začel drhteti. Nič. Kot da se je vdrla v zemljo! Takrat pa sem s kotičkom očesa opazil počasen premik prav pod prežo. Le kako je tako hitro in neslišno prišla skozi pas grmovja do preže!? Verjetno je šla po studenčkovi strugi ... Trenutek za tem je že švignila pred prežo, skoraj v teku zgrabila košček hrane in izginila v grmu. Jezil sem se sam nase, pa ... saj nisem mogel niti dvigniti puške. Gotovo bi me opazila, pa tudi prehitro je tekla, da bi utegnil nameriti in sprožiti. Vrtinec misli o tem, kako bi moral reagirati, je skoraj že odvrnil vso mojo pozornost od »krmišča«, ko je lisica manever ponovila, tokrat v drugi smeri: iz grma proti studenčku. Zopet je pobrala en sam večji kos. Toda tokrat ni izginila v goščo. Ustavila se je v senci pod prvimi vejami in kos hrane trgala na manjše koščke. Počasi, neslišno sem dvignil puško in jo prislonil k licu. V daljnogledu sem lepo videl prednji konec

lisice, za strel pa se zaradi razdalje, ki sem jo ocenil na dobrih šestdeset metrov, kljub »najboljšemu patronu« nisem odločil. Ko je lisica pojedla, kar je nameravala, je zopet švignila prek krmišča. Takrat sem bil pripravljen; toda ravno v trenutku, ko je v drncu pobrala nov kos in sem že hotel sprožiti, je kot zajec pred psom spremenila smer in odskočila pravokotno levo. Lovil sem jo v daljnogled in jo ujel šele v skrajnem levem kotu vidnega polja. Tam se je gibala že počasneje. Če sem jo hotel videti, sem se moral skoraj uleči na puško, se dvigniti s sedeža in nagniti prek okenske police. Ko sem se zvijal kot kača, da bi lisico kar najbolje »pokril« s križem, se je za trenutek ustavila in podzavestno sem ukrivil prst. Močan pok in še močnejši udarec vrh nosu sta me vrgla v sedež. Nekaj trenutkov sem le zabodeno gledal, nato pa sem se zavedel, da sem ob »pokri vanju« lisice s križem daljnogleda pozabil na kopito, ki mi je zlezlo pod pazduho, pa tudi »najboljši patron« se je izkazal in puška me je prav po konjsko brcnila ...

S pogledom sem le še za trenutek ujel bežečo lisico vrh senožeti, nato pa začel iskati robec, da bi ustavil močno

krvavitev iz nosu. Malo zaradi mraza, še bolj pa zaradi ostre bolečine in neuspeha sem počasi pospravil vso opremo in se prav klavarno odpravil proti domu.

Doma žena ni mogla skriti nasmeška na obrazu, ko mi je na mesto udarca, ki je bilo že prav lepo otečeno, polagala obkladke. Šele naslednji dan mi je v smehu povedala, da sem bil še najbolj podoben prašičku, ki se je zadovoljno smehljal z novoletnega koledarja. Kislo sem se ji nasmehnil ob taki pripombi in poklical Aca, naj pride z Brinom, da bi šli preverit nastrel. Za vsak primer, čeprav sem sinoči lisico videl bežati živo in zdravo.

Brin je potrdil mojo domnevo. Lisico sem popolnoma zgrešil. Edin krvni sled je bil med prežo in mestom, kjer sem parkiral avtomobil. Bil je moj ...

Razočarano sem sedel v avto in prižgal radio. Na sporedu je bila ravno neka otroška oddaja in kot nalašč je zborček prepeval lepo narodno: »Lisička je prav zvita zver ...« Nasmehnil sem se naključju in se dokončno zavedel, da sem s tega lova pač odšel z dolgim nosom. Dobesedno.

Zeleni križ

Vera v človeka, ne v bogove in denar!

V septembrski številki glasila Lovec sem kot avtor članka in pobudnik akcije v imenu ZLD Kočevje, vodstva vseh lovskih družin v Republiki Sloveniji pozval, naj se v okviru svojih možnosti vključijo v vseslovensko dobrodelno akcijo – **Zeleni križ** – namenjeno šolanju šoloobveznih otrok družine, ki je zaradi nesreče na skupnem lovu tragično izgubila očeta in moža, lovci pa svojega lovskega tovariša **Antona Papeža**. Z dobrodelno akcijo jim lahko vsaj nekoliko olajšamo življenje, čeprav vemo, da jim nobena finančna pomoč ne more biti zadostno plačilo za vse, kar prestajajo.

Josip Malnar, predsednik LS Goransko-Primorske županije, v imenu vseh njihovih članov izroča Stanki Papež v okviru mednarodne akcije Zeleni križ zbrani denarni prispevek 3.430 lovskih tovarišev iz Republike Hrvaške.

Akcija je potekala do konca novembra 2006, zbrana finančna sredstva, v višini 419.000,00 SIT, pa so bila prek ZLD Kočevje in Rdečega križa na krajši slovesnosti (14. 12. 2006) v prostorih ZLD Kočevje izročena družini Papež.

V dobrodelno akcijo so se vključile naslednje LD: Begunje, Brežice, Brezovica, Dobova, Gradišče, Koper, Krka, Logatec, Log pod Mangartom, Pišce, Pšata, Radva, Skale, Strunjan, Skolj - Brje, Suha krajina, Videm - Krško, neimenovana LD, ZLD Posavje in kot posameznik Edvard Krašna.

Dobrodelna akcija je dobila tudi mednarodne razsežnosti, saj so se pozivu za sodelovanje takoj odzvali lovski tovariši iz Republike Hrvaške iz sosednjega Lovčakovega saveza Goransko - Primorske županije (LS GPŽ). To kaže, da državna meja lovcev ne

Josip Malnar, Stanka, Tadej, Saša in Andraž Papež, Anton Križ, podpredsednik ZLD, in Branko Zlobko, predsednik NO ZLD Kočevje

razdvaja in je primer dobrega čezmejnega sodelovanja. V imenu LS GPŽ se je slovesnosti udeležila tričlanska delegacija (Jo-

pežve življenje nadaljuje. Otroci so naše bogastvo, zato jim pomagajmo!

ZLD Kočevje bo z dobrodelno akcijo nadaljevala. Vsi, ki se še vedno želite vključiti vanjo, lahko zbrana finančna sredstva nakažete na TTR ZLD Kočevje, ki je odprt pri SKB v Kočevju št.: 03113-1000516924, s pripisom za **Zeleni križ** ali pa jih neposredno izročite družini Papež in nas o dogodku le obvestite (vse zelene podatke dobite v tajništvu ZLD Kočevje).

Branko Zlobko,
predsednik NO ZLD Kočevje

Problematika reševanja škode od divjadi in na njej zakonsko ni uravnovešena!

Izvršni odbor Slovenskogoriškega LUO opozoril na pomanjkljiva zakonska določila pri reševanju škode na divjadi

Člani Izvršnega odbora Slovenskogoriškega lovskoupravljalkega območja so na zasedanju v Mariboru obravnavali dolgoročni načrt tega območja za obdobje 2007–2016, ki ga je pripravil Zavod za gozdove Slovenije. Ocenili so, da je strokovno dobro zasnovan in zgledno pripravljen, saj zagotavlja uresničevanje gospodarskih in gojitvenih nalog upravljavcev lovišč. Opozorili so, da na nekoliko pomanjkljiva določila glede izgub divjadi nekaterih vrst, zlasti še srnjadi, zaradi vedno številnejših povozov na cestah in zaradi potepuških psov. V takih primerih so namreč lovci velikokrat povsem nemočni, saj jih pri ukrepih in rešitvah zakonodaja po eni strani občutno omejuje,

po drugi pa jim nalaga vedno večje obveznosti.

Zavzeli so se za poenotenje vseh določil za pripravo analize gospodarjenja z divjadjo na celotnem območju in podprli prizadevanja za še učinkovitejše uveljavljanje optimalnih strokovnih rešitev v lovstvu. Gospodarsko najpomembnejša divjad še naprej ostaja srnjad, od male divjadi pa v loviščih prevladujejo zajci, fazani in poljske jerebice. Lova na to divjad praktično ni več. Lovci namenljajo osrednjo pozornost izboljševanju naravnih razmer za obstoj in dolgoročno ohranitev teh živali. Govorili so tudi o nekaterih problemih, povezanih s škodo, ki jo povzroča divjad v kmetijstvu, in razpravljali o pripravah za pripravo letnih lovskoupravljalških načrtov.

O teh vprašanjih so razpravljali tudi v Izvršnem odboru **Pohorskega lovskoupravljalkega območja** in spregovorili o nekaj aktualnih temah. Posebno skrb so namenili gospodarjenju z divjadjo, preprečevanju škode od divjadi ter izboljševanju naravnih razmer zanj.

Marjan Toš

Jelenjad načela finančni obstoj LD Pogorevc

Kmetje z Javorja najprej zahtevali kar 17,5 milijona tolarjev za škodo

Na Koroškem, v Zgornji Mežiški dolini, in Občini Črna na Koroškem, delujejo tri lovske družine: **LD Bistra**, **LD Koprivna - Topla** in **LD Pogorevc**. Vse tri LD so v minulih 60-ih letih svojega poslanstva zabeležile vidne uspehe na področju gojitve divjadi, pri varovanju narave in varstvu gozdnih kur, ne nazadnje tudi pri gradnji lovskih bivačkov, koč in domov. Ves trud lovcev pa je lani nekoliko zasenčila obsežna škoda, ki jo je v gozdnih in na kmetijskih površinah povzročila divjad.

To se je v začetku minulega leta zgodilo **LD Pogorevc**. Medtem ko lanske pomlad skoraj ni bilo koroške LD, ki ne bi kritično poročala o velikih izgubah divjadi več vrst, predvsem zaradi dolge in hude zime, potepuških psov in cestnega prometa, pa so marsikoga presenetili podatki o veliki škodi, ki jo je jelenjad povzročila v lovišču LD Pogorevc, na območju Javorja. Kar 12 tamkaj-

SREČANJE LOVSKIH PEVSKIH ZBOROV IN ROGISTOV V MARIBORU

Pri mariborski območni Lovski zvezi (LZ) so že začeli s pripravi na **34. srečanje slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov**, ki bo 23. junija letos v prenovljeni unionski dvorani v Mariboru. Prireditev bodo vključili v program festivala Lent in z njo med drugim zaznamovali tudi stoletnico organiziranega lovstva na Slovenskem. Kot je povedal predsednik Komisije za izobraževanje in kulturo pri mariborski LZ **Ivan Žižek**, v Mariboru pričakujejo 20 pevskih zborov in 24 skupin rogistov. Kot gostje bodo nastopili tudi pevci in rogisti iz Avstrije, Italije in Hrvaške.

Na seji komisije so med drugim načeli nekatera organizacijska vprašanja in sklenili, da bodo pred večernim skupnim koncertom pevcev in rogistov v dvorani Union tudi območna srečanja v Lenartu, Slovenski Bistrici in Rušah. Imenovali so tudi programski in organizacijski odbor srečanja, ki bo velika prireditev slovenske lovske kulture in prijetna popestritev poletnega kulturnega dogajanja v okviru festivala Lent. Prireditev je že podprla Lovska zveza Slovenije, računajo pa tudi na pomoč in vsestransko podporo Mestne občine Maribor in občin, v katerih bodo območna srečanja. Občina Lenart in njen župan mag. **Janez Kramberger** sta že potrdila vso podporo in pomoč pri izvedbi tega velikega kulturnega projekta. Pevskim zborom bo dirigiral **Tone Gašper**, rogistom pa **Ervin Hartman**. Skupaj s pevci in rogisti bo na zaključnem koncertu v Mariboru nastopila tudi mariborska Pihalna godba KUD Pošta.

Naj ob tem omenimo, da je Maribor že gostil 5. srečanje zborov in rogistov leta 1978. Mestna občina Maribor in župan **Franc Kangler**, sicer tudi sam član zelene bratovščine, bosta zato dogodku namenila posebno pozornost. Organizatorji napovedujejo, da bo letošnje srečanje v mestu ob Dravi še posebno mikavno in naj bi bilo tudi organizacijsko brezhibno. Dodatno težo mu daje uvrstitev v program uglednega mednarodnega festivala Lent.

M. T.

lotnem lovišču, ki je na desni strani Javorskega potoka od Slemenca do Črne in po desni strani reke Meže do Žerjava, Naravskih ledin in na vrh Uršlje gore,« je razlagal starešina Jelen.

»Ko je bil v davnih 70. letih prejšnjega stoletja v lovišču LD Pogorevc odstreljen prvi jelen, smo bili zelo ponosni. In ko smo leta 2001 odstrelili kar 9 glav jelenjadi od načrtovanih 6, smo bili še bolj navdušeni,« je besedo prevzel **Franc Razstočnik**, gos-

podar LD Pogorevc. »Ker je bilo tudi v našem lovišču vedno več jelenjadi, smo leta 2002 od načrtovanih 10 glav s tihim privoljenjem OE ZGS Slovenj Gradec odstrelili 13, nato leta 2003 16. Leta 2004 smo od načrtovanih 20 glav odstrelili 27. Leta 2005 pa smo od načrtovanih 21 glav jelenjadi odstrelili že 29. Ker se je po tem ključu načrt odstrela jelenjadi vsako leto povečeval, tega nekateri lovci nismo več odobraval. Postajali smo neza-

Starešina Marko Jelen in gospodar LD Pogorevc Franc Razstočnik (levi) imata največ zaslug, da jelenjad naposled ni sprla kmetov in lovcev.

V visokem snegu ujeta jelenjad je na sončnih pobočjih Javorja z objedanjem debel mešanega gozda naredila veliko škodo.

šnjih kmetov je na LD Pogorevc poslalo pisne zahtevke za povračilo škode, ki jo je z objedanjem drevesnih debel mešanega gozda in sadnega drevja povzročila jelenjad, in sicer v ocenjeni višini 17,5 milijona tolarjev. Čeprav smo bili o nastali situaciji pravočasno seznanjeni, smo zaradi vroče teme – razburjenih kmetov in zaskrbljenih žerjavskih lovcev – s poročanjem v Lovcu raje počakali, dokler se niso vsaj malo polegile strasti in delno zgladili nesporazumi med kmeti ter lovci. A šele konec novembra, ko so lovci končno našli skupen jezik in dosegli dogovor s kmeti, je napočil čas za prispevek, ki naj bi bil v opomin tudi drugim slovenskim LD, v katerih menijo, da pri njih divjad ne bi mogla načeti finančnega obstoja LD in skrhati sicer dobrih odnosov s kmeti.

LD Pogorevc šteje 59 lovcev, ki gospodarijo na 3.900 ha veli-

kem lovišču, v katerem je največ gamsov in srnjadi. Zadnjih nekaj let opažajo tudi divjega prašiča in jelenjad. Tako so leta 2005 žerjavski lovci odstrelili 47 gamsov, 78 glav srnjadi in 29 glav jelenjadi (kar osem prek načrta). Za lani so imeli potrjen načrt odstrela: 40 gamsov (odstrelili 44), 77 glav srnjadi (odstrelili 71), 27 glav jelenjadi (odstrelili 21), 16 muflonov (6) ter 7 divjih prašičev (7).

»Medtem ko LD Koprivna – Topla in LD Bistra z jelenjadjo gospodarita že več desetletij, pa je jelenjad v našem lovišču stalno prisotna le nekaj let,« je v uvodu dejal **Marko Jelen**, starešina LD Pogorevc. Ker je jelenjadi precej v loviščih sosednjih LD (Bistra, Podgorje in v štajerskih LD Smrekovec in Velunja), je bilo pričakovati, da bo vedno več jelenjadi prihajalo tudi v naše lovišče. Tako zdaj z jelenjadjo gospodarimo skoraj v ce-

upljivi,« je poudaril Razstočnik. Marko Jelen tudi ni skrival, da so tamkajšnji lovci vsa leta zapored odstrelili več jelenjadi, kot bi jo sicer lahko po uradno potrjenem načrtu. Tako početje ni bilo po volji nekaterim domačim lov-
cem, pa tudi ne lovcom LD Bist-
ra. Tako povečan odstrel naj bi
menda odobral tudi predstavi-
nik ZGS, saj naj bi takratni gos-
podar LD z njim dosegel dogo-
vor za večji odstrel jelenjadi, kot
je bilo načrtovano, zatrjuje Jelen.

Kakšna škoda bi šele nastala, če v minulih nekaj letih ne bi od-
strelili toliko (neuradno poveča-
no število) glav jelenjadi, smo
vprašali naša sogovornika, ki sta
pomembni funkciji v LD prevze-
la šele v začetku leta 2006. »Ja,
o povečanem odstrelu so vedeli
vsi, predvsem pa pri Zavodu za
gozdove, a ničesar ni napisanega
(odločba?), nihče ni ukrepal pra-
vočasno ... Ne glede na vso ško-
do, ki jo imamo zaradi jelenjadi,
in raznih izgovorov, češ, kakšna
škoda bi šele bila, če ne bi od-
strelili toliko jelenjadi. Vsi tudi
dobro vemo, da naše lovišče tako
velikega načrta odstrela jelenjadi
ne prenese brez posledic pri div-
jadi,« je še dodal Marko Jelen.

Škoda zaradi jelenjadi na Ja-
vorju, kjer je veliko skrbno ure-
jenih kmetij, ki jih obdajajo tudi
sadojniki, v zimskem času pa
je tam veliko bal s silažno krmo,
ki jo ima zelo rada tudi divjad, je
prvič nastala leta 2005. Takrat je
namreč morala LD Pogorevc pr-
vič v svoji 60-letni zgodovini od-
šteti 317.000 tolarjev za škodo
javorskim kmetom. »Čeprav kar
90 % načrta odstrela jelenjadi
opravimo na območju Javorja,
preostalih 10 % pa dosežemo na
pobočjih Uršljah gore, je v Javo-
rju jelenjadi vedno več. Ker v
zimskem času lovišče LD Bistra
skoraj ne obsije sonce, enako
velja tudi za pobočje Smrekovca,
se jelenjad najraje zadržuje na
sončnih pobočjih Javorja, ki so
zaradi sonca hitro kopna,« pravi-
ta **Jelen in Razstočnik**.

»Tudi lansko zimo, ko je tod
zapadlo do tri metre snega, je
bilo mogoče na območju Javorja
videti po 60 glav jelenjadi. Če-
prav imamo kar tri velika krmi-
šča s senom, eno je tudi v Javo-
rju, in na leto v krmišča naložimo
več kot 3 t sena, je jelenjad kar
precej objedla debela javora, jese-
na, jelke in sadnega drevja. Že
kmalu spomladi so kmetje ocesi-
li nastalo škodo. Po njihovi oceni
je je bilo kar za 17,5 milijona
tolarjev, kar naj bi posledično
pomenilo finančni zlom naše LD

za mnoga leta!« je poudaril
starešina te LD. »Predstavniki
naše LD so obiskali vseh 12
javorskih kmetov in se z njimi
poskušali dogovoriti za manjšo
odškodnino. Ker pa z vsemi
kmeti, s katerimi smo dotlej sicer
dobro sodelovali, nismo dosegli
kompromisnega dogovora, smo
za pomoč prosili tudi MKGP.
Imenovana je bila tričlanska ne-
odvisna strokovna komisija Po-
horskega LUO v sestavi: **Miro
Lešnik, Vinko Golob, Zdravko
Miklašič** in lovski inšpektor **Dr-
ago Križan**. Komisija je v prisot-
nosti kmetov in lovcev ocenila,
da je kar za 70 % manj škode, kot
jo je prej ocenila komisija kmet-
ov, v kateri so tudi bili tudi goz-
darski in kmetijski strokovnja-
ki,« sta poudarila naša sogovor-
nika.

Ko je že kazalo, da bodo veliki
odškodninski zahtevki finančno
povsem »dotolkli« LD Pogo-
revc, ki je tudi minulo zimo ime-
la precejšnje izgube, in sicer ko-
šuto in tele, 14 gamsov in 27 glav
srnjadi, so si žerjavski lovci vsaj
malo oddahnili šele novembra.
Takrat so namreč izvedeli, da
bodo morali za vso nastalo škodo
odšteti okrog 3 milijone tolarjev.
»Tudi to ni malo denarja, saj
naša LD na leto zbere (skupaj z
lovskim turizmom) nekaj manj
kot 3 milijone tolarjev. Smo pa
lovci, poleg denarja, s posebno
folijo že zavarovali 250 debel
mešanega gozda, ki ga je določil
strokovni delavec ZGS,« je skle-
nil pogovor strpen starešina Je-
len in dodal, da je realno (prav-
šnje) načrtovanje odstrela jele-
njadi težje in odgovornejše op-
ravilo, kot si je morda predstavljal
kdo od gozdarskih strokovnja-
kov, ko so se s tem ukvarjali le
lovci ...

Franc Rotar

Lovci ne le streljajo ...

V dneih in tednih, ko mrzlo
zimsko vreme nikakor ni
moglo »pregnati« toplote, se je
začela nova lovska sezona 2006/
07. Ko zaradi tega pogosto lah-
ko slišimo, da so »lovci le pijan-
ci, morilci živali in mrhovinar-
ji«, so vedno pogostejše stalne
aktivnosti lovcev, ki le potrjuje-
jo, da temu še daleč ni tako. Res
je sicer, da so izjemno redke izje-
me, toda lovci takšne posamez-
nike navadno hitro izločimo iz
svojih vrst. Velika večina pa po-
trjuje, da so dejanski varuhi nara-
ve, ki jim ni vseeno, kaj se doga-

Negovski lovci, zbrani pred lovskim domom za odhod na delovno akcijo priprave krme za zimsko krmljenje divjadi.

Pripravljanje koruze za zimsko krmljenje male divjadi v negovskem lovišču

Foto: O. Bakal

ja v našem naravnem okolju. To
se je potrdilo tudi pred dnevi, ko
je na območju Negove potekala
nadvse koristna in zanimiva ak-
cija tamkajšnjih lovcev. Kot je
povedal starešina **LD Negova**,
sicer starosta med lovci **Slavko
Lončarič**, bi se lahko vsi takšni
pri drugih »naravovarstveniki«
pri njihovi lovski koči lahko pre-
pričali, kdo je dejanski varuh na-
rave in divjadi. Tisti, ki lovce
navadno uvrščajo med »streljače
in mrhovinarje«, so še spali ali
pa samo dremali v topli postelji,
ko so se skoraj vsi člani LD Ne-
gova ter nekaj njihovih družin-
skih članov že zgodaj zjutraj
zbrali pri svojem lovskem domu
in po okrepcilu začeli s koristno
akcijo »zbiranja« hrane za zim-
sko krmljenje divjadi.

LD Negova, v kateri je včla-
njenih nekaj manj kot 50 članic
in članov, kar 60 let (lani so praz-
novali okrogel jubilej – op. p.)
gospodari z loviščem, velikim
2.473 hektarjev. Od omenjene
površine je kar 2.200 hektarjev
lovni površini. Tam je okoli 40 %
gozdov, drugo pa so njive, trav-
niki, vinogradi, sadojniki ipd.
Nekaj površin je tudi v lasti LD,

ki svoje zemljišče nadvse korist-
no izkoristi. Tako so spomladi na
približno 6 ha lastnih površin
posadili koruzo, ki jo pridelujejo
za zimsko krmljenje divjadi, saj
se le-ta, zlasti v hudih zimah z
visokim snegom, težko znajde in
je zaradi lakote veliko tudi po-
gine. »Lovci smo po lovskem za-
konu dolžni skrbeti tudi za krmi-
šča oz. sploh za prehranjevanje
divjadi, zato v svojih revirjih raz-
polagamo s površinami, na kate-
rih sejemo različne kulture: ko-
ruzo, lucerno in tudi nekatera
žita, s čimer dajemo hrano divja-
di. Tako nekaj posevka oz. pridel-
kov puščamo na njivi, nekaj
pa skladiščimo pri naši lovski
koči in potem v zimskem času po
potrebi krmimo tam, kjer je po-
trebno za divjad. Na sedmih par-
celah smo (2006) posadili koro-
zo in pobrali okrog 50 odstotkov
pridelka, in sicer okoli pet ton
koruze. Druga polovica je ostala
na njivah, kjer si divjad lahko
sama postreže, saj je tako že na-
vajena. Nekaj natrgane koruze
ostane na storžih, nekaj pa jo
oluščimo in potem mešamo z žiti
ter pokladamo mali divjadi,« nam
je povedal starešina Lončarič.

Tudi njega, enako kot njegove kolege po vsej državi, moti slabo mnenje nekaterih posameznikov o lovcih. Toda sam meni, da je boljše pošteno delati in molčati. »Kritizirajo nas le tisti, ki se malo manj spoznajo na naše dejanske naloge, ki jim imamo in jih redno in odgovorno tudi izpolnjujemo. Naša naloga je predvsem varovati divjad in ohranjati okolju primerno številčnost divjadi. Strinjam se sicer, da je na našem območju trenutno nekoliko več srnjadi, kar mnoge bode v oči, toda mi z vnaprej predvidenimi načrti in programi le skrbimo za normalen stalež. Tu nam žal le preveč »pomaga« vozniki osebnih vozil, saj praktično ne mine dan, da v naši okolici ne bi povozili kakšne divje živali,« je še dodal starešina negovskih lovcev.

Sicer pa je na območju negovskega lovišča glavna divjad: srnjad, poljski zajci, fazani, lisice, nekoliko manj pa je poljskih jerebic. Tod živijo še jazbeci, dihurji, divji golobi, veverice ... Pri delovanju LD Negova ima pomembno mesto tudi razvit lovni turizem. Če želijo, da bi k njim še prihajali na obisk lovci - turisti tudi iz tujine, je treba poskrbeti za ustrezen stalež divjadi posameznih vrst. K temu gotovo prispeva tudi pravilno krmljenje v zimskem času. Sploh je to upravičeno, kadar nekateri ljudje o zeleni bratovščini razlagajo negativno mnenje. Toda realni ocenjevalci, ki poznajo dejavnost negovskih lovcev, vedo, da so največjo pozornost vedno namenjali ohranjanju divjadi in s tem tudi vse žive narave ...

Oste Bakal

Osmo brakada ZLD Bele krajine

Tako kot že osem let zapored smo v Zvezi lovskih družin Bele krajine tudi lani poskrbeli za tradicionalno, 8. brakado v enem od naših lovišč. Pred osmimi leti smo se namreč dogovorili, da bomo vsako leto v enem od lovišč naših LD organizirali tradicionalni lov na divje prašiče ozimce in lisice.

Lani je bila kot osma na vrsti LD Semič. Povabili so lovce vseh belokranjskih LD in župana Občine Semič **Janka Bukovca**, ki je obenem tudi častni in podporni član omenjene LD. Pozdravil je vse lovce ter v kratkih besedah poudaril pomen lovstva v občini. Po njegovem pozdravu

Skupna fotografija za spomin na 8. belokranjsko brakado v LD Semič

in zaželeni dobrodošlici je pozdravil vse lovce tudi predsednik ZLD Bele krajine **Toni Vrščaj**, še posebno župana Občine Semič. Poudaril je pomen brakade za vse lovce, ki je tudi pomemben segment družabnega življenja ZLD Bele krajine. Ob tem je bila priložnost, da so lovcem pojasnili dogajanja v LZS. Zbrani lovci so izrazili željo, naj se zadeve že končno uredijo v dobro slovenskih lovcev in lovstva sploh, saj bomo prihodnje leto praznovalo 100-letnico. Vsi so prepričani, da je to velik jubilej in pomemben mejnik naše lovske organizacije, ki ga je treba dostojno proslaviti.

Zgodaj zjutraj se je zbralo okrog 29 lovcev iz vseh belokranjskih družin ob čajju in močni kavi, ki je prebudila tudi tiste, ki so morda nameravali še malo podremati na »štantu«. Ob osmih nas je starešina **Toni Šercelj** poklical v zbor ter nam na začetku najprej nazorno opisal Lovsko družino Semič, nato pa še pojasnil, kako in kaj bomo lovili. Omenil je lisico in divjega prašiča, vendar prašiče samo do višine lovčevih kolen. To je pokazal tako nazorno, da je bilo vsem jasno, da pomeni, da je dovoljeno streljati samo in zgolj ozimce. Razporedili smo se tako, kot so kazale izžrebane številke. Za lovovodjo smo odšli na stojišča, ki so bila v lovišču razporejena nekako okrog lovske kočice Vimola.

Ves čas pogona je veter neusmiljeno pihal. Kljub temu so nekateri lovci po končanem pogonu povedali, da so videli več kosov jelenjadi, srnjadi in celo dva medveda. Eden od lovcev je opazil tudi manjšega divjega prašiča ozimca, ki pa je bil v tistem trenutku že toliko oddaljen, da ga lovec zaradi vetra ni mogel zaslišati pravočasno. Take sreče

pa ni imel velik lisjak, ki je bil krona brakade, saj je bil tudi edini plen in edini razlog za pozdrav lovini. Zanj je strokovno poskrbel starešina Toni Šercelj, lovci pa so se z odkritimi klobuki boginji Diani spoštljivo zahvalili za plen.

Po pogonu nista manjkala tradicionalna belokranjska pečenka in kozarec odličnega semiškega vina, ki nas je malo pogrel in razveselil. Druženje v lepem okolju Vimola in prijetni družbi semiških lovcev je trajalo vse do mraka, ko se je večina domačih lovcev in gostov zadovoljna odpravila domov. Zadovoljni so bili tudi prireditelji, da se je brakada srečno in varno končala, kot so se tudi vse druge doslej. Naslednja bo prihodnje leto ob približno istem času v LD Suhor pri Metliki.

Semiškim lovcom se kot predsednik UO ZLD Bele krajine v svojem imenu in v imenu vseh članov UO javno zahvaljujem za odlično organizirano brakado in prijetno skupno počutje vseh lovcev.

Toni Vrščaj

Strelska tekma med LD Mokrc in LD Ig

Člani LD Mokrc in LD Ig smo se čudovito sončno soboto, 9. 9. 2006, zbrali v Sivih dolinah pred lovsko kočico LD Mokrc na prvi meddružinski tekmi v streljanju na glinaste golobe.

Pobudo za tekmo je dal novoizvoljeni UO LD Ig oziroma starešina **Romana Celarc** predvsem z namenom, da bi se lovci iz obeh družin srečali, še boljše spoznali in nenazadnje tudi pomerili na strelski tekmi. To je bila tudi priložnost za prvi resnejši preizkus novega strelišča za glinaste golobe, ki smo ga mokrški lovci z veliko truda, predvsem pa prostovoljnega dela postavili le streljaj od lovske kočice. Hkrati je bil to tudi preizkus stroja za metanje glinastih golobov, ki so nam ga pred leti velikodušno podarili naši polskavski lovski prijatelji.

Po pozdravnem nagovoru starešin obeh LD in predstavitvi pravil tekme, za kar sta poskrbela njen vodja in sodnik, sicer preizkušen lovski strelec **Jože Vrbinč** in še posebno tajnik LD Ig **Anton Pucihar**, ki je bil zadolžen za red na strelišču, se je začelo tekmovanje.

V LD Ig se lahko pohvalijo kar z nekaj odličnimi strelci na glinaste golobe, nekateri od njih se tudi aktivno udeležujejo različnih lovskih strelskih tekmovanj. Tudi sicer v njihovi LD veliko pozornosti namenjajo lovskemu strelstvu, zato se je že vnaprej vedelo, da jim bomo Mokrcani težko konkurirali. To se je pozneje med tekmovanjem tudi potrdilo, saj je tekmo prepričljivo dobil preizkušen izanski strelski

Utrinek s strelišča LD Mokrc

Foto: B. Zakrajšek

Udeleženci strelske tekme pred lovsko kočo LD Mokrc v Sivih dolinah

maček **Milan Samar**, drugo mesto je presenetljivo osvojil naš pripravnik **Uroš Golob**, tretji pa je bil tudi naš član **Rajko Škulj**. Končni rezultat je bil torej: posamezno zmaga LD Ig, ekipno pa LD Mokrc.

Po tekmi se je druženje nadaljevalo pred našo lovsko kočo še dolgo v sobotno popoldne. Ob tej priložnosti smo prvim trem podelili simbolične pokale, drugim pa priznanja. Ob dobri jedi in pijači, za katero so poskrbeli izžanski lovci, je bilo druženje še bolj pristno in veselo. Čeprav smo na obeh straneh pričakovali morda malo večjo udeležbo, smo vsi udeleženci menili, da smo skupaj preživeli čudovit dan in je treba strelsko srečanje obvezno ponoviti prihodnje leto.

Naj končam z mislijo, kako malo je včasih potrebno, da nekdo polepša dan, da nas, lovske tovariše, še posebno sosede, poleg lova lahko družini in zbližuje še kaj drugega. Če kaj, je to omenjena tekma gotovo potrdila in je bil njen namen gotovo izpolnjen.

Božo Zakrajšek
LD Mokrc

Tradicionalni skupni lov na zajca pod Krnom

Meglenega in dokaj toplega oktobrskega jutra 2006 smo se lovci 14 lovske družine iz Slovenije in Italije udeležili **tradicionalnega skupnega lova na zajca**, ki je potekal po prelepih planinah pod vsemogočnim Krnom.

LD Smast in LD Tolmin, ki sta članici novonastale **Lovske zveze Gornje Posočje**, sta s skupnimi močmi organizirali prijetno druženje, pri katerem je bil plen podrejenega pomena.

Druženja so se udeležili mladi pripravniki, ki so se takega lova udeležili prvič, pa tudi že izkušeni lovci, ki se lova udeležujejo že kar nekaj let zapored. Po končanem lovu se je zadnji pogon nadaljeval v sproščenem vzdušju in ob že tradicionalni »pašti«, za katero so poskrbeli lovci LD Smast.

Zahvala velja tudi Planinskemu društvu Kobarid ter njihovemu članu in lovcu LD Koba-

rid **Slavku Gregorčiču**, ki nam je tisti dan pomagal pri kuhanju in postrežbi številnih lačnih lovcev.

V upanju, da se bomo prihodnje leto ponovno srečali v vsaj tolikšnem številu kot letos, če ne še večjem, želim vsem, ki so se udeležili lova, še veliko lepih in uspešnih dni.

Aljoša Mozetič,
starešina LD Smast

Kobiljska »zlata jama« še vedno polna divjadi

Leta 2006 skoraj ni bilo slovenske lovske družine, ki ne bi imela precej težav pri izpolnitvi načrta odstrela velike divjadi, predvsem zaradi prejšnje dolge in hude zime, zaradi vedno večjega davka, ki ga plačuje divjad na cestah, in zaradi potepuških psov. Takih težav pa skoraj ni imela prekmurska **LD Kobilje**, ki šteje samo 20 članov.

Foto: F. Rotar

Na decembrski odstrel jelenov niso bili ponosni samo kobiljski lovci, ampak tudi vsi, ki že več let prihajajo na lov v to priljubljeno prekmursko LD.

Kobiljski lovci, ki že 60 let z veliko vnemo skrbijo za 2.000 ha veliko lovišče, ki je vpeto med loviščema LD Dobrovnik in LD Prosenjakovci ter ob državni mejo z Madžarsko, so tudi lani uspešno gospodarili z divjadjo.

LD Kobilje doma in v tujini ni znana samo po svojih delavnih, prijaznih in gostoljubnih lovcih, ampak tudi po svojem razgibanem in zanimivem lovišču, predvsem pa po svoji Zlati jami. Že pred mnogimi leti so namreč tamkajšnji lovci delu svojega lovišča, kjer je mnogo temačnih in zaradi goščavja težko prehodnih globač, v katerih se rada zadržuje jelenjad, divji prašiči in tudi srnjad, poimenovali kar Zlata jama. Mnogi slovenski in tuji lovci, ki

že desetletja radi prihajajo na lov v to prekmursko LD, so se že sami prepričali, zakaj je tako privlačen in zanimiv lov v Zlati jami. Pravim lovcem namreč veliko pomeni tudi, da ima divjad veliko skrivnih poti iz »zlate jame«, ki ji omogočijo bolj ali manj varno pot mimo strelcev na stojiščih.

Še posebno enkrat in zanimiv je bil lanski decembrski tradicionalni lov, ki so ga kobiljski lovci organizirali za številne lovske prijatelje. Tudi lani so se lova, ki ga je vodil tajnik **Primož Voigrinec**, udeležili lovci LD Prežihovo - Kotlje, ki so se v Kobilje pripeljali kar z avtobusom. Prišli so tudi »Klančnikovi jagri« iz Dravograda ter nekaj lovcev iz drugih prekmurskih LD. Že kar nekaj desetletij se lova redno udeležuje tudi **Franč Kováč**, član LD Hrastnik, med drugim tudi dolgoletni lovski tovariš pokojnega **Staneta Dolanca**.

Tudi lani so tamkajšnji lovci organizirali nepozabno lovsko snidenje, bogato z lovskimi še-

Foto: A. Mozetič

Skupen posnetek vseh udeležencev družabnega skupnega lova na zajca pod Krnom

jiših dobri strelci, je dovolj zgovoren dokaz na objavljeni fotografiji.

Gospodar **Emil Ferencek**, ki je poleg starešine **Jožeta Seršena** in lovke **Zore Šabjan** razporejal lovce strelce na stojišča, je povedal, da v njihovi LD doslej še nikoli ni bilo tako uspešnega lova na jelenjad. »Da bi v enem dnevu uplenili kar štiri jelene, med katerimi je bil uplenjen tudi močan odrasel jelen, se v zgodovini LD Kobilje še ni zgodilo,« je ponosno dejal cenjeni gospodar Emil. Starešina LD Kobilje, ki je izredno spoštovan med lovci, pa je zadovoljen dodal: »Lani smo nekoliko prej izpolnili načrtovani odstrel velike divjadi: 20 glav jelenjadi, 50 glav srnjadi in 18 divjih prašičev. Da smo bili tudi letos (2006) uspešni pri odstrelu, ne velja zahvala samo domačim lovcem, ampak tudi našim dolgoletnim lovskim prijateljem, ki jih radi vabimo na lov. Zadnjih nekaj let tesno sodelujemo tudi z LD Prežihovo, ki kobiljskim lovcom omogoči nepozaben lov na gamsa,« je dodal Seršen.

Omeniti še velja, da so na zadnjem pogonu v privlačni prekmurski lovski Zlati jami največ lovskega naleta imeli: lovka **Urška Dvornik**, članica LD Prežihovo - Kotlje, domača lovca **Primož Vogrinec** in **Avzug Kocet** ter član LD Velika Poljana **Štefan Biro**, ki je bil zaradi uplenitve kapitalnega jelena še posebno vesel. »Član zelene bratovščine sem šele tri leta. Toliko let je lovec tudi moji sodelavec in lovski tovariš **Rudi Cipot**, ki me je tudi spravil na današnji lov. Zjutraj sem se celo obotavljal, ali naj grem na lov v Kobilje, saj je bil skupni lov z lovskim krstom tudi v naši LD,« je ves navdušen dejal Pišta, kot ga najpogosteje kličejo lovski tovariši. »Čeprav z jelenjadjo gospodarimo tudi v naši LD, sem že zjutraj dejal, da bom odstrelil jelena v LD Kobilje, če bo le priložnost. Na moje stojišče je kar naenkrat prišel srnjak, za njim pa pet košut in za njimi še trije jeleni. Kot zadnji je prišel pred mojo puško tudi jelen, ki je zelo izstopal s svojim rogovjem. Za strel sem se moral odločiti hitro. Zelo malo prostora sem imel za varen in dober strel. Tako imam sedaj poleg gumbarja, ki sem ga uplenil v svoji LD, še jelena, ki me bo vedno spominjal na lep lov v LD Kobilje,« je povedal srečni uplenitelj.

Po več kot stoletni lovski tradiciji so kobiljski lovci organi-

zirali tudi lep, še kar zahteven lovski krst, ki so ga za odstrel prvega jelena morali prestati Urška, Primož in Štefan. Slednjemu je bil za uplenjenega jelena boter lovec Rudi. Krst je tradicionalno in zelo zanimivo opravil gospodar Emil.

Franc Rotar

Jubilejno srečanje dveh družin

Bila je lepa sončna sobota, 2. decembra, ko smo se člani **LD Sv. Jurij** v Slovenskih goricah odpravili na lov k pobrateni **LD Predgrad**. Predgrad je prijetna majhna vasica v osrčju Poljanske doline na Kočevskem; od tod izvira ime omenjene LD. Tistega dne smo se lovski tovariši obeh LD srečali že 30. zapovrstjo, brez prekinitve. V številu bo zagotovo kdo podvomil. Vendar trdim, da je podatek resničen. Pri nas poznamo veliko LD, ki so bile tako ali drugače povezane med seboj, vendar je v večini primerov ljubezen trajala le kratek čas. Ponavadi je bilo sodelovanje prekinjeno tedaj, ko so funkcionarji v družinah pridobili želeno trofejo ali trofeje, za vse druge pa jim ni bilo mar. Za našo LD lahko trdim, da smo imeli pri izbiri lovskih tovarišev in prijateljev veliko srečo, saj smo se očitno skupaj našli pravi ljudje. Korenine našega prijateljstva segajo v daljina 70. leta prejšnjega stoletja. Največ zaslug za »poroko« dveh, glede lovne divjadi v loviščih različnih LD, imata nedvomno tedanja predsednika **Jože Rade** in **Ivan Špindler**, ki sta tudi podpisnika listine o pobratenju. Da sodelovanje traja že tako dolgo, imamo poleg že prej omenjenih zaslug vsi člani obeh LD, ki smo v preteklosti gojili naše prijateljstvo. Na žalost so med njimi tudi takšni, ki jih ni več med nami, pa si zaslužijo vsaj besedo hvala za vse, kar so storili za ohranitev izjemno dolgega in uspešnega sodelovanja. Po 30-letnem uspešnem in korektnem sodelovanju se samo po sebi postavlja vprašanje: Kako naprej? Odgovor, s katerim se v celoti strinjam tudi sam, je pred nedavnim izrekel naš iskreni lovski tovariš in moj osebni prijatelj, v prejšnjem mandatu tudi starešina LD Predgrad, **Miha Majerle**: »Delajmo tisto, kar smo delali že doslej; bodimo takšni, kot smo bili doslej, ko nam nista bila prednost in cilj količinski odstrel divjadi, ampak sta nam

bila prvenstvena naše druženje in prijateljstvo znotraj lovskih vrst in tudi zunaj njih. Poleg tega pomlajujemo članstvo v naših družinah in nanje prenašajmo vse tisto, kar smo dobrega in lepega naredili ter doživeli v preteklosti. Iščimo tudi nove oblike skupnega dela in druženja, ki so primerne težnjam in navadam mladih sedanjega časa. Večkrat se spomnimo območja Lipja in Rakitovja«.

Če bomo vsaj delno zadostili zapisanemu citatu, tudi sam menim, da se ni treba bati za prihodnost našega nadaljnega sodelovanja, kot trdi omenjeni lovski tovariš.

Miroslav Bauman

60 let LD Lukovica

Lovci lukovške lovske družine Lsmo 60-letnico LD praznovali 2. 9. 2006 v kulturnem domu v Lukovici, kjer je potekala svečana proslava. Poleg domala vseh članov družine, mnogi so s seboj pripeljali tudi svoje boljše polovice, so bili prisotni tudi predstavniki vseh sosednjih LD, funkcionarji LZS, predstavnik ZLD Ljubljana, predstavnik OZUL-a,

predstavniki ožjih lokalnih skupnosti ter občine. Jubileja LD Lukovica se je udeležil tudi ustanoviteljni član **Fig'Inov Mirko**.

Med govorniki je sodeloval tudi župan **Matej Kotnik**. V svojem govoru je pozdravil navzoče, čestital lovcem LD Lukovica za jubilej ter jim še naprej zaželel dobro gospodarjenje z loviščem oziroma v prid naravi in divjadi. Ob občinski proslavi je LD Lukovica ob šestdesetletnem delovanju prejela plaketo od župana občine, ki smo je zelo veseli in smo ponosni nanjo.

Ker je 60-letni jubilej tudi velika priložnost za podelitev lovske priznanj, so mnogi lovski tovariši LD Lukovica domov odšli z visokimi priznanji, ki jim jih je podelila LZS. LD Lukovica je ob tej priložnosti podelila priznanja za dobro sodelovanje tudi sosednjim lovskim družinam.

Tudi kulturni program je bil lovsko obarvan. Poleg *Lukovške godbe* in *Moškega pevskega zbora Janko Kersnik* so nastopili tudi *Moravski rogisti*, ki se radi odzovejo vsakemu povabilu, saj vsi dobro vemo, da lovcev ne družijo samo lov, ampak tudi lovska glasba in kultura.

Uvodni govor v slovesnost je imel starešina LD **Tomaž Ce-**

Na štefanovo, 26. decembra 2006, je LD Jezersko organizirala tradicionalni zadnji lovski pogon v letu. Vse več LD povzema stare lovske običaje »zadnjega pogona« v letu, kar združujejo z »lovsko zdravico«, lovskimi navadami in običaji. Prav slednjim se v zdajšnjem času bolj »slabo piše« in lovci moramo to vse bolj opravljati v zaključenih lovskih krogih. Vodja skupnega lova Leon Šiberle je poskrbel tudi za »lovski krst«, ki sta ga prejela mlada lovca, ki sta prvič uplenila srnjaka in gamsa. Štefanova jaga glede lovine ni bila uspešna, k čemur je verjetno pripomoglo izjemno toplo vreme brez snega, ki še kako vpliva na divjad, da spreminja svoje vedenje in poti. Je pa to tudi lovski običaj, ko se srečamo s posestniki na zaselkih. Tokrat smo bili na Resmanovim, kjer Franci – sin pokojne jezerske lovske legende Jožeta Rogla in tudi nekdanjega častnega člana LD Jezersko – nadaljuje s prijaznostjo do lovcev in lovstva. Tako nas je tudi tokrat »bogato« in prirčno pogostil ter toplo sprejel. – Besedilo in fotografija: F. Ekar

Člani LD Lukovica ob 60-letnici

rar, ki je pripravil kratek pregled 60-letne zgodovine LD in posebej omenil tudi nekatere uspehe v zadnjih letih. LD Lukovica šteje 35 članov, med katerimi je tudi ena članica. Lovišče je razdeljeno v šest revirjev, od katerih ima vsak svojega vodjo. Imamo več kot 40 lovskih prež, ki so razporejene po celotnem lovišču. Postavili smo tudi krmišča, kjer divjad krmimo z naravno krmo ter v skladu z načrti in po strokovnih navodilih.

V lovišču je najštevilčnejša srnjad, nato ji sledijo divji prašič, jelenjad, poljski zajec, raca mlakarica, lisica, jazbec, kuna belica in zlatca, raca, šoja, vrana, dihur ter fazan. Medved, gams in divja mačka le občasno zaidejo v lovišče. Pri tem tudi zelo natančno vodimo evidenco o divjadi v lovišču ter odstrelu, ki ga izvajamo v skladu z letnim načrtom in zakoni.

Vsako leto organiziramo lovsko strelsko tekmo, k sodelovanju pa povabimo tudi druge lovske organizacije. Dogajanje poteka pri lovskem domu na Čevcah, kjer je tudi prostor za dogajanja ter druženja s tistimi, ki so povezani z lovci. Poleg tega druženja lovci v poznem jesenskem času poznamo tudi skupne love, ki niso namenjeni le lovu, ampak tudi srečanju naših lovcev, njihovim družinskim članom in lovcem sosednjih LD. Vendar na pogonih in brakadah poleg prijateljskega in družabnega dogodka upoštevamo lovsko etiko in želimo ohraniti pozitiven odnos do narave in divjadi.

Lovci se trudimo, da bi varstvo narave prodrlo v zavest in ravnanje slehernega izmed nas, predvsem pa, da bi ta čut pridobili mladi. Nasprotniki trdijo, da lovci z lovom divjad uničujejo, kar pa seveda ni res.

Lovci se zavedamo, da je naša prva in glavna naloga ohranjati

prostoživeče divje živali, predvsem njihov življenjski prostor, pri tem pa tudi zavarovati naš življenjski prostor. Zato vsako leto spomladi organiziramo čistilno akcijo. Za krmljenje divjadi imamo krmne njive za divjad, da bi jo tako odvrnili od drugih kmetijskih kultur, sodelujemo tudi z lastniki zemljišč pri ukrepih za preprečevanje škode. Škodo poskušamo odpraviti ali omiliti z delom, ki mu rečemo »glihanj rušenj«. Če to ni mogoče, nastalo škodo nadomestimo finančno ali z nabavo električnega pastirja.

Člani LD Lukovica se zavedamo odgovornosti do divjadi in narave, v kateri gospodarimo. Ozaveščenost prenašamo tudi med mlade lovce. Tako želimo kulturo raznolikosti in naravnega sobivanja ohraniti prihodnjim generacijam. S premišljenimi dejanji nadgrajujemo kulturo lovstva. Predvsem želimo biti varuhi narave, zato si prizadevamo, da bi se živalstvo našega lovnega območja pa tudi širše ohranilo in ostalo raznoliko.

Tomaž Cerar

60 let LD Prosenjakovci

Med letošnje jubilate, ki praznujejo 60 let obstoja in delovanja lovskih družin, sodi tudi **Lovska družina Prosenjakovci**. Lovci so jubilej počastili ob pregledu prehojene poti. Ugotovili so, da bili med ustanovitelji LD Prosenjakovci **Kolman Pojbič, Zoltan Koltaj, Karel Koltaj, Kolman Čarni in Julij Sabotin**. Sprva so bili lovci vključeni v *Prekmursko lovsko društvo*, leta 1936 pa je bilo s prosejnovskega območja 9 lovcev. Leta 1963 se je družina združila z *Lovsko družino Fokovci*. Sicer pa zdaj člani LD Prosenjakovci

gospodarijo na 5.300 ha lovni površini, predvsem ob državni meji z Madžarsko.

To je dokaj številčna lovska družina. Namen in pomen LD Prosenjakovci je varovanje naravnega okolja in gojitve divjadi. V tem času so lovci našli skupen jezik z lastniki kmetijskih zemljišč, ki jim divjad povzroča škodo. Skrb namenja preprečevanju škode na posevkih, nabavlja jo najrazličnejša odvrčala, po svojih močeh vzdržujejo električnega pastirja na območju Središča ipd. Ko na posevkih nastane škoda, se z lastniki sporazumno dogovorijo za izplačilo škode. V samem pomurskem prostoru namreč med vsemi lovskimi družinami na tem območju izplačujejo največje zneske za škodo, ki jo povzroči divjad. Lovska družina zbira sredstva za delovanje iz večjih virov; v prvi vrsti z lovnim turizmom. Na njihovem območju so dokaj bogata lovišča, predvsem pa pokrita z gozdovi, kjer prevladuje velika divjad: divji prašiči, srnjad in jelenjad.

Prosenjakovski lovci so v zadnjih nekaj letih odstrelili kar 428 divjih prašičev, 557 glav jelenjadi in 1288 glav srnjadi. V manjši meri streljajo poljskega zajca, fazana in gojeno poljsko jerebico. Dejavnosti so tudi na področju ekologije in lovske kinologije. Član LD Prosenjakovci **Jože Šafarič** se lahko pohvali z zlatim priznanjem iz kinologije, in sicer za izjemne zasluge, ki jih ima področju krvosledništva. Lovska družina Prosenjakovci je letos izpeljala projekt ter organizirala preizkušnje uporabnosti v delu po krvnem sledu za celotno lovno območje. Ob jubileju so se lovci veselili tudi nove pridobitve – obnovljene hladilnice za uplenjeno divjad z letno kuhinjo.

B. Žerdin

60 let LD Mlajtinci

Lovci LD Mlajtinci, ki letos praznujejo 60-letnico delovanja, so se ob svojem delu v lovišču in skrbi za divjad že dlje časa ukvarjali z vprašanjem ohranitve statusa lovske družine in postavitev ter ureditve lovske koče na Lukačevskem. Mlajtinski lovci so jubilej počastili pred nedavnim ob svojem novem lovskem domu.

O pomenu LD je zbranim spregovoril starešina LD Mlajtinci **Jože Horvat**, ki je povedal, da bi morala LD po novem lovskem zakonu imeti najmanj 2000 hektarjev lovni površini. Zato so jim na »pomoč« priskočile LD Dolina, Moravci, Bogojina in lovišče Fazan - Beltinci, ki so jim družno in solidarno odstopile skupaj okrog 260 ha svojih delov lovišč. Le tako je LD Mlajtinci dobila »novi« status in pogoj za obstoj družine. Pred štirimi leti so se lovci odločili za projekt gradnje novega lovskega doma na Lukačevskem, ki so ga leta 2006 dokončali in predali svojemu namenu. Slavnostno ga je odprl najstarejši član družine **Štefan Sreš**.

Ustanovitelji LD Mlajtinci so bili: **Jože Bedek, Geza Vukan, Jože Jug, Franc Novak, Karel Kos in Karel Jug**. Zdaj LD Mlajtinci šteje 19 članov zelene bratovščine, sicer pa so v družini ponosni na svoje člane, ki so lovstvu zvesti že dolga desetletja. Tako imata lovca **Franc Plej** in **Karel Černjavič** že kar 45 let lovskega staža, **Jože Špilak** pa 39 let. Za posamezna področja so zadolženi: za ekologijo **Karel Černjavič**, za strelstvo in kinologijo **Branko Hari**, za področje tajskega lovnega turizma pa **August Klar**.

Bojan Žerdin

Nova pridobitev ob jubileju LD Mlajtinci

60 let LD Dobrna

V zelenem ambientu topliškega parka so v petek, 4. 8. 2006, pod šotorom odmevali zvoki Štajerskih rogistov. Tokrat niso vabili na lov. Ob dobri udeležbi članov - lovcev, domačinov in turistov smo slavnostno proslavili 60 let delovanja **LD Dobrna**. V kulturnem programu so nastopili še: Godba na pihala iz Hramš, Koroški lovski pevski oktet iz Mežice, Ljudski pevci iz Stranic, Sestre Jakob iz Zavrha, Veseli fušarji iz Dobrne in Plesalke kan-kana iz Socke.

nik, v katerem je v besedi in sliki prikazano delo članov - lovcev od ustanovitve LD Dobrna (leta 1946) naprej. Podelili smo priznanja in odlikovanja dolgoletnim in zaslužnim članom naše LD.

Na slovesnosti je zbrane pozdravil župan Občine Dobrna, **Martin Brecl**. Kuharji v Hotelu Vita so pripravili odličnega golaža, ki je bil deležen vseh pohval. Ob zvokih ansambla Labirint smo si nazdravili in zaželeli, kot pravimo lovci: »Dober pogled« na lovu tudi v naslednjih letih in še kje!«

Anton Mogu

Člani LD Dobrna ob 60-letnici

Pozdravni govor na proslavi je imel tajnik LD Dobrna **Zvone Trnovški**.

Program je povezoval **Gorazd Špegel**. V pozdravnem govoru je tajnik LD Dobrna, **Zvone Trnovšek**, predstavil delo članov LD v minulem obdobju in zaželel dobrodoščilo tudi lovskim gostom iz sosednje Avstrije, ki že nekaj let v okviru lovnega turizma prihajajo na lov v lovišče LD Dobrna. Pred proslavo, ob 19. uri, sta bila na prostoru za piknik za Upravo Term Dobrna predstavitev lovskih pasemskih psov in prikaz sokolarjenja.

Ob jubileju smo natisnili zbor-

60 let LD Rakovnik

Lovski pogled na jutrišnji dan

Člani LD Rakovnik z gosti, prijatelji, simpatizerji – »Moro starji« – so se v soboto, 14. 10. 2006, zbrali na Petelinovi parceli v Hauptmancih, lahko bi rekli v objemu značilnega barjanskega okolja, kjer so počastili 60-letnico LD. V takem okolju je 6 desetletij živela in delovala LD Rakovnik, ki je bila ustavovljena že prvo leto po končani svetovni vojni, leta 1946.

V obdobju šestih desetletij je LD doživela in preživela veliko sprememb; lovno območje, nekoč širše območje Ljubljanskega barja in Golovca, se je zelo skrčilo. Tod so delovale zakonitosti širjenja mesta, posegi v prostor, kot so ceste, stanovanjska gradnja, črna gradnja, rekreacijski pritiski in industrijska cona Rudnik. Vsi posegi so postopoma stalno zmanjševali in krčili lovišče in sploh življenjski prostor divjadi. Naj opozorimo tudi na intenzivno kmetijstvo z uporabo umetnih oz. kemičnih gnojil, kar je zelo vplivalo na življenjske razmere divjadi. Med drugim so iz našega lovišča prve izginile

Člani LD Rakovnik, ki so se udeležili proslave ob 60-letnici LD.

Starešina LD Rakovnik **Borut Lenardič** (levi) in tajnik **Damjan Porenta** sta razdelila spominske plakete vsem članom LD.

poljske jerebice, kar je bilo za nas posebno opozorilo, da se v naravi dogaja nekaj zaskrbljujočega, da se spreminja naravno okolje, da za določen del divjadi ni več ustreznih življenjskih razmer. Kaj pa za človeka?

Borut Lenardič, sedanjí starešina LD Rakovnik, je v jedrnatem govoru še posebej opozoril na obdobje po osamosvojitvi: »Denacionalizacija in določila novega lovskega zakona so posegli v obstoj lovske rakovniške družine, za katero smo se in se še borimo. Vendar LD Rakovnik zdaj, po 60-tih letih, še obstaja in še smo samostojni. S skrbnim gospodarjenjem smo uspeli ohraniti malo in veliko divjad, v načrtu imamo spet naseliti avtohtono poljsko jerebico. Skrb za ohranitev avtohtonih vrst divjadi je tudi v EU pomemben okoljsko-varst-

Foto: A. Vrščaj

SODELOVANJE HRVAŠKIH IN SLOVENSkih LOVCEV
Obmejni LD Dobova in LD Srnjak – Brdovačko prigorje (Hrvaška) sta 3. 12. 2006 organizirali obmejni lov na malo divjad po delih obeh lovišč. Na lov sta povabili tudi predstavnike LZS in LZ Hrvaške. Kakor sta poudarila podpredsednik HLZ **Vladimir Cvetko** in predsednik LZS **Bogdan Mahne**, je dobro sodelovanje lovcev z obeh strani državne meje lahko zgled tudi državam za strpnost pri urejanju odprtih meddržavnih zadev. Lov se je ob skromnem plenu, a v lepem vremenu in sproščenem vzdušju končal v dobovskem lovišču s skupno malico in ob čestitkah k bližajočim praznikom. – B. L.

veni dejavnik, ki ga EU priznava tudi Sloveniji.« Lenardič je na kratko spregovoril tudi o preteklosti in ni pozabil omeniti znanih čistilnih akcij LD, čiščenja onesnaženega Ljubljanskega barja, o čemer so obširno obveščali naši časopisi, a se do danes stanje onesnaževanja ni kaj bistveno spremenilo.

Naj ob tem opozorimo, da je LD Rakovnik ob 50-letnici izdala CD ploščo *Klic Ljubljanskega barja* s pozivom: »Ustavite uničevanje in onesnaževanje zelenega, naravnega življenskega okolja Ljubljane. Sicer se nam narava lahko kruto maščuje!«

Jedro in sporočilo slavnostnega govora starešine Boruta Lenardiča je bil tudi pogled v jutrišnji dan: »Zato se ob 60-letnici obvezujemo, da se bomo še naprej kot naravovarstveniki, gojitelji in skrbniki divjadi z modrostjo, razumom in enotnostjo borili za obmestno zeleno oazo, kot kleni člani zelene bratovščine.«

LD Rakovnik je svojim članom ob 60-letnici za sodelovanje in pomoč pri izvajanju lovskih dejavnosti podelila spominske plakete.

Praznovanje je bilo veselo, sproščeno, navzoči so pripovedovali in se zabavali tudi z obujanjem spominov in pripovedovanjem zanimivih anekdot iz čudovitih časov lovskega življenja tega obdobja. In še posebejno: postregli so z okusnim lovskim golažem iz kotla, ki so ga skuhal po posebnem receptu našega lovskega tovariša. Za glavno jed so bile kulinarične dobrote, posebnosti na žaru in še dobro vino, med drugim tudi cviček. Mnoge je razveselil lep zadetek na srečelovu, kjer je vsaka srečka zadela. In krona vsega: lepo, čudovito jesensko vreme, s polno energije v ozračju, popoldne se nam je smejalo še sonce. No, optimisti so v prijetnem razpoloženju ugibali: »Ali to morda pomeni, da se nam obetajo boljši časi v lovstvu?« In si zaželeli: »Dober pogled in na ponovno srečanje ob novi obletnici!«

Stane Lenardič

60 let LD Rovte

V lepem jesenskem vzdušju in v sklopu občinskega praznika Občine Logatec smo počastili že 60. obletnico organiziranja lovstva v Rovtah.

Lovska družina Rovte je bila ustanovljena leta 1946 na pobudo Antona Artača in s sodelo-

Jubilanti LD Rovte

vanjem Antona Malavašiča, Matevža Lukanciča, Franca Kopača in še nekaj drugih krajanov. Takrat je LD dobila od Okrajnega odbora Rakek v zakup 3.850 ha veliko lovišče.

Za potrebe gojitve in varovanja divjadi opravimo prostovoljno več kot 1.200 ur na leto. V lovišču smo predvsem ponosni na kar pogosto opaženega gozdnega jereba, povečuje se tudi številčnost poljskega zajca. Najbolj pa smo veseli vsakega srečanja z divjim petelinom, ki še vedno živi v naših krajih. Naša skrb je, da ga poskušamo ohraniti, saj je pravzaprav ta ptica naš družinski »zaščitni znak«. Posredno s pravičnim odnosom do okolja in živali skrbimo tudi za zdravje ljudi, saj redno pregledujemo pojave prenosljivih bolezni, ki so nevarne za človeka.

Manj smo zadovoljni s srnjadjo, pri kateri so zadnje zime z veliko snega pustile sled v obliki zmanjševanja številčnosti. Poleg naravne selekcije to vrsto pomagata redčiti predvsem promet in potepuški psi.

Ob ugodni številčnosti gamsa nam več skrbi povzroča medved, ki ga je iskanje hrane in mirnega življenskega prostora prignalo tudi v naše lovišče. Zaradi škode, ki jo povzroča, moramo bolj skrbeti za urejeno okolje. V bližini gozdov moramo preprečiti odmetavanje organskih in drugih odpadkov, ki so zanj zanimivi, sicer pa tudi tja ne spadajo.

Lovska koča, ki smo jo odprli leta 1976, je bila zgrajena s številnimi odrekani in prostovoljnimi delom. Pozneje smo počasi zgradili spremljajoče objekte s streliščem, štiri leta pozneje še senik in v letih 1985 in 1986 smo uredili tudi hladilnico ter zbiralnico za uplenjeno divjad, ki je prav zdaj v fazi preurejanja.

V zadnjem času je bil postavljen prijeten prostor za pripravo hrane.

Z zahtevkom o vračilu zemljišča smo leta 1992 dela pri koči in njeni okolici omejili na osnovno vzdrževanje, druga vlaganja pa podredili urejanju statusa zemljišča, ki žal po 15 letih še vedno ni dobilo končnega epiloga.

Za sodelovanje z Zavodom za gozdove, Lovsko zvezo Slovenije, Republiško veterinarsko upravo, Policijo, upravno enoto, občino, davčno upravo itn. moramo zagotoviti poklicen odnos. Nepoznavanje dela z računalnikom je tudi v naših vrstah preteklost. Ta društveni del pa terja veliko vložene truda in v povprečju je za to opravljenih prek 900 ur na leto. Pri delu ne moremo mimo novega lovskega zakona. Kot organizacija smo bili premalo odločni. Opažamo, da so bile LD premalo upoštevane pri nastajanju novega zakona. Le-ta sicer ni slab za divjad, čeprav bi bil lahko boljši. Ker pa tudi tu ne gre brez vsakdanje politike, je to človeški kompromis, ki ga divjad ne razume. Posamezni člani blizu LZS želijo mešati svoje profesionalno delo z lovsko vizijo, kar pa za večino slovenskih lovcev ni sprejemljivo. V tega mesta pošiljamo apel LZS, da bi le strnili vrste in v prihodnje delali enotno in strokovno, kot nas uči tudi tradicija slovenskega lovstva. Naša naloga je, da naravni prostor varujemo v sodelovanju z vsemi uporabniki. Zavedati se moramo, da je človek le eden izmed členov narave. Vrednotam slovenskega lovstva, v pomenu doslej opravljenega dela pri varovanju narave, daje veliko priznanje in veljavo pretežni del Evrope.

V prihodnje moramo pri mladih vztrajati pri višjem strokovnem znanju. Potrebujemo še

več lovskih mojstrov in lovskih čuvajev, ki bodo strokovno zastopali naše interese pri pogajanjih in izvajanju postavljenih nalog.

V teh 60 letih je bilo veliko opravljenega na področju gojitve divjadi in pri utrjevanju članstva. Zgrajenih je bilo veliko lovskih objektov za oskrbo divjadi. LD Rovte ima kaj pokazati za nazaj. Pred nami so nove naloge. Z zglednimi medsebojnimi odnosi bomo uspeli preseči ovire in obdržati tradicijo lova in lovstva v Rovtah; kot prava družina.

Ob tej priložnosti smo bili veseli občinskega priznanja, ki nam ga je na slavnostni seji za doslej opravljeno delo izročil župan Občine Logatec Janez Nagode. Na proslavo smo povabili vse predstavnike sosednjih LD, s katerimi zgledno sodelujemo. Tudi predsedniki KS in predstavniki društev, ki delujejo na našem območju, so se odzvali našemu vabilu. Prvič smo medse povabili tudi kmeti.

Tak trenutek je vedno tudi prava priložnost za podelitev zahval zaslužnim. Nekaterim članom smo podelili odlikovanja Kino-loške zveze Slovenije in LZS ter plakete in priznanja LD Rovte. Slednje smo v znamenje dobrega sodelovanja podelili tudi Občini Logatec, sosednjim LD in krajevnim skupnostim ter predstavnikom društev.

Vsem, ki z nami živite na tem prostoru, še enkrat javna zahvala za sodelovanje!

Anton Lukancič

60 let LD Storžič

Lani je Lovska družina Storžič praznovala 60 let svojega obstoja. Da bi si bralci lažje predstavljali takratne, kar precej oddaljene dogodke ob ustanovitvi, naj navedem nekaj podatkov, zajetih tudi v kroniki LD Storžič z naslovom *Teh naših petdeset let*, ki smo jo izdali pred desetimi leti.

Iz podatkov kronista izvemo, da so bile na območju zdajšnje LD Storžič, takoj po vojni, aktivne tri lovske družine, in sicer LD Predoslje, LD Križe in LD Predvor.

Leta 1952 je oblast Lovsko družino Križe, ki je bila največja, razpustila in poleg nje ustanovila tudi LD Goriče, ki se je pozneje preimenovala v LD Storžič.

Leta 1954 je Okraj Kranj razmejil in ustanovil lovišča. Tedaj se je LD Storžič pridružila tudi

Člani LD Storžič ob praznovanju 60-letnice; v ozadju tudi prapor pobratene LD Mirna Peč.

LD Predoslje. Od takrat naprej se družina hitro razvija, uspelo ji je zgraditi zavetišče na Mali Poljani in dom lovcev na Pangršici. Ob tem pa skrbi za razvoj in varstvo divjadi v svojem lovišču.

Zdaj ima LD Storžič od skupno 4.365 ha površine okrog 3.300 ha lovni površini, ki pa se vsako leto zmanjšujejo zaradi urbanizacije.

V družini je 79 članov, od katerih jih je v povprečju aktivnih okrog 60 %, saj je starostna sestava podobna kot v drugih LD.

Kljub neugodnim razmeram za lovce in lovstvo, ki trenutno vladajo v družbi, so se člani UO odločili pripraviti skromno proslavo, ki je bila oktobra 2006 pri domu lovcev na Pangršici. Povabljeni sta bila župan Kranja **Mohor Bogataj** in Predvdora **Franc Ekar**, saj je večina lovišča na območju MO Kranj, manjši del pa na območju Občine Predvdor. Prisotni so bili predstavniki lokalne skupnosti Lombar in predstavnika Agrarne skupnosti Zalog - Srednja vas, s katero lovci dobro sodelujejo. Praznovanja so se udeležili tudi lovci iz pobratene LD Mirna Peč na Dolenjskem.

V kulturnem delu so nastopili Bohinjski rogisti in Vokalna skupina Storžič, ki so v lepem jesenskem vremenu prispevali, da je praznovanje potekalo v veselem in slavnostnem razpoloženju.

Kljub težavam, s katerimi se srečujemo slovenski lovci, je kar nekaj govorcev poudarilo, naj ne obupajo in vržejo puške v koruzo, ampak vztrajnim in poštenim delom tudi v prihodnje dokazujejo, da slovenski lovci gojijo napredne ideje in tradicijo svojih predhodnikov. Verjetno bo težko kljubovati velikim apetitom nekaterih lastnikov zemljišč in drugim, ki jim za gojitev in

varstvo divjadi ni dosti mar in v lovu vidijo le priložnost za zaslužek.

Janez Petač

60 let LD Rogatec

V našem kraju korenine lovstva sicer segajo daleč v predvojna leta, vendar pa se je še posebno začelo razvijati med obema vojnima, ko je bila leta 1946 ustanovljena LD Rogatec. Da je bilo temu tako, je kriva fašistična oblast, ki je bila v naših krajih, in je lovišča oddajala v zakup premožnim ljudem, kakršnih pa je bila le peščica. Beležimo tudi, da so nekateri poznejši ustanovitelji LD prav tako imeli svoja lovišča. Od tedanjih ustanoviteljev žal ni nikogar več.

Zdaj LD Rogatec šteje 60 članov. Najstarejši med nami je **Martin Križanec**, ki je pred nedavnim praznoval svoj 85. rojstni dan. Zdajšnji predsednik LD Rogatec je **Vili Novak**.

LD upravlja z divjadjo na 4.632 ha sredogorskega lovišča, kjer sta najpogostejša srnjad in

divji prašič. Na Donački gori je tudi manjša populacija gamsa, ob meji z LD Rogaško Slatino pa se pojavlja muflon. Beležimo tudi en odstrel jelena, sicer pa je jelenjad v našem lovišču prehodna divjad. Kot zanimivost naj omenim, da smo ena izmed prvih LD v naših krajih, ki je načrtno začela krmiti divje prašiče.

60. rojstni dan naše družine smo praznovali v sončni nedelji 20. 8. 2006. Jubilej smo izkoristili tudi za uradno odprtje strelišča ter za zaključek projekta elektrifikacije ene izmed naših lovskih koč, ki leži na zelo oddaljenem območju. Slavnostna prireditve se je začela ob 11. uri pri lovskem domu na Pestičevkem, kjer so najprej nastopili Celjski rogisti ter tamburaši iz Rogatca. Prireditve so se udeležil tudi župan Občine Rogatec oz. poslanec Državnega zbora RS **Martin Mikolič** ter predstavnik SK ZLD - Celje **Zdravko Mastnak**, pa tudi člani pobratene LD Mozirje ter sosednjih LD.

Program je bil zelo pester. Takoj po odprtju je bilo strelsko tekmovanje na glinaste golobe, nakar smo se preselili v lovski dom Lipovec, kjer je bila slavnostna seja, ki smo jo začeli z nastopom rogistov iz Celja ter tamburašev iz Rogatca. Tedaj smo izročili odlikovanja in priznanja zaslužnim članom, pa tudi nagrade najboljšim udeležencem strelskega tekmovanja na glinaste golobe. Nato je sledila pogostitev s srnjim golažem, pijačo in pecivom, kar nam je pripravilo Društvo kmečkih žena Sv. Rok.

Ob tej priložnosti bi se rad v imenu UO naše LD še enkrat zahvalili vsem, ki so kakor koli pomagali pri organizaciji prireditve, in donatorjem. Upam, da bo v prihodnje še več takšnih

srečanj in da se bomo spet skupaj povsneli še ob kakšnem višjem jubileju.

Tomi Krsnik

60 let LD Dolina

Člani LD Dolina so v soboto, 14. 10. 2006, praznovali 60-letnico obstoja in delovanja svoje LD, ki deluje na območju Občine Puconci. Jubilej družine so proslavili v večnamenskem prostoru OŠ v Puconcih, kjer se je zbralo veliko članov zelene bratovščine in praporščaki iz sedmih sosednjih LD, med njimi tudi lovci iz LD Zabuka na Hrvaškem, člani pobratene LD Bogojina, predstavniki ZLD Prekmurje in OZUL za Pomurje.

Iz bogate društvene kronike velja izluščiti, da je takoj po 2. svetovni vojni, v drugi polovici leta 1945, Zveza lovskih društev Slovenije poslala na Ministrstvo za gozdarstvo vlogo za ustanov-

Evgen Berke, ki je prejel priznanje za 60 let članstva v lovski organizaciji, je edini še živeči najstarejši član, ki je bil med ustanovitelji LD Dolina.

ljanje lovskih društev, kar je ministrstvo 12. septembra leta 1945 tudi ugodno rešilo. V Prekmurju je delovalo *Prekmursko lovsko društvo*, katerega člani so bili tudi lovci LD Dolina. Od njih je edini še živeči najstarejši član **Evgen Berke**, ki je bil med ustanovitelji LD Dolina. 29. septembra 1946 je bila na Območni lovski odbor Murska Sobota vložena vloga o ustanovitvi LD Puconci, kar ji je bilo ugodeno in dodeljeno 2.250 ha veliko lovišče. 26. oktobra 1946 je bil ustanovni občni zbor v Polani, kjer so ustanovili LD Polana s 1.300 ha velikim loviščem. Obe LD sta dobro gospodarili in bili pri svojem delu – na področju varstva narave, gojitve in ohranjanja vrst prostoživeče divjadi, pa tudi načrtovanem lovu – dokaj uspešni. LD Puconci je leta 1963 kupila

Člani LD Rogatec so 60-letnico proslavili 20. 8. 2006.

Foto: B. Žerdin

Proslava ob 60-letnici LD Dolina je bila v večnamenskem prostoru OŠ Puconci.

stavbo, zdajšnji lovski dom v Dolini, ki je bil prenovljen in predan svojemu namenu leta 1965. Ločeno sta delovali do 1. marca leta 1964, ko sta se sporazumno združili v sedanjo LD Dolina. LD Dolina in njeni predhodnici so dobro sodelovale s krajani, pa tudi z drugimi društvi in organizacijami. Tako je bil leta 1984 na občnem zboru LD Dolina potrjen sklep o pobraternju LD Dolina z LD Bogojina.

Zbranim je spregovoril starešina LD Dolina **Tomislav Kovačič**, ki je poudaril pomen delovanja LD. Le-ta gospodari na 3.700 ha površin, od tega na 2.500 ha lovni površini, kjer je dejavnih 32 članov zelene bratovščine. Na njihovem območju prevladuje velika divjad – srnjad, jelenjad in divji prašič – nekaj je tudi male divjadi. Sicer pa lovci LD Dolina skrbijo za naravo, divjad in družabno življenje v tamkajšnjih krajih. Delovnih ur v lovišču za izdelavo krmišč, prež, sajenja njiv in za zimsko krmljenje že zdavnaj ne štejejo več. V lovišču ne manjka divjadi. Dokaj utečeno je sodelovaje s kmeti, gozdarji in sosednjimi lovskimi družinami.

Ob jubileju družine so se spomnili vseh tistih članov zelene bratovščine, ki so pustili dolgoleten pečat v lovstvu in LD, zato so jim ob jubileju izročili priznanja. Za 60 let članstva ga je prejel **Evgen Berke**, za 50 let **Ernest Novak**, **Evgen Hodušček**, **Geza Pap**, **Rudolf Sočič**, **Ludvik Kuplen** in **Štefan Novak**, za 30-letno delovanje pa **Franc Drvarič**, **Bela Kardoš**, **Rudi Kuplen**, **Milan Kolbl**, **Štefan Pucko** in **Franc Farič**. V bogatem kulturnem programu so nastopili Prekmurski lovski rogisti, pevci ZLD Prekmurja in učenci OŠ Puconci.

Člani LD Dolina so za to priložnost mladim v OŠ Puconci

pripravili bogato razstavo divjih živali, ki sicer živijo v naravnem okolju Krajinskega parka Goričko. Razstava je bila zelo odmevna in pohvaljena.

B. Žerdin

Ob 60-letnici LD Velika Polana novo strelišče

Lovska družina Velika Polana, ki združuje 52 članov zelene bratovščine, je leta 2006 praznovala 60-letnico obstoja in delovanja. To je lovška družina, kjer v lovni okolici prevladuje velika divjad, predvsem srnjad, jelenjad in divji prašič, pa tudi mala divjad. Ob jubileju je LD postala bogatejša za novo sodobno strelišče za streljanje na glina-
ste golobe. Strelišče v vrednosti dva milijona tolarjev so zgradili tudi zato, da se številni lovci LD Velika Polana aktivno udeležujejo lovskih strelskih tekmovanj in da na številnih tekmovanjih

Dolgoletni zaslužni člani LD Velika Polana, ki so ob 60-letnici prejeli posebna priznanja svoje LD. Starešina LD Velika Polana Mirko Škalič je na posebni slovesnosti, ki je bila pred lovskim domom v Mali Polani, najzaslužnejšim lovcom za njihovo neutrudno dolgoletno delo na področju lovstva, varstva naravnega okolja in divjadi razdelil posebna priznanja in spominska darila. Priznanje so prejeli: Radomir Djukič, Jože Raščan, Jože Prša, Jože Kövesh in Ivan Škalič.

– B. Žerdin.

Foto: B. Žerdin

Nova pridobitev za LD Velika Polana je sodobno strelišče, ki stoji v neposredni bližini lovskega doma.

dostojno predstavljajo svojo LD Velika Polana. Pridobitev je sodobno urejeno strelišče v neposredni bližini lovskega doma, ki ga bodo lovci uporabljali za vadbo v streljanju in za lovsko-športno turistično streljanje na glina-

ste golobe. Pri gradnji novega strelišča so največ naredili člani družinske strelske komisije, in sicer **Štefan Borovič**, **Rudi Cipot**, **Marjan Vučko** in **Ladislav Muršič**.

B. Ž.

Velika Polana

»Z našim Francijem je pač tako: prva je služba, potem pa jaga!« je ponavadi dejala življenjska sopolnica **Franca Kranjca**, ki je že petdeset let član zelene bratovščine v LD Ruše. In povedala je veliko resnico, ki jo lahko potrdimo vsi, ki smo se v minulih letih družili z njim v lovski družini in lovski organizaciji nasploh. Naš Franček je 5. 9. 2006 čil in zdrav dočakal 80. rojstni dan. Skoraj sleherni dan se zahaja v lovišče opazovat divjad in v zadnjem času tudi »strelja« s fotoaparatom.

Rodil se je Gruškovicu v Halozah. Z družino se je preselil v Ruše, ko še ni bil star eno leto. V novem kraju je končal osnovno šolo in meščansko šolo v Mariboru. Leta 1944 je bil, še ne star 18 let, prisilno mobiliziran v nemško vojsko, ki jo je preživel v zaledju kot bolničar in se tako izognil neposredni vojni moriji. Po vojni se je najprej zaposlil na Srednji kemični šoli v Rušah in nato do upokojitve delal v Tovarni duška Ruše.

V LD Ruše je bil sprejet pred petdesetimi leti, to je leta 1956, in je leta 1957 uspešno opravil tudi lovski izpit. Leta 1958 so ga izvolili za tajnika in člana IO LD Ruše, kar je bil nato naslednjih pet let. V letih 1968 in 1969 ter še od 1970 do 1974 je bil starešina LD. Vmes je bil tudi član različnih delovnih teles v LD Ruše pa tudi pri ZLD Maribor in LZS.

Od vsega začetka svojega lovskega udejstvovanja sta Frančka posebno zanimala življenje in razvoj divjadi v lepem lovišču LD Ruše na Pohorju in v Dravski dolini, od Fale do Mariborskega otoka. Predvsem se je posvečal gamsom in srnjadi na Pohorju. Zato v njegovi knjižnici lahko opazimo ne samo slovenske in jugoslovanske strokovne knjige o tej divjadi, ampak tudi veliko nemških. O tej divjadi je tudi sam veliko pisal; njegov zadnji prispevek je bil o gojitvi in odvzemu srnjadi iz lovišča, objavljen v 5. številki Lovca, maja 2006. Tri desetletja je o tem pisal in deloval kot član gojitvene komisije pri LZ Maribor. Veliko je prispeval k ustrežnejši, naravi bolj prilagojeni gojitvi in gospodarjenju z divjadjo na širšem območju Maribora in Slovenije. V tem času je tudi sestavil in izdal brošuro o enotnih merilih za evidentiranje in kategorizacijo parkljestve divjadi. Pri LZ Maribor je bil tudi dolgoletni član Izpitne komisije za opravljanje lovskih izpitov.

Ker je bil za Krajna lov vedno kompleksna naloga, je vedel, da je lov brez ustrezne pomoči pravilno izšolanih štirinožnih prijateljev pomankljiv. Zato je tudi sam vzgajal svojega brak-jazbečarja Dinga, ki nam je potem desetletje »zvonil« na brakadah po Pohorju. Znan in zapisan je njegov velik prispevek k organizaciji in izvedbi prve Slovenske lovske razstave, ki je bila leta 1972 v Mariboru. Sodeloval je v komisiji za ocenjevanje trofej, kjer je bil predsednik komisije za zbiranje trofej. Sicer pa je Franček na vsakoletnih lovske razstavah dolgo deloval kot vodja ocenjevalcev trofej na Koroskem in Štajerskem, na katerih je tudi velikokrat predaval o gojitvi in lovu divjadi, zlasti o ocenjevanju trofej. Tako je postal na širšem območju priznan lovski strokovnjak in prijeten sogovornik o lovske temah. Vsi lovci, ki

smo se veliko družili z njim, tudi vemo, da je vedno vesel v naši družbi in zelo rad sodeluje pri petju lovske pesmi, saj je bil tudi dolgoletni član Lovskega okteta LZ Maribor.

Posebno velja omeniti Frančkova prizadevanja za razvoj lovskega turizma v naši LD in širše. Voden je številne lovske goste iz tujine. Posebno pa je ponosen na vodenje lovskega gosta Staneta Kavčiča leta 1972, tedaj predsednika slovenske vlade, ko sta na Pohorju uplenila srnjaka.

Kranjčevo prizadevno delo v organizacijskem pomenu pa tudi glede stroke ni bilo prezeto. LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in redom II. in I. stopnje. Lovska zveza Maribor pa mu je za dolgoletno in nesebično društveno, zlasti pa strokovno delo v lovstvu podelila plaketo LZ Maribor.

Franca Kranjc je zagovornik lovske pravičnosti in zlasti etike, naprednega gospodarjenja v lovišču ob tvornem sodelovanju in usklajevanju interesov vseh upravljalcev skupnega prostora, vendar predvsem v korist divjadi.

Našemu spoštovanemu lovskemu tovarišu ob visokemu jubileju iskreno čestitamo in mu želimo še veliko lovskega uživanja, zlasti s fotografskim aparatom.

LD Ruše – J. F.

Tretjega novembra 2006 je praznoval svoj osebni jubilej, 70-letnico, **Ivan Zdravec**, član LD Kog. Član zelene bratovščine je že 41 let, in to ves čas v matični LD

Kog. Rodil se je na Kogu in kmetoval vse do svoje upokojitve. Ob tem je opravljal še različna dela in bil v pomoč drugim prebivalcem in kmetom. Znan je po svojih zidarskih mojstrovinah, ki še vedno stojijo. Težko je opisati pestro življenje takšnega lovskega tovariša, ki je bil vsa svoja vitalna leta velik tovariš in vedno na voljo za pomoč drugim lovcom. Starejši lovci in krajani se ga spominjajo kot lovca, ki je bil prisoten na vseh lovske tekmah v streljanju na glinaste golobe in ki je dolga leta pobiral prva mesta daleč naokoli. Vasičanom je znan kot lovec na motorju, ki je sicer šele leta 2000 začutil, da bi bilo za njegovo zdravje veliko bolje, če bi opravil izpit za osebni avto. To je tudi storil in si na stara leta začel pridobivati izkušnje za volanom.

V lovski družini je opravljal delo gospodarja 12 let in bil hkrati član upravnega odbora LD (1970 do 1982). Skupaj z malim Ivekom in Ivanom Čurinom ml. je sodeloval pri gradnji večine prostostojećih prež v lovišču; z manjšimi obnovitvenimi posegi jih večina stoji še dandanes. Za svojo delo je prejel več priznanj in odlikovanj: znak LZS za lovske zasluge in red III. stopnje, ob 50-letnici LD Kog pa je dobil ob LD pisno priznanje. Vse do leta 2002 je opravljal tudi naloge lovskega čuvaja. Kot star poznavalec in izkušen tekmovalac v streljanju na glinaste golobe je bil tudi strelski mentor lovske pripravnikom v naši lovski družini.

Nenadna bolezen pred tremi leti je ustavila njegovo živahnost in v nemo za delo v lovišču. A kot človek z veliko voljo do življenja si je opomogel in s trdnjo voljo skupaj z ženo Mimi-

co še naprej obdeluje svoj vinograd, čeprav težko, še vedno hodi po gorcih in spremlja stanje divjadi. Še vedno sporoča gospodarju LD svoja opažanja pri divjadi, javlja število videnih fazanov, srnjadi in lisic. Na »tekmi botrov« na Kogu se je opogumil in z eno roko zadel glinastega goloba.

Na dan njegovega življenjskega jubileja so ga obiskali predstavniki upravnega odbora LD Kog, mu čestitali in zaželeli še na mnoga leta. Še vedno pogumen, z bistro glavo in jasnimi misli je v zahvalo nazdravil s svojimi lovske tovariši.

Spoštovani Ivan, želimo ti čim več zdravja in da bi še naprej prideloval tako dobro kapljico!

LD Kog – S. K.

V mesecu, ko se narava odene v najlepše barve, je svoj 75. rojstni dan praznoval **Štefan Horvat st.**, član LD Bogojina.

Štefan se je rodil 11. 9. 1931 v Bogojini. V zeleno bratovščino je vstopil 16. 7. 1966. leta, kjer je na obronkih Goričkega, v lovišču LD

Bogojina, spoznaval vso lepoto in skrivnosti prekmurske narave.

Da je poleg ljubitelja narave po drugi strani tudi lovski tovariš, je dokazoval ves čas svojega lovskega udejstvovanja in ima velike zasluge za napredek naše LD. Leta 1968 je vstopil v UO LD, kjer je najprej opravljal funkcijo tajnika (1969 do 1973), pozneje je bil nekaj mandatov starešina (1973 do 1983; od 1986 do 1990; od 2000 do 2006). Njegova požrtvovalnost in delavnost sta bili na preizkušnji že leta 1970, ko so se začele priprave za gradnjo lovskega doma, leta 1971 pa se je začel dom tudi graditi. Tudi po izgradnji se njegovo delo ni končalo. Leta 2005 je bila uspešno končana tudi gradnja hladilnice.

Štefan st. je bil pobudnik in ustanovitelj lovske-kulturne prireditve Hubertove maše, ki smo jo člani LD Bogojina letos pripravili že sedmič zapored.

Za svoje nesebično delo v lovstvu je prejel znak LZS za lovske zasluge in red III. stopnje.

Dragi lovski tovariš Štefan, ob tvojem življenjskem jubileju ti iskreno čestitamo in ti želimo predvsem zdravja, boginja Diana pa naj ti na lovske pogoje nakloni obilo lovskega blaga.

LD Bogojina – A. P.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

85-letnico

Janez Erjavec, LD Benedikt
Franc Horvat, LD Ljutomer
Albin Jesenšek,
LD Šmartno pri Litiji
Jože Kompan, LD Smrekovec
Slavko Kovačič, LD Sodražica
Anton Mladinov, LD Zemon
Rajmund Rozman, LD Mislinja
Jožef Simčič, LD Sabotin
Ludvik Vidic, LD Kropa

80-letnico

Fridolin Breg, LD Bukovje
Ivan Cirjak, LD Artiče
Franc Dijk,
LD Nomenj, Gorjuše
Alojz Funa, LD Vrhe, Vrabče
Jože Gorenjak,
LD Motnik, Špitalič
Jože Klinar, LD Dovje
Marko Lokar, LD Mokrc
Leopold Merhar,
LD Čatež ob Savi
Blaž Oblak, LD Hrastnik
Karol Polanc, LD Strojna
Jože Zupancič, LD Podbočje

75-letnico

Ivan Arh,
LD Bohinjska Bistrica
Hugo Bosio, LD Kozje
Janez Bulc, LD Mima
Mihael Cetinski, LD Kočevje
Franc Farič, LD Dolina
Rado Franc Golba, LD Jesenice
Jože Grabnar, LD Raka
Jože Gračner,
LD Videm ob Savi
Valentin Gubanc, LD Vodice
Franc Jamnikar, LD Makole
Francišček Kastelic, LD Krka
Ivan Kotnik, LD Bukovje
Vladimir Logar,
DSLJFK-Doberdob

Slavko Ožbolt,
LD Pušcava, Lovrenc na Pohorju
Anton Polc, LD Begunjsčica
Jože Potokar,
LD Čatež ob Savi
Branko Rot, LD Drežnica
Franc Saražin, LD Vrhe, Vrabče
Jožef Slavinec, LD Ivanjkevci
Jože Somer, LD Apače
Jože Šket, LD Rogaška Slatina
Alojz Štupar, LD Kamnik

70-letnico

Jožko Bucik, LD Kanal
Stanko Budin,
DSLJFK-Doberdob
Ivan Čunja, LD Rižana
Jože Čas, LD Strojna
Valentin Goljevšek, LD Gorica
Jože Horvat, LD Bogojina
Branko Hrepenik,
LD Rogaška Slatina
Anton Jamnik, LD Loče
Franko Kreševac, LD Gorica
Ivan Lah, LD Grosuplje
Viktor Mazej,
LD Velunja, Soštanj
Jože Miklič,
LD Križevci v Prekmurju
Pavle Mlekuš,
LD Košaki, Malečnik
Ivan Otoničar, LD Grahovo
Konrad Palko, LD Dravograd
Franc Primožič,
LD Nova vas
Jožef Ratnik, LD Krog
Marica Rutar, LD Tolmin
Roman Skaza, LD Jože Lacko
Jože Stopar, LD Krško
Jožef Šumak, LD Ljutomer
Stanislav Tiršek,
LD Ljubno ob Savinji
Jožef Tomaž,
LD Koprivna Topla
Milan Žiberna, LD Raša, Štorje

Vsem jubilentom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LISJAK-a.

Razveselil nas je obisk učencev bližnje OŠ

9. 6. 2006 je bil za nas, člane LD **Pristava**, poseben dan, saj so nas obiskali učenci OŠ Kristan Vrh s svojimi učiteljicami.

V našem obnovljenem domu sta jih sprejela gospodar naše LD **Drago Kovač** in **Roman Smole**. Najprej sta jima predstavila namen lovstva in vlogo lovcev v naravi ter lego lovišča. LD **Pristava** spada pod celjski OZUL, razprostiramo pa se med mejno reko Sotlo, reko Mestinjščico in pogorjem Rudnice ter velikim nasadom jablan, imenovanim Škrbnik. Lovišče je, poleg nekaj večjih dolin in enega velikega polja, posejano z griči in grički, na katerih so večinoma lepo urejene vinske kleti, ki z viška bdijo nad bogato obloženimi vinogradi.

Z vsem napisanim naše lovišče sodi med sredogorska lovišča, v LD **Pristava** pa je trenutno včlanjenih 31 članov. Prav veseli nas, da se v zadnjih nekaj letih starostna meja strmo spušča, k čemur smo precej prispevali mladi člani, ki smo se v delo naše LD vključili v zadnjih nekaj letih.

Da bo bolj jasno: smo v bližini Podčetrka in tamkajšnjih Term Olimia, daleč stran od industrializacije. Naše meje mejijo na LD **Podčetrtek**, LD **Loka** pri Žusmu, LD **Log** - Šentvid, LD **Šmarje** pri Jelšah, LD **Boč** in LD **Rogaška Slatina** ter LU **Hum** na Sutli in LU **Zagorska sela**, ki pa sta že na območju Republike Hrvaške. Z večino imamo zgledne odnose, so pa tudi svetle izjeme, kot povsod v slovenskem prostoru. Na vzhodu lovišča se razprostira veliko umetno Vonarsko jezero, ki je trenutno prazno, poplavljen je le ob večjih nalivih. Tod so velika gnezdišča rac mlakaric in zavarovanih sivih čapelj. Ker je območje redko poseljeno, ima tam srnjad, ki je na splošno naša najštevilčnejša lovna velika divjad, popoln mir. Poleg naštetih divjih živali v našem lovišču najdemo še divje prašiče, ki našim kmetom povzročajo kar nekaj škode na njihovih posevkih, ter gamsi, na katere smo še posebno ponosni. Prehodno v lovišče zaide tudi kakšen damjak – jelen lopatar. Člani smo zelo zadovoljni, da se v zadnjem času povečuje številčnost fazana in poljskega zajca v lovišču. Omeniti moramo tudi lisice, kune belice, sive vrane, srake in šoje, od zavarovanih vrst pa tudi kanjo in krugulja, ki

*Učenci OŠ Kristan Vrh so v lovskem domu LD **Pristava** obiskali tamkajšnje lovce, ki so jim povedali precej o vlogi lovstva, lovcih in divjih živalih. Na koncu so se še posebno razveselili pogostitve.*

marsikaterega našega kmetovalca spravita v slabo voljo, kadar mu odneseta kakšno kokoš.

Učenci so pridno in vneto poslušali vse, kar sta jima povedala naša lovca, na koncu pa postavili tudi nekaj vprašanj. Tudi nanje sta jima jasno odgovorila. Ker člani LD **Pristava** šele končujemo z obnovo našega, okrog 40 let starega doma in ga nameravamo uradno predati svojemu namenu nekje v sredini naslednje jeseni, smo za naše male nadebudneže malce bolj na hitro opremili sejno sobo. Tako je kar nekaj naših članov prispevalo dermoplastične preparate divjih živali. Učenci so si jih ogledali malce od bliže, sicer pa jih vidvajo v svoji okolici na daleč ali pa so jih videli na fotografijah. Nekateri so se jih s strahom tudi dotaknili.

Po zanimivem predavanju smo za učence pripravili manjšo pogostitev, ki so se je še posebno razveselili. Ob vrnitvi v šolske klopi so nam učenci napisali kar nekaj spisov in narisali nekaj zanimivih risbic na lovsko temo. Tega smo se zelo razveselili, saj se tudi mi, čeprav smo malce dlje od hiteče civilizacije, zavedamo, da prihodnost sloni na naši mladini.

*Mihec Počivalšek,
tajnik LD **Pristava***

Moj dedi lovec

Moj dedi Franc Volf je lovec že od leta 1969, ko je opravil lovski izpit. Vsa leta do danes, ko je že upokojenec, je član LD **Banja Loka - Kostel**. V družini je opravljal veliko različnih del, opisal pa vam bom, kako po-

teka njegov dan, ko imajo lovci skupinski lov in je on lovovodja.

Dedi vstane zelo zgodaj, okrog štirih do petih, da si pripravi puško, naboje, daljnogled, nahrbtnik in si obleče lovsko obleko. Vedno pozorno spremlja tudi vreme. Nato se odpelje na zborna mesto. To je lahko pri lovskem domu v Banja Loka, pri lovski koči na Stružnici ali pa kje druge v lovišču. Ko se zberejo vsi lovci, jih dedi popiše in lov se začne z lovskim poveljem: »Lovci, v zbor!« Nato jim pove vse podrobnosti o lovu: kje bodo lovili, na katero divjad smejo streljati, da morajo varno ravnati z orožjem, kaj morajo narediti, ko ustrelijo, da po strelu ne smejo zapuščati stojišča, kako morajo ravnati z ustreljeno živaljo itn. Dogovorijo se tudi, kateri lovci bodo stali na stojiščih in kateri bodo poganjali divjad. Zmenijo se tudi, ob kateri uri in kje je zborna mesto po končanem lovu.

Po končanem pogonu da lovovodja dogovorjeni znak za konec lova. To je lahko več glasov lovskega roga, nekaj zaporednih strelav iz puške ali kaj drugega. Ko pridejo vsi lovci na dogovorjeno mesto, ugotovijo, kako je lov uspel. Nato uplenjene živali odpeljejo pred lovski dom v Banja Loka, kjer jih pripravijo za »pozdrav lovinici«.

Ta lovski običaj poteka takole: Vsak lovec uplenitelj se postavi pred divjad, ki jo je uplenil. Lovovodja vsakemu čestita in mu izroči zeleno vejico, najpogostejše smrekovo. Nato regist odtrobi obredni signal »pozdrav lovinici«. Lovci se postavijo v položaj mirno, lovovodja pa izreče naslednje besede: »Uplnjeni divjadi – za lovski blagor!« Lovci odgovorijo: »Hvala!« Tako sta poslednji pozdrav in čast uplenjeni divjadi izkazana, lovovodja pa povabi lovce še na »zadnji pogon«, to je na lovsko malico.

Moj dedek je zelo skrben in dober lovec. Zelo pogosto hodi v gozd in skrbi za živali. Nosi jim koruzo, jabolka, sol, poleti tudi spravlja seno za divjad. Izdelal je že veliko prež in očistil marsikatero zaraščeno gozdno stezo ali laz. V lovišču pozna vsako drevo, vsak grm in sleherno živalsko sled. Kadar grem z njim, mi ni nikoli dolgčas, ker mi vedno pove in pokaže veliko zanimivega. Ponosen sem nanj, ker je lovec s srcem – ne samo s puško. Je pa res tudi, da ima po tolikih letih v svoji lovski sobi in na hodnikih v hiši veliko lovskih trofejev. Jaz sem najbolj vesel, kadar so trofeja »jetra«, ki jih zna najbolj slastno pripraviti moja babica.

*Idizor Volf, 7. r.
OŠ Stari trg ob Kolpi*

Obisk pri lovcih. Narisala Lena Knez, 5 let, Javni vrtec Ravne - Enota Kotlje

Lov v znamenju dvojnega abrahama

Že vrsto let se lovci LD Toplice zberemo zadnji vikend v novembru pred domom na Pajkežu na tradicionalnem lovu. Lov zajame veliko gozdno območje, pravzaprav celoten revir Pajkež, ki meri več kot 1.000 ha. Gonjači pritisnejo divjad iz štirih strani proti lovskemu domu. Prva skupina gonjačev se zbere na severu revirja, v zaselku Hrib nad Verdunom, in poganja po zahodnem pobočju, nad t. i. partizansko magistralo. Druga poganja s severa od Verduna prek Blaževice proti Maslovemu hribu, tretja od vzhoda iz Dobindola prek Travnega dola, četrta skupina pa od jugovzhoda iz Mišjih bag proti Seški gošči na jugu revirja, od tam pa proti severu do lovskega doma. Cilj vseh gonjačev je lovski dom na Pajkežu. Tudi stojišča so razporejena v obliki vetrnice s petimi ali šestimi kraki in s središčem pred lovskim domom. Divjad, ki jo dvignejo gonjači, se tako umika proti lovskemu domu in prečka več linij s stojišči lovcev.

Tako smo se tudi lani v soboto, 25. novembra, v velikem številu zbrali na tradicionalnem lovu, saj se je lova poleg domačih članov udeležilo še veliko lovskih prijateljev od drugod; prišli so iz lovskih družin Primorske, Gorenjske, Prekmurja in Bele krajine. V vpisno knjigo se nas je vpisalo več kot sto. Ob prihodu nas je čakal bogat zajtrk s pršutom, sirom in olivami, za katerega sta poskrbela **Kuli** in **Igor**, ki sta pred nedavnim srečala abrahama, pa tudi za žejne in sladkosnedne je bilo dobro poskrbljeno.

Po pozdravnem nagovoru starešine **Igorja Volka**, ki je gostom na kratko opisal našo LD in lovišče, je besedo prevzel gospodar družine **Stane Kumelj**. Pojasn timer je potek lova in vse zbrane opozoril, da bodo tokrat gonjači poganjali iz treh strani, in sicer od Hriba, od Verduna in od Mišjih bag, zato morajo biti še posebno pozorni, saj bo divjad do njih lahko prišla tudi za hrbtom. Še posebej je poudaril previdnost pri streljih. Dejal je: »Čeprav bodo vsi gonjači oblečeni v signalne telovnike, lovci na stojiščih bodo imeli na klobukih vsaj živobarvne signalne trakove, mora biti previdnost vseeno na prvem mestu. Puške bo dovoljeno napolniti šele na stojiščih,

Pred lovskim domom na Pajkežu smo po lovu najprej izkazali poslednjo lovsko čast dvema zvitorepkama.

izprazniti pa jih morajo, preden zapustijo stojišče. Lovci naj se na stojiščih ne premikajo, temveč ostanejo tam, kamor jih bodo postavili postavljajući in jih po končanem lovu z njih odpeljali nazaj na zborna mesto. Premikanje s stojišča je strogo prepovedano. Lovilo se bo na pritisk, zato bo poleg lisic, kun, zajcev in divjih prašičev ozimcev dovoljeno upleniti tudi mladiče srnjadi in jelenjadi. Paziti bo treba, da ne bi kdo namesto na divjega prašiča streljal na medveda, saj jih na tem območju opažamo več.« Vsem je zaželel dober pogled in čim več lovskih užitkov.

Sledilo je žrebanje stojišč, nato pa so nas razvodniki odpeljali v petih smereh na stojišča med mogočne hraste, cere in bukke. Jelenjad, ki so jo dvignili lovci, ki so odhajali na stojišča, se je umaknila na varno mimo lovcev, še preden so bili le-ti na stojiščih in so uspeli napolniti prazne puške. Ob 9.30 so lovski rogovi označili začetek pritiska in kmalu so v daljavi že zadoneli posamični strelji. V pogonu je bila divja svinja s tremi ozimci, ki je sicer prečkala več linij strelcev, a je svojo družino varno odpeljala v zavetje širnih gozdov. Lovci so pripovedovali, da so jih sicer videli, a nanje niso mogli streljati, ker so se pomikali skozi gosto podrast ali pa so jim kazali le zadnjo plat. Malo je bilo tudi hude krvi, ker se je eden od domačih lovcev premaknil s stojišča tako, da soseda nista vedela natančno, kje je. Zato zaradi varnosti raje nista streljala, čeprav sta jih imela skoraj na dlani.

Po končanem lovu so nas t. i. »razvodniki« odpeljali proti lovskemu domu, kjer nas je že čakal izvrsten segedinski golaž, ki ga je skuhal naš član **Jože Klobučar**. Ko smo se za prvo silo podprli, nas je lovski rog poklical v zbor. Starešina in gospodar sta se udeležencem zahvalila za varno izvedbo lova in opravila pozdravlovini. Lovsko čast sta veliki

skupini lovcev rešila dva lovska gosta s Primorske. Pod njunimi šibrami sta življenjsko kariero sklenili dve zvitorepki s prekrasnima kožuhoma.

Po končanem uradnem delu sta nas slavljenca, znani belokranjski gospodarstvenik, direktor metliške Kolpe, d. d., **Mirjan Kulovec - Kuli**, in starešina **Igor Volk**, ki je pol stoletja dočakal en mesec pred Kulijem, povabila na zadnji pogon. Za starešino Igorja nismo vedeli, da pa bomo Kuliju na zadnjem pogonu gotovo nazdravili tudi z lovskim ropotom, smo se domenili že prej, saj smo vsi udeleženci po pošti prejeli njegovo šaljivo povabilo na tradicionalni lov. Dokaj hudomušno obarvana so bila tudi darila, s katerimi so slavljenca obdarili prijatelji. Zdravice so se vrstile ena za drugo. Najbolj izvirne je s čudovitim glasom zapel operni solist **Marko Kobal** s Primorske, pa tudi drugi niso hoteli preveč zaostajati za njim. Lovske zgodbe so se kar vrstile. Nekatere dogodivščine so bile krepko obarvane z »lovsko latinščino«, so pa zato pozele toliko več prešernega smeha. Vzdušje je bilo res enkratno, saj je vmes za dobro voljo poskrbel še Ansambel Stari bas iz Dragatuša, ki je z nami vztrajal do poznih večernih ur. Žal naša dva »Abrahama«, čeprav sta dobra in izkušena lovca, tokrat nista doživela ognjene

Slavljenca, petdesetletnika Kuli in Igor, sta si voščila tudi eden drugemu. Lanski lov na Pajkežu (LD Toplice) se je končal v stilu praznovanja njunih okroglih jubilejev.

ga lovskega blagra. Zato smo jima vsi pri nadaljnjem lovskem udejstvovanju zaželeli veliko suhega smodnika, ravne cevi in dober pogled. Le-tega še imata, saj njuni lovski sobi lepšajo nadvse zanimive trofeje. Igor in Kuli sta dobra osebna prijatelja, zato odlično sodelujemo z metliško Kolpo, ki je tudi naš glavni donator.

V času, ki smo ga preostali preživeli na lovu, je Kulijev dolgoletni prijatelj **Marko Muhič**, ki sicer ni član zelene bratovščine, pač pa zagrizen polhar, na različnih spekel odloke in jančke. Bili so tako okusni in hrustljivo zapečeni, da so se nam kar topili v ustih. Jedli bi jih lahko kar same, a sta nam Kulijeva žena Damjana in hčerka Petra postregli še z odličnim praženim krompirjem in solatami. Ob tako dobri podlagi je izborna vino iz Kulijeve kleti kar samo teklo po grlu. Tisti, ki imajo raje primorsko kapljico, pa so si privoščili odlični merlot, ki so ga s seboj pripeljali Primorci.

Žal se vse lepo in dobro enkrat konča, tako smo se tudi mi začeli zvečer počasi razhajati. Marsikoga je čakala še dolga pot do doma in nedeljska »jaga« v domačih družinah. Krepki stiski rok starih in novih prijateljev so potrjevali, da se bomo še pogosto videvali na lovih, pa tudi v zasebnem življenju. Ob odhodu smo se obema gostiteljema zahvalili za zadnji pogon z željo, da bi se še kdaj ponovil. Če ne prej, pa ob njuni stoletnici.

Franč Kulovec

Nerazdružljiva kozliča

Zopet vodim novega pripravnika po našem lovišču. Da ne užalim drugih: vsi so bili tako ali drugače pridni, Ivi pa je nekako izstopal od drugih. Narava mu je podarila nekaj tistih lastnosti, zaradi katerih lov postane drugačen, lepši. Je pa tudi eden redkih, ki mu je streljanje zadnje v lovstvu.

Prvo leto svoje pripravniške dobe je z mano uplenil prvo srno; naj zapišem, da je bila srna zelo »pošisana« in sva jo le rešila muk. Mislim, da ne bova nikoli pozabila sončnega zahoda, ki je pozlatil travnik, na katerem je padla srna.

Avgust se je začel in s tem tudi dolgo pričakovani lov na gamse. Že besede, »da jih samo vidiva«, dovolj povedo o pripravniku.

Zgodaj sva se odpeljala skozi zaspano Prevalje proti Homu,

gamsjemu lovišču, ki kakor ponižni sluga leži pod našo prelepo Uršljo goro. Zgodnja sva bila, a nisva bila prva; pri Kovsu so že čakali trije naši lovci. Malo smo še počakali, da bi se zdanilo. Prednost smo dali našemu starejšemu lovcu Mirku, da si je izbral lažjo pot. Moja prijateljca, Janez in žal že pokojni Boris, sta šla po stezi čez Hom. Preden smo se razšli, smo si zaželeli dober pogled.

Načrt je bil narejen: midva greva za Kovsovo bajto na greben Homa. Pri Kovsu je včasih živel ženička in njen gluhomni brat. Zaradi človeške neumnosti je hrust, kakršen je bil, podlegel šilcem žganja. Tudi sestra zaradi posledic krutosti vojne nikoli več ni zaupala ljudem in se je raje skrivala pred ljudmi, če je le mogla.

Ko sva tiho prilezla na greben, sva malo postala, da bi spravila srce iz grla. Veter nama je šel na roko: v Homu vsaka jama igra »na svoje karte« z vetrom. Tiho sva prilezla še do solnice v štoru,

niti kakšnega telesno slabotnega mladiča.

Ne slutijo, da jih opazujeva, pasejo se pod nama, midva pa čepiva vsak za svojim drevesom. Nič primernega ne zagledava. Počasi se med pašo oddaljujejo od naju proti frati; treba bo za njimi po grebenu na vrh. »Ni vrag, da ne pride še kaj,« si potihlo rečem in dam Iviju z roko znamenje, da se bova pomaknila še višje v hrib. Paziva na vsako vejico, tiho lezeva od borovca do borovca, ki razvejani in polomljeni od bičanja vetrov že leta in leta kljubujejo muhasti naravi. Malo pod vrhom se nama nasproti pripase drugi trop gamsov. Kar pet kozličev spremlja svoje matere. Ivija dobesedno porinem za izruvani štor, sam pa poklekнем za njim. V kolena naju režejo ostri vršički skal, zato mu pod koleno položim svojo vetrovko. Ne utegneva še nič primernega izbrati iz tropa, ko za kozami, kakor na povelje, poleže še vsa mladina. Seveda, napasli so se; zdaj bo treba le vztrajno čakati.

Foto: S. Grl

Pripravnik Ivi in mentor ob uplenjenem gamsjem mladiču

ki ponuja slane posledice gamsom. Odkar pomnim, stoji tam ta štor, ki kakor pajek dviguje svoje korenine. Gamsi so že dodobra pojedli soljeno zemljo okoli štora. S prstom sem Ivetu pokazal, da so bili gamsi pred nama ...

Pozimi na tej strani Homa gamsom ni postlano z rožicami, v času poletne vročine pa prav tod najdejo dovolj sence in podrast jih dobesedno posrka vase. Včasih je mogoče samo po premikanju praproti in kopriv slutiti, da se pod teboj pasejo gamsi, ne moreš pa nikoli z gotovostjo vedeti, ali jih boš tudi videl. No, tudi tedaj ni bilo drugače. Dolgo sva stala in z daljnogledi skušala izbežati kaj za oči. In res, srečo sva imela; kmalu sva zagledala majhen tropič kozarije; sama mladina. Čudilo me je, da med njimi ni bilo tudi kakšne koze s kozličem. Namenila sva se uple-

Veter je ugoden, vleče od gamsov k nama. Kmalu sem obžaloval, da sem mu dal pod kolena svoj jopič. Po dolgem in mučnem klečanju mu ga iztrgam izpod nog. Moker sem po hrbtu in mrazi me. Po njegovem izrazu na obrazu ni bil preveč navdušen nad mojo odločitvijo. A kaj, pravijo, da ima Bog roke obrnjene k sebi. Minute minevajo, gamsi še kar ležijo in veselo prežvekujejo. Na preizkušnji je tudi najina potrpežljivost. Ivija pustim čepeti za štorom, sam pa se pomaknem nekaj metrov v stran in si pogumno prižgem pipo. Vsake toliko časa mi pokaže z roko, da še ležijo. Pol ure je že minilo, zato skoraj ne čutiva več kolen. Ivi mi celo pokaže svoje odrgnine, nastale od ostrega kamenja. To čakanje si bo zapomnil, a kaj ko na lovu vedno več pričakaš, kot »prijagaš«.

Glej, kozliča dvojčka ležita zraven koze, eden je vidno precej manjši. Skleneva, da bova poskusila upleniti manjšega. Končno koze počasi, ena za drugo, začno vstajati in stresati svoje kožuhe. Vstaneta tudi kozliča, večji se takoj pomakne za drevo, manjšega bo treba hitro pomeriti. »Pohiti, drugače bo tudi manjši šel za kozo,« spodbujam, obenem pa mirim Ivija, ki ga grabi lovska mrzlica. A le kdo bi to zameril mlademu lovcu?

Mladič vstane, skrivi hrbet, se otrese, a že ne stoji več idealno za strel; malo postrani je obrnjen. V tem pok puške trešči med bukke in se po dolgem času razgubi tam daleč na pobočjih Uršlje gore. Zadet je, vidim, zadnje noge ga ne ubogajo več. Ves trop se zapodi proti frati; danes ne bodo več prinesli kožuhov na plan. Zdaj še mene grabi rahla nervoza in le mislim si, kako se počuti strelec. »Malo bolj zadaj si ga prijel, a mislim, da ne bo šel daleč,« skušam pomiriti mladega lovca. Ne greva takoj na nastre, pustila mu bova nekaj časa, da v miru izdihne.

Ivi pusti svojo puško tam, od koder je streljal, jaz pa hodim proti nastredu pred njim s svojo bokarico brez daljnogleda. Za take primere mi je pri iskanju z mojo bavarko Vito vedno prišla prav. Zapomnil sem si debelo bukev, kjer je stal mladič. Počasi se pridrsava po strmini do nastre. Opazim kri, ki je pomešana z vsebino vampa, tudi krvi je kar dosti. Naredim še nekaj korakov in že ga zagledam: leži, še živ, a ni sam: poleg njega stoji drugi mladič. Prizor, ki bi presunil vsakega poštenega lovca, me je globoko pretresel. Tudi Ivi za menoj presenečeno gleda oba mladiča. Ranjeni mladič skuša vstati; hitro pomerim in ustrelim. Zakotalil se je nekaj metrov nižje. A glej, bratec še vedno stoji tam in naju nepremično gleda z oddaljenosti le nekaj metrov. Nisem imel srca, da bi streljal. Iviju šepnem čez ramo: »Pustil ga bom, ni lovsko, da bi ustrelila še drugega.« Le s kimanjem mi nakaže, da se strinja. »Pojdi k mami,« glasno zakričim, a mladiček še vedno stoji in strmi v naju. Ko zamahnem še s puško in ponovno zakričim, naposled le začne prav počasi stopati v smeri, kamor se je prej brezglavo zapodil trop. Še dolgo ga lahko opazujeva, vsake toliko časa še postoji in se obrne; prizor je dobesedno mučen. Žal njegov bratec ni prišel nikoli več za njim. Še dobro,

da sva dva, samemu bi malokdo verjel, kaj vse se mu lahko pripeti na lovu in kaj vse doživi.

Dogodek in prizor sta naju tako potrla, da sva potrebovala kar nekaj časa, da sva prišla k sebi. Na mrtvega kozliča sva za nekaj trenutkov čisto pozabila. Ko sva prišla do njega, v njegovih lepih mladih očeh ni bilo več znakov življenja. Po vejici sem stopil; na tisti strani je težko najti bor, zato je morala biti dobra kar smrekova. Dala sva mu zadnji grizljaj, nekaj časa častno postala in se Diana zahvaliva za lovski blagor. Na štuli svojega klobuka sem mu ponudil s kozličevo krvjo orošen vršiček – vejico plena. Mladi lovec se mi je zahvalil za izrečeni lovski blagor in kar verjeti ni mogel, da se je najina potrpežljivost obrestovala. »Moj prvi gams!« je naposled s težavo izdaval s tresočim glasom.

Še enkrat sva se spomnila na majhnega gamsa, ki ni hotel zapustiti svojega smrtno ranjenega brata. Še zdaj sem vesel, da sem se odrekel drugi drobčni trofeji in pogumnemu majhnemu bitju, ki je šele začenjalo dojemati, kdo je človek lovec. Mogoče mu je Diana namenila lepšo prihodnost? Ali pa, kdo ve, mogoče se nevede še kdaj srečava?

Gamska sva iztrebila, drobovino pa skrbno zakopala. Krokarnjem nisva hotela delati usluge! Ivi si je oprtal gamsjega mladiča in ni dovolil, da bi užitek delil z njim. »Preden prideva na vrh, mu bo še kako žal,« sem si mislil. Čeprav je bil mladič majhen, se tudi takega plena ob grizenju kolen kar dobro »naneses«.

Po mukah sva se končno priplazila na vrh. Pod košatim borovcem sva si še malo oddahnila. Ivi se kar ni mogel dovolj nagle dati gamsjega kozliča. Vesel je bil plena in prav je tako, zaslužil si ga je. Ko sva prispela nazaj do Kosove jame, smo se tam zopet srečali z lovci. Ivan naju je fotografiral ob uplenjenem mladiču; naj bo spomin na poznejše čase – mentor in pripravnik.

Minilo je že veliko časa, a prizor na pogumnega gamsovega mladiča se nama je živo zarezal v spomin in čustva. Še večkrat nama spomin odtava tja v strmine Homa, kjer sva doživela ves trpkosti dogodek. Spomin nama ostaja in ne bi ga želel zamenjati za vsa bogastva sveta. Le ob takih dogodkih se vsak srčni lovec temeljito »pogovarja« s svojimi najglobljimi čustvi in vestjo.

Ob podelitvi spričeval lovskim pripravnikom Koroške lov-

ske zveze, ki je bila 16. 6. 2005 v Dravogradu, sem svojemu pripravniku Iviju pred drugimi zbranimi prebral:

»Dragi lovski tovariš, prijatelj; dve leti sta za nama. Prej se nisva niti poznala, zdaj veva skoraj vse drug o drugem. Zdaj, ko si postal izprašan lovec, se bodo najine poti počasi razšle. Naj te na tvojih lovskih pohodih spremljata sreča in boginja Diana.

Nekako mi postaja žal, da je najin skupni čas minil tako hitro. Dosti sva doživela skupaj, predvsem smeha in dobre volje, pa tudi znoja. Meni je bilo to v veselje, upam, tudi tebi. Ne pozabi sončnega zahoda pri Šibovniku.

Z znanjem, ki sem ga delil s teboj, sem želel le najboljše. Še marsikaj bi se dalo povedati in pokazati, a žal čas prehitro beži. Če boš v prihodnosti v tem našel le kanček resnice, sva dosegla dovolj.

Hvala ti za potrpežljivost z menoj in za tvojo pridnost ter lovsko zagnanost. Pa še kdaj se spomni name. Kadar se bodo najine poti na lovu križale, naj najin stisk roke pove, da sva še vedno prijatelja. A če si boš še kdaj zaželel družbe tvojega mentorja, kar potrka na moja vrata. Vedno ti bodo odprta!

Zapomni si: število trofej na steni ni merilo velikega lovca, dostikrat najdemo v njih tudi kanček lovčevih grenkih občutkov. Veliko več štejejo pristna lovska doživetja, ki za vedno ostajajo v naših srcih. Takih stvari ni mogoče pozabiti, a kar je še največ vredno, teh ti nihče ne more nikoli vzeti. In ko boš kdaj kljub temu vesel, da je tvoja puška molčala, ko bi sicer lahko streljal, takrat boš sam pri sebi opravil pravi lovski izpit ... Dober pogled in obilo lovskih uspehov pri varovanju in gojitvi divjadi ti želim! Tvoj mentor.»

Stanko Grč

Župnik, lovec in dobrotnik

Čeprav smo ljudje nekako vezani na osnovno dejavnost in vsakdanje opravilo, pa nas dostikrat življenje pripelje do dodatnega dela. Če svoj prosti čas namenimo za dobro narave, ima to še večjo vrednost. Prav s tega vidika je razumljivo, zakaj radi prislunemo takim ljudem, ki to udeležajo. V slovenskem lovskem prostoru je dokaj pisan seznam poklicev, čeprav to ni nikakršno merilo za dobrega varu-

ha naravnih dobrin. Na drugi strani pa daje potrdilo, da smo na splošno programsko dobro usmerjeni.

Ponosni smo, da se nam pridružijo ljudje, ki z ljubeznijo podkrepijo naš trud. Prav tak je **Franc Pečnik**, župnik, lovec in dobrotnik, dolgoletni član LD Vurmat. Človek večkrat pomisli, kako smo lovci veseli ljudje in kako dobro znamo opisati svoje dogodivščine, ki pa so včasih tudi dokaj dobro »zasoljene« z lovsko latinščino. Nič zato, naše so. Se pa žal znamo tudi prepirati. Vedno pa se prileže kakšen vložek pomirjevalnih besed solovca, če nas pomiri, naj malo potrpi, da se brez srditosti mirno pogovorimo, saj nestrpnost res ne vodi nikamor.

Vsi smo na isti poti: želimo si zdravo in naravno okolje, zmer-

Foto: N. Kiš

Župnik Franc Pečnik, ki opravlja bogoslužje na Ostrem Vrhju in v Selnici ob Dravi, je zavzet član LD Vurmat.

no število divjadi. Tako pravi naš Franc (tako ga kličemo lovci). Marsikdo se bo vprašal, kako se župnik kot lovec odloči za uplenitev. »Zakaj pa ne, saj preudaren, pošten gojitveni odstrel ni noben greh, temveč potrebno dejanje v prid ohranitve zdrave divjadi in njenega naravnega okolja.« Sam pravi, da doživetje narave poplača ves trud. Narava ima vedno svoje vrednote v slabem in lepem vremenu.

Francu trdo delo ni odveč in mu gre dobro od rok, saj je tudi pri gradnji lovske kočje krepko poprijel za vsako opravilo. Sodeluje v organih opravljanja LD in tudi drugih sprotih zadolžitvah se ne izogiba. Kot predsednik DK zna dokaj dobro odmeriti pokoro grešnikom. Opaziti je, da jih veliko bolj prizadenejo njegove umirjene besede.

Kot lovec in župnik se rad poda na oddaljene kmetije, ki so razdrobljene ob slovensko-avstrijski meji. Vedno si želi, da bi se pogovoril o zdravih in bolnih

ter jih spodbujal za premagovanje življenjskih ovir. Dostikrat je tema tudi ohranitev naravne in kulturne dediščine. Franc se zaveda, kako divja civilizacija brez milosti vdira v naravo. Prostrane kmečke kuhinje so pravi navdih za umirjen pogovor; krušne peči so pravo bogastvo domačnosti, da ne govorimo o tem, kako se širijo vonji po domačih dobrotah.

Tako Franc ni samo župnik in lovec, temveč tudi krajan, ki zelo rad prislunne potrebam kraja in preprostim ljudem.

Lahko trdimo, da imata vasi Duh na Ostrem Vrhju in Selnica ob Dravi župnika - lovca, ki ga imajo ljudje zelo radi. Prav imajo, saj je del njihovega okolja in vsakdanjega življenja ...

Nikola Kiš

Pravilno ukrepanje rešilo lovčeve življenje

Bila je nedelja, 22. 10. 2006, in po jutru sodeč se je obetal lep, sončen jesenski dan. Popoldan je bil rezerviran za praznovanje rojstnega dne, ki sva ga imeli skupaj s starejšo hčerko prejšnji dan. Počakati smo morali, da bi se s skupnega lova vrnil naš ati, saj je imel posebno nalogo za tisti dan – peko kostanjev.

Naša družina šteje štiri člane: ata Tomaž, mama Jožica, hčerki Sibila in Špela, pa dve psički jazbecarki, Elka in Bela.

Odločila sem se, da se bom s psičko Elko, ki je tokrat ostala doma, odpravila na sprehod. Druga psička Bela pa je šla na lov s svojim gospodarjem. Med sprehodom sem razmišljala, kako urediti še vse drobne malenkosti za praznovanje in pomislila, kako Tomaž uživa na lovu v tako lepem, toplem jesenskem dnevu. Po enournem potepanju po bližnjem polju sem se vrnila domov in hčerka ma razdelila nekaj nalogo, ki naj bi jih še opravili. Čez čas sem skozi okno zagledala, kako se je k hiši pripeljal avto. Iz njega sta stopila dedek in babica ter se s hitrimi koraki bližala vhodnim vratom. Prešinila me je zla slutnja, saj bi moral biti tudi dedek na lovu skupaj s sinom Tomažem, zato sem jima stopila naproti. Takrat sem izvedela strašno novico, da se je Tomaž hudo ponesrečil s puško šibrenico, da je na poti v bolnišnico in da nihče ne ve, ali bo sploh preživel. Po začetnem šoku sem se

zbrala in skupaj z dedkom sva se odpeljala v bolnišnico. Po nekajurnem čakanju naju je prijazno osebje bolnišnice Slovenj Gradec obvestilo, da je Tomaž zunaj življenjske nevarnosti ter nama dovolilo, da sva ga za kratek čas obiskala.

Tomaž je bil po operaciji vidno utrujen, vendar je lahko povedal svojo zgodbo. Kmalu po začetku lova sta se spopadla psička Bela in pes drugega lovca, ki ju je Tomaž skušal razdvojiti. Pri tem se je spotaknil, puška šibrenica je padla na tla in se sprožila. Začutil je, da ga je zadelo v desnoro, ki jo je zaznal kot tujek, kot da ni del njegovega telesa. Na pomoč je poklical bližnjega prijatelja, lovca Maksa iz sosednje LD Muta. Rekel mu je, da se mu zdi, da je poškodovan in naj pogleda, kako huda je poškodba. Maks je pritekel ter ga položil na tla. Na pomoč je poklical še lovca Venčeslava. Tomaž je zelo krvavel, z vsakim trenutkom je izgubljal več krvi. Potrebna je bila hitra in pravilna prva pomoč. K sreči je imel Veno v svojem lovskem nahrbtniku vse potrebno za nudenje prve pomoči, ki mu je v sedemnajstih letih, do tedaj, ni bilo nikoli treba uporabiti. Lovca sta zbrano in preudarno z esmarchovo obvezo uspešno zaustavila krvavitev. Zaradi lokacije dogodka sta s kar nekaj posrednimi klici uspela obvestiti o nesreči tudi dežurno-reševalno službo, ki je pozneje Tomaža tudi odpeljala v bolnišnico. Tam so ugotovili obsežno raztrganino desne podlahti ter več manjših strelnih ran v trebuh, prsni koš in kolke.

Zdaj, ko to pišem, je december, čas, ko zaključujemo neko obdobje; to je tudi priložnost, da se zahvalimo vsem tistim, ki so nam pomagali skozi neko obdobje našega življenja (sorodnikom, staršem, znancem ...). Še najbolj pa smo dolžni zahvalo svojim prijateljem.

V uvodu Etičnega kodeksa slovenskih lovcov je zapisano, da se mora lovec preudarno odločati v nepredvidljivih okoliščinah ter v izjemnih razmerah in ob nenavadnem razvoju dogodkov samostojno in odgovorno, po svoji dobri vesti, ter vedno v skladu z normami tega kodeksa.

Maks Lorenc in Veno Viler, oba iz LD Muta, sta ravnala odgovorno, preudarno in visoko moralno ter tako utrdila ugled in zgled dobrega lovca ter lovske organizacije. Rešila sta svojega prijatelja. Zato naj bo to priložnost, da se jima zahvalimo za

Jelenov befsteak s kozicami in črno belo polento

Za štiri osebe potrebujemo:

štiri bifteke, odrezane iz jelenje pljučne,
8 do 10 svežih kozic,
30 ml dobrega konjaka,
100 ml smetane za kuhanje,
zajemalko dobre juhe,
žlico mletega kopra,
maščobo za peko,
sol, sveže mleti poper.
200 g instantne polente,
žlico mletih suhih črnih trobent,
čajno žličko masla, sol.

Priprava:

V slanim kropu skuhamo polovico polente, in sicer po navodilih, ki so na ovitku.

Drugi polovici polente med kuhanjem dodamo v žlici vode namočene drobno mlete suhe trobente, pokuhamo še minuto in odstavimo. V obe polenti vmešamo maslo, po želji pa dodamo tudi riban parmezan. Na krožnike lahko polento naložimo z žlico, lahko jo najprej ohladimo, dekorativno narežemo, pogrejemo in, kot je videti na fotografiji, dekorativno naložimo na krožnik.

Dobro uležane in marinirane jelenje bifteke posolimo, popopravimo in potresemo s koprom. Meso naložimo na vročo maščobo. Preden ga pečemo na eni strani, mu dodamo očiščene in olupljene kozice. Med peko posodo stresamo, nato meso obrnemo in ga

opečemo še na drugi strani. Naposled prilijemo konjak, počakamo, da alkohol zgori ali izpari, ter zalijemo s smetano za kuhanje. Omako na kratko povremo; če se zelo hitro zgosti, dodamo brizg vina ali pol manjše zajemalke juhe.

Ponudimo s svežo suho penino.

Matjaž Erzar - Matiček
prmaticku@siol.net

Kulinarični kotiček

Foto: M. Erzar

trud, da sta pomagala prijatelju na noge, ko je že skoraj pozabil hoditi. Hvala, saj sta mu rešila življenje!

Hvala tudi prijaznemu osebju travmatološkega oddelka bolnišnice Slovenj Gradec, predvsem predstojniku tega oddelka in kirurgu dr. **Ivanu Ocepku**, ki je uspešno opravil operacijo.

Tomaž je še v bolniškem staležu, na fizioterapijah krepi in razgibava prste, saj je bila z nesrečo v velikem obsegu poškodovano mišičje desne roke. Ostaja pa mu brazgotina kot spomin in opomin, da je boginja Diana našemu atiju namenila priložnost, da se je z lova vrnil k svoji družinici ter da bo skupaj z njo lahko praznoval tudi svoj »drugi« rojstni dan ...

Jožica Poje

Strelni daljnogledi Bushnell, serije Trophy

Reklamna predstavitev

Daljnogledi serije Trophy se duvrščajo v sredino ponudbe

firme **Bushnell**. Pri opazovalnih in strelnih daljnogledih so tržno najuspešnejši segmenti.

Strelni daljnogledi Trophy nudijo izjemno čisto in ostro sliko. Njihova posebnost je visoko kontrastna prevleka leč »amber bright«. Temeljna značilnost prevleke je, da poudari t. i. jelenje rdečo barvo, s čimer jo loči od drugih rjavih barvnih tonov, ki jih je v gozdu veliko. Daljnogledi **Trophy** so namenjeno razviti za lov na srnjad in jelenjad. Patentirana prevleka »amber bright« zmanjšuje varovalne učinke jelenove naravne obarvanosti in naredi jelenjad bolj vidno. Učinki prevleke so najbolj vidni pri gozdnem lovu. Zelo dobro boste povečani barvni kontrast opazili tudi na običajni lovski tarči srnjak, če boste daljnogled primerjali še s katerim drugim, ki nima prevleke. Skupaj z večplastno prevleko leč, ki je namenjena izboljšanju svetlobne prepustnosti, so daljnogledi odlični tudi za lov v mraku.

Standardni daljnogled v seriji je 3–9 x 40 in je eden najbolj kompaktnih variabilnih daljno-

gledov te povečave na svetu. Zato je zelo primeren za lahke priročne risnice, namenjene pretežno gorskemu lovu.

Posebej za evropski trg pa je prilagojen daljnogled 1,5–6 x 44 z namerilnim križem 4A. Daljnogled ima osnovno cev premera 30 mm, kar je značilnost

evropskih variabilnih daljnogledov oz. daljnogledov s spremenljivo povečavo. Daljnogled je tudi v Sloveniji izjemna tržna uspešnica.

To ni prav nič slučajno, če upoštevamo, da združuje izjemne optične lastnosti s povsem »neevropsko« nizko ceno.

Model: 731644, povečava: 1,5 – 6 x 44, križ: 4A, teža: 473 g, dolžina: 302 cm, vidno polje: 23 m (1,5 x)/6,7 m (6 x), izhodna zenica: 7,3 (6 x)

Dalnogled je spoj vseh lastnosti, ki si jih lovec lahko želi na svoji puški. Kompakten daljnogled z dokaj veliko lečo objektivna omogoča dober svetlobni izkoristek, majhna, 1,5 x začetna povečava pa daje zelo široko vidno polje za hitre strele pri lovu na divje prašiče. En daljnogled tako omogoča lov na pogonu, pa tudi lov na čakanje v razmerah zmanjšane vidljivosti.

Vsi strelni daljnogledi serije **Trophy** imajo čvrsto konstrukcijo, so vodotesni, odporni proti zameglitvi in udarcem. Za uporabnika so izjemno prijazni: omogočajo precizne nastavitve namerilnega križa in hitro ter zelo udobno nastavitve ostrine z okularjem. Obroč okularja za nastavitve ostrine je pri seriji **Trophy** povečan in najudobnejši za prijem.

Med slovenskimi lovci je

Pohod na Šteharški vrh

V nedeljo, 18. 6. 2006, je **Jože Kotnik**, prosvetar **LD Strojna** - Ravne na Koroškem, organiziral pohod na Šteharški vrh. To je hrib nad Ravnami (1.018 m). Pohod je bil namenjen vsem lovcom in njihovim svojcem. Udeležba je bila zadovoljljiva.

Od Gostišča Brigita smo krenili ob 8. uri, se napotili prek kmetije Medvedovo, Hribarskega, Ivatovega ... Pot nas je nadalje peljala po planinski stezi do kmetije Šteharšnik, kjer so nas gostoljubno pričakali s čajem in pecivom, lahko pa smo si izbrali tudi drugo pijačo, kot je čaj z rumom ali žganjem, vino in lesnikov mošt. Vse se je dobro prileglo, saj je bila za nami ura in pol hoje. Za prijazno gostoljubje

Foto: A. Polovšek

Udeleženci pohoda na Šteharški vrh

strelni daljnogled **Trophy 1,5 – 6 x 44** naletel na zelo dober sprejem. Tudi daljnogled na bokarici na fotografiji je iz naših lovskih logov. Po začetnih dvomih nad znamko, ki je bila v Sloveniji relativno nova, je tudi najbolj »nejevernim Tomažem« zmanjkalo argumentov proti njej. Daljnogled je preprosto povedano zares dober, zelo primeren za naš način lova in za naše materialne razmere.

Predstavljeni strelni daljnogled morda najboljše predstavlja razloge, zakaj firma Bushnell proda največ športnih optičnih izdelkov na svetu. Pri nakupu takega izdelka kupec vedno dobi občutek, da je dobil več, kot je plačal. Odlični jamstveni pogoji, ki pomenijo tudi zaupanje firme v lasten proizvod, tak občutek samo utrdijo.

Rodeo Team, d. o. o.

Anton Polovšek

Globoko nas je pretresla vest, da nas je 13. 7. 2006 po dolgotrajni bolezni za vedno zapustil ustanovni in častni član **LD Polskava Anton Hrastnik**.

Zvonko, kot smo ga klicali, se je rodil 24. oktobra 1928 na Zgornji Polskavi. Na kmetiji, kjer je odrasčal, je že kot otrok spoznaval naravo in življenje v njej. Njegov oče Anton, tudi lovec, mu je omogočil prve lovske korake. Kot najstnik je bil že pred drugo svetovno vojno gonjač. Mama ni bila vesela, oče pa toliko bolj ponosen, da bo sin šel po njegovih stopinjah. Po vojni, leta 1945, se je včlanil v Lovsko združenje Zg. Polskava. Leta 1946 je bil med ustanovnimi člani LD Zg. Polskava in sprejel funkcijo gospodarja, ki jo je opravljal do leta 1950. Po združitvi treh lovskih druženj, Zg. Polskava, Sp. Polskava in Pragersko, v novo LD Polskava, je bilo Zvonku zaupano delo blagajnika, ki ga je vestno opravljal od leta 1953 do 1959. Bil je tudi predsednik disciplinske komisije in član UO LD. Ker se je zavedal, da lovec brez psa ni lovec, je vodil pse ptičarje, ki jih je znal pripraviti in izšolati, da so bili

uporabni na lovu. Bil je član kinološke komisije, gojitvene komisije in član NO ter vodja revirja.

Vedno, kadar smo se srečali pred lovom, na lovu ali po njem, se je okrog Zvonka zbrala družba in poslušala zgodbe, ki jih je znal pripovedovati in opisovati dogodke kot malokdo med nami. Od srca smo se smejali njegovim duhovitim šalam in anekdotam. Res je znal družbo spraviti v dobro voljo. Zaradi bolezni, ki ga je pred nekaj leti skoraj priklenila na posteljo in mu omejevala gibanje, se ni mogel udeleževati lovov in lovskih aktivnosti. Vendar se je še vedno animal, kaj se dogaja v LD. Pred desetimi leti, ob 50-letnici naše LD, je dal velik osebni prispevek pri izdaji Zbornika s podatki, ki jih je imel v spominu in osebnem arhivu.

Za svoje delo je dobil znak LZS za lovske zasluge, plaketo LZ Maribor in bil imenovan za častnega člana LD Polskava.

Številni lovci smo se na pokopališču v Zgornji Polskavi poslovili od drugega lovskega tovariša Zvonka. Zadnjič je zanj zatrobil lovski rog in strel iz lovskih pušk so oznanili, da je lov zanj končan za vedno.

Dragi Zvonko, hvala ti za vse. Naj ti bo lahka poljskavska zemlja.

LD Polskava – J. M.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Ivan Koren, LD Koper, * 7. 12. 1928, † 28. 12. 2006.
Ernest Krivičič, LD Koper, * 7. 11. 1937, † 30. 12. 2006.
Leopold Merlin, LD Otočec, * 31. 1. 1931, † 25. 7. 2006.
Martin Cvelbar, LD Otočec, * 18. 1. 1926, † 30. 10. 2006.
Viljem Pavlič, LD Otočec, * 14. 11. 1942, † 10. 12. 2006.
Franc Jurca, LD Šentjošt, * 23. 11. 1913, † 3. 1. 2007.
Milan Kocbek, LD Sveta Ana, * 14. 4. 1935, † 9. 1. 2007.
Janez Vidovič, LD Sv. Marjeta niže Ptuja, * 5. 7. 1933, † 6. 12. 2006.
Ivan Jezernik, LD Pogorelec, * 23. 3. 1946, † 19. 12. 2006.
Rafael Krvina, LD Rovte, * 19. 10. 1934, † 21. 12. 2006.
Ivan Bitenc, LD Mokrc, * 14. 5. 1932, † 21. 12. 2006.
Albert Dular, LD Radeče, * 9. 3. 1936, † 23. 10. 2006.
Jože Carl, LD Jelenk, * 28. 2. 1947, † 14. 11. 2006.

Vincenc Šinkovec, LD Porezen, Cerkno, * 4. 7. 1939, † 3. 11. 2006.
Stanko Salamun, LD Križevci pri Ljutomeru, * 27. 8. 1932, † 26. 4. 2006.
Janko Ercigoj, LD Timav Vreme, * 6. 11. 1920, † 18. 10. 2006.
Jožef Peskar, LD Trebnje, * 2. 2. 1941, † 16. 12. 2006.
Milan Seme, LD Šentvid pri Stični, * 9. 2. 1932, † 17. 12. 2006.
Marjan Vogrič, LD Planota, * 15. 8. 1947, † 29. 10. 2006.
Hilarij Bratina, LD Hubelj, Ajdovščina, * 25. 3. 1933, † 7. 11. 2006.
Urban Lasnik, LD Dol pri Hrastniku, * 28. 4. 1927, † 24. 9. 2006.
Jože Zidarič, LD Ormož, * 1. 2. 1944, † 14. 12. 2006.
Alojz Pihlar, LD Tišina, * 29. 4. 1923, † 2. 9. 2006.

Umrlim časten spomin!

Narisa: Hubert Zeiler

Foto: Z. Zajšek

Načrt lovsko-kinoloških prireditev za leto 2007

1. LDK BELA KRANJINA

- 26. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem, razen ptičarjev in prinašalcev (retrieverjev), LKD Bela krajina, LD Semič; zbor ob 8. uri pred gasilskim domom v Semiču.
- 20. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Suhor; zbor ob 8. uri pred Gostilno Brunskole na Hrastu.

2. LKD CELJE

- 19. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LKD Celje; zbor ob 8. uri pred lovskim domom Rinka - LD Žalec. LD Žalec
- 2. 6.:** UP in lokalna tekma po krvnem sledu – za prehodni pokal LKD Celje; LD Bojansko - Štore; zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Bojansko - Štore.
- 24. 6.:** UP po krvnem sledu, LD Gornji Grad; zbor ob 8. uri na strelišču LD Gornji Grad.
- 29. 9.:** PNZ za jamarje (delo na planem); LD Šentjur; zbor ob 8. uri pred Motelom Žonta v Šentjurju.
- 13. 10.:** PNZ španjelov ter mladinska in vzrejna preizkušnja nemških prepeličarjev; LD Podčetrtek; zbor ob 8. uri Pri Ulčniku v Golobinjeku.
- 13. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Rogaška Slatina, LD Gornji Grad; ob 8. uri zbor za vodnike goničev, Gostilna Pri treh ribnikih. Ob 8. uri zbor za vodnike brak-jazbečarjev na strelišču LD Gornji Grad.
- 21. 10.:** Lokalna tekma v prinašanju in vodnem delu, LD Kajuh - Šmartno v Rožni dolini; zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Kajuh.
- 27. 10.:** Lokalna tekma LKD Celje; VUP brak-jazbečarjev; LD Ponikva; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Ponikva.
- 3. 11.:** PNZ španjelov in mladinska ter vzrejna preizkušnja nemških

prepeličarjev; LD Braslovče; zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Braslovče.

Vodniki, ki se želi s svojim psom udeležiti katere od prireditev, se mora prijaviti tajniku Tonetu Dimniku 14 dni prej na naslov: Galicija 27/a, 3000 CELJE (tel.: 031/366-674; e-mail: anton.dimnik@gmail.com)

3. LKD CERKNICA

- 12. 5.:** Telesno ocenjevanje za VI. skupino lovskih psov; LKD Cerknica; zbor ob 8. uri pred veterinarsko postajo v Cerknici, Gerbičeva 39.
- 8. 9.:** UP po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov; zbor ob 8. uri pred gasilskim domom v Babnem Polju.
- 6. 10.:** PNZ za goniče in brak-jazbečarje; LD Grahovo; zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Grahovo, Grahovo pri Cerknici.
- Vodniki morajo svojo udeležbo najaviti 14 dni pred vsako prireditvijo.*

4. LKD GORENJSKE

- 9. 3.:** Tečajji za vodnike in lovske pse; LKD Gorenjske; informativni sestanek (brez psov) ob 17. uri na ustaljenem prostoru pri nogometnem igrišču v Bitnjah.
- 14. 4.:** PZP ptičarjev; LPN Kozorog; zbor ob 8. uri pred Gostilno Zajc v Lahovčah.
- 26. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov; LKD Gorenjske; zbor ob 8. uri na ustaljenem prostoru pri nogometnem igrišču v Bitnjah.
- 16. 6.:** UP v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov; LD Železniki; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Železniki pri Plavžu.
- 7. 9.:** Mala šola za mlade lovske pse (od 3 do 7 mesecev starosti); LKD Gorenjske; zbor vodnikov s psi ob 17. uri pri nogometnem igrišču v Bitnjah.
- 15. 9.:** PNZ jamarjev; LD Sorško polje; zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Sorško polje.

29. 9.: PNZ šarivcev in prinašalcev (retrieverjev); LD Škofja Loka; zbor ob 8. uri, pred lovsko kočo LD Sorško polje.
13. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Bled; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bled.
27. 10.: JZP ptičarjev; LPN Kozorog; zbor ob 8. uri pri Gostilni Zajc v Lahovčah.
10. 11.: Lokalna tekma goničev in brak jazbečarjev; LD poljane; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Poljane.

5. LKD GORICA – Nova Gorica*

* glej tudi posebno obvestilo v Lovcu

28. 4.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LKD Gorica; zbor ob 8. uri, Zeleni gaj, Dornberk.
29. 4.: PZP ptičarjev; LKD Gorica; zbor ob 8. uri v dvorani v Velikih Žabljah.
15. 9.: PNZ jamarjev; LKD Gorica, LD Hubelj; zbor ob 8. uri, lovska koča LD Hubelj, nad Lokavcem.
6. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; KD Gorica, LD Nanos; zbor ob 8. uri, lovska koča na Nanosu (Abram).
13. 10.: UP v delu po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov; LKD Gorica, LD Sabotin; zbor ob 8. uri, lovska koča LD Sabotin, Sabotin.
20. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LKD Gorica, LD Kanal; zbor ob 8. uri v Ajbi, LD Kanal.
20. 10.: PNZ španjelov ter mladinska in vzrejna preizkušnja prepe-
ličarjev; LKD Gorica; zbor ob 8. uri pri Gostišču Kogoj v Biljah.
27. 10.: JZP (jesenska zrejna preizkušnja), ŠPP (širša poljska preiz-
kušnja) in PP (poljska preizkušnja) ptičarjev; LKD Gorica, LD Čaven; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Čaven nad Gojačami.

6. LKD IDRIJA

5. 5.: Telesna ocena lovskih psov: goniči, jamarji in krvosledci; LD Dole; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Dole.
29. 9.: PNZ za goniče in brak-jazbečarje; LD Dole; zbor ob 7. uri pri lovskem domu LD Dole.

7. LKD ILIRSKA BISTRICA

28. 4.: Telesna ocena lovskih psov: goniči, brak-jazbečarji in prepe-
ličarji; LD Prem; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Prem.
22. 9.: UP po krvni sledi; LD Kozlek; zbor ob 8. uri na Črnih njivah.
29. 9.: PNZ goničev in brak jazbečarjev; LD Brkini; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Brkini.

Prijave 10 dni pred prireditvijo!

8. LKD KOČEVJE

3. 4.: Začetek tečaja za vodenje in šolanje lovskih psov; LKD Kočevje; zbor ob 8. uri, lovski dom LD Mala gora.
5. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem, razen VII. skupine FCI; LD Ribnica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Dolenja vas.
8. 9.: PNZ goničev; LD Velike Lašče; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Velike Lašče na Retenjskih senožetih.
15. 9.: PNZ psov jamarjev; LD Ribnica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ribnica.
13. 10.: UP po krvnem sledu; LD Banja Loka; zbor ob 8. uri pred lov-
skim domom LD Banja Loka.
20. 10.: Memorial Adolfa Ivanca; lokalna UT za vse pasme goničev iz LKD Kočevje; LKD Kočevje; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sodražica.

Vsi udeleženci prireditev iz drugih LKD plačajo vse stroške po ceniku KZS.

Za vse prireditve je obvezna prijava vsaj 14 dni pred prireditvijo na naslov: tajnik Miran Petek, Veronike Deseniške 7, 1330 Kočevje ali po tel.: (01) 895-15-60 in 041/522-999

9. LKD KOROŠKE

12. 5.: TO vseh pasem lovskih psov, razen ptičarjev; LD Slovenj Gra-
dec; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Slovenj Gradec, Na Selah 9/a.
23. 6.: UP po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov; LD Prežihovo; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Prežihovo.
15. 9.: PNZ jamarjev in preizkušnja v prinašanju; LD Bukovje; zbor ob 8. uri pred avtopralnico pod kmetijo Rožič, Otiški Vrh.
29. 9.: PNZ, mladinska in vzrejna preizkušnja šarivcev; LD Muta; zbor ob 8. uri pri Gostilni Lovca na Muti – Karavaning.

6. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Jamnica; zbor ob 8. uri pred Gostiščem Rifel v Prevaljah.

27. 10.: Lokalna tekma goničev; LD Podgorje; zbor ob 8. uri pred Go-
stilno Rogina v Podgorju.

Za vse prireditve velja, da je zadnji rok prijave 10 dni pred prireditvijo pri tajniku LKD Koroške Jožefu Verčku; tel. :041/635-953.

10. LKD LJUBLJANA

13. 2.: Pomladanski tečaj za vodnike lovskih psov vseh pasem; LKD Ljubljana; ob 16. uri pred Gostiščem Štern na Ježici.
14. 4.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem; LKD Ljubljana; zbor ob 8. uri na stadionu ŽAK – Ljubljana.
28. 4.: PZP ptičarji; LD Vrhnika; zbor ob 8. uri pred Gostilno Kavčič na Drenovem Griču.
19. 5.: UP po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov; LD Šentjošt; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Šentjošt.
1. 9.: Državna tekma v vodnem delu - Pokal mesta Ljubljana (CACT za vse pasme lovskih psov); LD Ig in LKD Ljubljana; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Ig.
8. 9.: PNZ prinašalcev (retrieverjev), LD Grosuplje; zbor ob 8. uri pred bifejem Bela griva v Grosupljem.
15. 9.: UP po umetnem KS za vse pasme lovskih psov, LD Borovnica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Borovnica.

Foto: S. Vole

Odhod na zborna mesto za telesno ocenjevanje lovskih psov

22. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev, LD Grosuplje; zbor ob 8. uri pri Beli grivi v Grosupljem.
29. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev, LD Moravče; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Moravče.
6. 10.: JZP, PP in ŠPP ptičarjev, LD Brezovica; zbor ob 8. uri pred lov-
skim domom LD Brezovica.
13. 10.: PNZ španjelov ter mladinska vzrejna preizkušnja nemških pre-
peličarjev, LD Pštata; zbor ob 8. uri pri Gostilni Mangan v Ihanu.
20. 10.: Lokalna uporabnostna tekma za vse goniče, LD Tuhinj; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Tuhinj.
27. 10.: PNZ jamarjev, LD Grosuplje; zbor ob 8. uri pri Beli grivi v Grosupljem.

11. LKD MARIBOR

14. 4.: TO lovskih psov vseh pasem; LD Malečnik; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Malečnik v Celestrini.
21. 4.: III. državna razstava lovskih psov Slovenije – CAC – Gornja Radgona, v sklopu 5. mednarodnega Sejma lovstva, ribištva, turizma in aktivnosti v naravi.
5. 5.: PZP ptičarjev; LD Rače; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Rače.
12. 5.: PNZ prinašalcev (retrieverjev); LD Polskava; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Polskava.
15. 9.: UP tekma po KS za vse pasme lovskih psov; LD Šmartno na Po-
horju; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Šmartno na Pohorju.

- 22. 9.:** PNZ goničev; LD Oplotnica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Oplotnica.
- 29. 9.:** PNZ za prinašalce (retrieverje); LD Polskava; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Polskava.
- 6. 10.:** JZP ptičarjev; LD Starše; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše.
- 13. 10.:** PNZ jamarjev; LD Starše; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše.
- 20. 10.:** PNZ španjelov ter mladinska in vzrejna preizkušnja nemških prepeličarjev; LD Pernica; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Pernica.

12. LKD NOVO MESTO

- 5. 5.:** TO lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev (retrieverjev); LKD Novo mesto; zbor ob 8. uri pred Gostilno Kavšek v Račjem selu 25 pri Trebnjem.
- 19. 5.:** TO lovskih psov, razen ptičarjev in prinašalcev (retrieverjev); LKD Novo mesto; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Škocjan na Vrhu pri Škocjanu.
- 7. 9.–9. 9.:** Tečaj VP/1 za vodnike s psi, ki so stari od 6 do 18 mesecev; LKD Novo mesto; zbor na Gorjancih pri lovskem domu LD Orehovica, informacije po tel.: 041/923 817 – Žare Krese.
- 22. 9.:** Lokalna UP v delu po umetni KS za vse pasme lovskih psov; LD Škocjan; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Škocjan (pisno prijavo in tel. števil. je treba poslati do 12. 9. na naslov: LKD Novo mesto, Seidlova cesta 6, 8000 Novo Mesto).
- 6. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Trebnje; zbor ob 8. uri pri Gostilni Kavšek v Račjem selu 25 pri Trebnjem.
- 13. 10.:** PNZ španjelov ter mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev; LD Otočec; zbor ob 8. uri Pri Jordanu v Dragi pri Beli Cerкви (vodniki, ki bodo opravljali vzrejno preizkušnjo, morajo prinesiti divjad s seboj).
- 20. 10.:** PNZ jamarjev; LD Škocjan; zbor ob 8. uri na avtobusni postaji v Škocjanu.
- 27. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Šentjernej; zbor ob 8. uri pred gostiščem na hipodromu v Šentjerneju.

13. OBALNO-KRAŠKO LKD

- 24. 3.:** PNZ za prinašalce (retrieverje); LD Rižana; zbor ob 8. uri ob izviru reke Rižane (prijave zbira Zinka Rovar, Kinološko društvo Rižana, Koper, tel.: (05) 651-43-80).
- 7. 4.:** PZP ptičarjev; LD Strunjan; zbor ob 8. uri ob izviru reke Rižane (prijave zbira Zinka Rovar; tel.: (05) 651-43-80).
- 5. 5.:** TO lovskih psov vseh pasem; LD Gabrk Divača; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Gabrk Divača (prijave zbira Milan Burič, Zg. Škofije 9, 6281 Škofije, GSM 041/271-453).
- 15. 9.:** PNZ jamarjev; LD Rižana; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Rižana (prijave zbira Fabio Steffe, Partizanska ul. 23/c, 6000 Koper, GSM 041/761-411).
- 6. 10.:** PNZ šarivcev; zbor ob 8. uri pri združenem domu v Bertokih (prijave zbira Stojan Žigon, Stari Grad, Sp. Škofije, 6281 Škofije, GSM 041/230-333 ali (05) 652-85-55).
- 6. 10.:** Lokalna UP tekma barvarjev; LD Videž Kozina; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Videž - Kozina (prijave zbira Jože Mahne, Bač 9/a, 6242 Materija; tel.: (05) 687-41-17, GSM 031/575-880).
- 13. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Obrov; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Žabnik - Obrov; prijave zbira Robert Bandelj, Bošamarin 58, 6000 Koper, GSM 040/170-197).
- 27. 10.:** Lokalna UT goničev; zbor ob 8. uri pri Gostilni Trije lovci, Šmarje (prijave zbira Milan Burič, Zg. Škofije 9, 6281 Škofije; GSM 041/271-453).
- 3. 11.:** JZP, ŠPP in PP ptičarjev; zbor ob 8. uri pri združenem domu v Bertokih (prijave zbira Gianfranco Vincoletto, Šmarje 203, 6274 Šmarje; GSM 041/217-530).
- 24. 11.:** TP-R CACT za prinašalce (retrieverje); LD Rižana; zbor ob 8. uri ob izviru reke Rižane (prijave zbira Zinka Rovar; tel. (05) 651-43-80).

Prijave morajo biti v pisni obliki oddane najmanj 10 dni pred prireditvijo. Če ne bo dovolj prijav, si prireditelj dovoljuje prireditev odpovedati. Morebitne spremembe bomo objavili v reviji Lovec. Za pravilno izvedbo vseh prireditev odgovarja Obalno-Kraško LKD Koper. (op. Komisije za prireditve pri KZS)

14. ZVEZA LOVSKIH KINOLOGOV POMURJA

- 14. 4.:** TO lovskih psov naslednjih pasemskih skupin: ptičarji, šarivci, jamarji, barvarji in prinašalci (retrieverji); LD Krog; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Krog (za TO se morajo vodniki prijaviti najmanj 15 dni pred prireditvijo in priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika). Prijave sprejema ZLD Prekmurje, tel. (02) 521-12-14 ali (02) 523-14-80 in GSM 041/715-160.
- 12. 5.:** Spomladanska preizkušnja naravnih zasnov ptičarjev (PZP) in prinašalcev (retrieverjev); zbor ob 8. uri pred upravno zgradbo GL Fazan - Beltinci; prijave so obvezne 15 dni pred preizkušnjo s fotokopijo rodovnika v pisarni ZLD Prekmurje (02) 521-12-14 ali (02) 523-14-80 in GSM 041/715-160.
- 2. 6.:** UP po umetnem KS; LD Cankova; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Cankova. Pravico sodelovanja na UP imajo vodniki, ki se prijavijo najmanj 15 dni pred preizkušnjo (s fotokopijo rodovnika in dokazilom o plačani kavicji 25 € na TR 02340-0255171008, v pisarni ZLD Prekmurje (02) 521-12-14 ali (02) 523-14-80 in GSM 041/715-160).
- 6. 10.:** JZP, ŠPP za ptičarje, PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja za nem. prepeličarje in PNZ za prinašalce (retrieverje); LD Krog; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Krog. Pravico sodelovanja imajo vodniki, ki se najmanj 15 dni pred preizkušnjo prijavijo s fotokopijo rodovnika v pisarni ZLD Prekmurje (02) 521-12-14 ali (02) 523-14-80 in GSM 041/715-160.

15. LKD POSAVJE - KRŠKO

- 28. 4.:** TO lovskih psov vseh pasem in Kinološki dan LKD Posavja - Krško; LKD Posavje - Krško; zbor ob 8. uri na Trški gori pri lovskem domu Jožeta Jurečiča; LD Krško.
- 5. 5.:** PZP za ptičarje, mlajše od 18 mesecev; LD Krško; zbor ob 8. uri na stadionu Matije Gubca v Krškem. (Potrebna je prijava najmanj 10 dni pred preizkušnjo.)
- 9. 6.:** Lokalna UP v delu po KS za vse pasme lovskih psov; LD Raka; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Raka v Zalokah. (Potrebna je prijava najmanj 10 dni pred preizkušnjo.)
- 15. 9.:** Memorialna tekma Alojza Arka v vodnem delu za lovske pse vseh pasem; LKD Posavje - Krško; tekma je izključno lokalna, t. j. samo za člane LKD Posavje - Krško. Kraj in ura bosta določena naknadno z okrožnico LKD kinološkim referentom LD.
- 6. 10.:** JZP, PP in ŠPP ptičarjev; LD Krško; zbor ob 8. uri pri stadionu Matije Gubca v Krškem. (Potrebna je prijava najmanj 10 dni pred preizkušnjo.)
- 20. 10.:** PNZ šarivcev; LD Artiče; zbor ob 8. uri na železniški postaji Libna pri Krškem. (Organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu za pasemsko skupino. Obvezna je prijava 10 dni pred prireditvijo.)
- 20. 10.:** PNZ za pse jamarje - na planem; LD Veliki Podlog; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Veliki Podlog v Globelem. (Organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu za vso pasemsko skupino.) Obvezna je prijava 10 dni pred prireditvijo.
- 27. 10.:** PNZ za goniče in brak-jazbečarje; LD Pišce; zbor ob 8. uri pri Gostilni Petrišič v Dedni vasi pri Piščecah. (Obvezna je prijava 10 dni pred prireditvijo.)

Foto: S. Vole

Nemški prepeličar vodniku oddaja uplenjeno lisico.

16. LKD POSTOJNA

- 19. 5.:** TO lovskih psov (razen ptičarjev in prinašalcev (retrieverjev); LD Hrenovice; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Hrenovice v Hruševju.
- 6. 10.:** PNZ jamarjev; LD Košana; zbor ob 8. uri pri lovskem domu v Neverkah.
- 13. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Tabor - Zagorje; zbor ob 8. uri pri lovski koči pred Juriščami.
- 20. 10.:** Lokalna UP v delu po KS za vse pasme lovskih psov; LD Pivka; zbor ob 8. uri pred Gostiščem Benigar v Pivki.
- 27. 10.:** PNZ španjelov ter mladinska in vzrejna preizkušnja nemških prepeličarjev LD Planina; zbor ob 8. uri pred Gostiščem Demšar v Planini.

Za vse prireditve prosimo, da pošljete pisne prijave najpozneje 10 dni pred posamezno prireditvijo na naslov: LKD Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna. Informacije so na voljo v delovnem času po tel.: (05) 720-45-21 (tajništvo PB ZLD).

17. LKD PTUJ

- 14. 4.:** TO lovskih psov, razen za pasme iz skupine goničev, barvarjev in prinašalcev (retrieverjev); LD Markovci; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Markovci v Sobotincih.
- 28. 4.:** PZP ptičarjev; LKD Ptuj; zbor ob 8. uri v Selih 37 pri Ptuj, LD Ptuj.

Foto: F. Slak

Resasti istrski gonički Cica in njena 5-mesečna hčerka Lava. Psički sta potomki svetovne prvakinje z razstave v Budimpešti (1996). Njun lasntik je Franc Slak iz LD Trebnje.

- 6. 10.:** TR-R CACIT tekma za prinašalce (retrieverje); LD Jože Lacko; ob 7.30 pri lovskem domu LD Jože Lacko v Gajkah pri Ptuj.
- 6. 10.:** JZP ptičarjev; LKD Ptuj; zbor ob 8. uri: zborna mesto Sela 37 pri Ptuj; LD Ptuj.
- 13. 10.:** PNZ šarivcev; LD Ormož; zbor ob 8. uri pri Domu društev Občine Ormož, Ljutomerska c. 10, Ormož.
- 20. 10.:** PNZ psov jamarjev; LD Boris Kidrič; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Boris Kidrič v Zg. Hajdini pri Ptuj.
- 27. 10.:** Lokalna tekma za pokal sv. Huberta; LD Markovci; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Markovci v Sobotincih.
- 3. 11.:** Tekma za prehodni pokal sv. Huberta; CACT psov ptičarjev; LD Sv. Marjeta niže Ptuj; zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Sv. Marjeta v Placerovcih pri Gorišnici.

Za vsako lovsko-kinološko prireditev je potrebna predhodna pisna prijava na LKD Ptuj, Potrčeva 45, 2250 Ptuj, najmanj 10 dni pred razpisano prireditvijo. Pisni prijavi je treba priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika. Lovski psi, udeleženi na prireditvah, morajo biti zdravi in redno cepljeni proti steklini, kar vodniki dokažejo z ustreznim dokumentom.

18. LKD ZASAVJE

- 3. 3.:** Tečaj za vodnike in osnovno šolanje lovskih psov VP/1, VP/2 (75 ur) – razpis
- 5. 5.:** TO lovskih psov (goničev, brak-jazbečarjev, krvosledcev, jamarjev in šarivcev); LD Šmartno; zbor ob 8. uri pri Gostilni Maček v Šmartnem pri Litiji.

- 8. 9.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev; LD Dole; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Dole.
- 15. 9.:** UP v delu po KS in lokalna tekma v delu po umetnem KS za vse pasme lovskih psov; LD Šentlambert; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Šentlambert.
- 22. 9.:** PNZ terierjev in jazbečarjev; LD Šmartno; zbor ob 8. uri pri Gostilni Krznar.
- 22. 9.:** Lokalna UT goničev; LD Dole; zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Dole.
- 29. 9.:** Lokalna UT brak-jazbečarjev; LD Trbovlje; zbor ob 8. uri pri koči strelišča Kipe, Trbovlje.
- 6. 10.:** Vzrejna tekma prepeličarjev in španjelov; LD Zagorje ob Savi; zbor ob 8. uri pri gasilskem domu Kotredež v Zagorju ob Savi.
- Vse prijave je treba oddati vsaj 10 dni pred prireditvijo na naslov: LKDZ, Ljubljanska 10, 1270 Litija ali e-mail: lkd.zasavje@siol.com*

19. DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

- maj: Specialna razstava ptičarjev – CAC, datum in kraj bosta objavljena naknadno. Vodja prireditve Vilko Turk; DLP.
- 15. ali 29. 9.:** Državna poljska preizkušnja ptičarjev britanskih otokov (PPA) – CACT. Kraj bo objavljen naknadno; vodja prireditve Ivan Traven; DLP.
- 13. in 14. 10.:** Mednarodna širša poljska preizkušnja (ŠPP) – Sežunov memorial CACIT. Kraj bo določen naknadno; DPL.
- 27. in 28. 10.:** Lokalna vsestranska uporabnostna preizkušnja (VUP); LKD.
- 3. 11.:** CACT ptičarjev za pokal sv. Huberta v organizaciji LKD Ptuj. Vodja prireditve Mirko Obrat, strokovni vodja Rudi Rakuša; LKD.

20. DRUŠTVO LJUBITELJEV NEMŠKIH PREPELIČARJEV

- 28. 10.:** UP za nemške prepeličarje, kraj bo objavljen pozneje, ob prijavi. Prijaviti se je treba do 20. 10. 2007 tajniku na naslov: Jože Pangerl, Miklošičeva 1, 3000 Celje; GSM 031/448-042. Pošljite obojestransko fotokopijo rodovnika in ocene delovnih preizkušenj.
- 17. 11.:** Vzrejni pregled; LD Žalec; Lovska koča LD Žalec - Rinka v Gotovljah; prijavitelj se je treba do 10. 11. 2007 predsedniku VK Jožetu Pangerlu, Miklošičeva 1, 3000 Celje, GSM 031/448-042. Pošljite obojestransko fotokopijo rodovnika s telesnimi ocenami in ocenami delovnih preizkušenj.

21. KLUB LJUBITELJEV PSOV JAMARJEV

- 28. 9.:** Vzrejna preizkušnja z vzrejnim pregledom za jazbečarje; LKD Ljubljana, LD Brezovica; zbor ob 8. uri pri gasilskem domu v Notranjih Goricah.
- 6. 10.:** Vzrejna preizkušnja z vzrejnim pregledom za terierje; LKD Ljubljana, LD Vrhnika; zbor ob 8. uri v kamnolomu pod Čelom.
- 20. 10.:** Državna vsestranska uporabnostna preizkušnja za terierje; VUP-CACT. Kraj bo določen naknadno.
- 27. 10.:** Državna uporabnostna preizkušnja za jazbečarje; VUP-CACT. Kraj bo določen naknadno.

22. VK ZA BARVARJE

- 16. 2.:** Seminar za vodnike krvosledcev na Pohorju. (Razpis bo objavljen v reviji Lovec.)
- 7. 6.:** Tečaj za vodnike krvosledcev na Mašunu. (Razpis bo objavljen v reviji Lovec.)
- 23. 6.:** Vzrejni pregled barvarjev pri lovski koči LD Čemšenik pri Trojanah.
- 13. 9.:** Državna tekma po KS; CACT SLO. (Razpis bo objavljen v reviji Lovec.)

23. VK ZA GONIČE

- 14. 4.:** Vzrejni pregled za goniče, razen brak-jazbečarjev; zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Raša - Štorje 158, 6210 Sežana.
- 4. 11.:** Vzrejni pregled za goniče, razen brak-jazbečarjev; zbor ob 8. uri v Podgorju pri Slovenj Gradcu pri Gostilni Rogina.
- 27. 10.:** CACT državna tekma visokonogih goničev. Kraj in čas bosta določena naknadno
- Opomba: Vodniki psov morajo imeti pri vzrejnem pregledu s seboj original in kopijo rodovnika, pes mora biti cepljen, telesno ocenjen in imeti mora opravljen PNZ.*

Komisija KZS za prireditve – M. A.

Tekmovanje visokonogih goničev treh LKD

Memorial Antona Oselija

Vredne vsakoletne kinološke prireditve spada tudi lokalna tekma visokonogih goničev, na kateri se v delu pomerijo goniči vodnikov iz **LKD Gorica**, **LKD Idrija** in **LKD Koper**. Med tremi lovskimi kinološkimi društvi so se dogovorili, da se tekma zaradi prezgodnje smrti znanega kinološkega sodnika in vodnika goničev **Antona Oselija** preimenuje njemu v spomin.

Anton Oseli je bil do leta 1963 član LD Porezen - Cerkno, zaposlen pa je bil na Elektrogospodarski šoli (EGŠ) v Cerknem. Po preselitvi EGŠ v Novo Gorico je tudi Tone postal meščan Gorice. Anton je bil strasten lovec, še večjo strast in veselje pa je imel do lovske kinologije in štiri-nožnih prijateljev, lovskih psov. Z vsakoletno tekmo visokonogih goničev se ga bomo spominjali še naprej.

Lokalno tekmovanje visokonogih goničev – Memorial Antona Oselija – vsako leto organizira eno od treh omenjenih LKD. Leta 2006 je to nalogo opravilo **LKD Idrija** na Črnem Vrhu nad Idrijo v lovišču LD Javornik. Pred lepo lovsko kočjo se je 28. 10. 2006 zbralo kar 21 vodnikov lovskih psov s svojimi štiri-nožnimi prijatelji. Kar osem kinoloških sodnikov je za ocenjevanje dela goničev opazovalo in presojalo delo psov od 8. ure pa vse do poznih popoldanskih ur. Vodja prireditve je bil kinološki sodnik in lovec LD Javornik **Jure Pagon**, vodja sodniškega zbora pa **Niko Mrak**. Žreb je določil, na katerem terenu bodo tekmovali posamezne skupine, vodnike in kateri sodniki bodo ocenjevali katero skupino. Lovišče LD Javornik na Črnem Vrhu nad Idrijo je rahlo hribovito, z obsežnimi košenicami po dolinah, hribovje vse naokrog pa je poraščeno z visokim drevjem in grmičevjem. Zato je divjad, ki jo psi gonijo, težko vidna. Če sodnik gonje psa in divjadi ne vidi (pes mora goniti le zajca ali lisico), pa naj jo goni tudi uro ali več, ne more prejeti višje ocene od 1; to je 20 točk (namesto 80 točk, če bi bila divjad vidna – zajec ali lisica). S tem želim povedati, kako je pes gonič, ki goni samo zajce in lisice, parkljaste divjadi pa »niti ne povoha«, pri nevidni divjadi lahko zelo prizadet pri ocenjevanju. Iz-

Foto: A. Raspet

Vodniki LKD Idrija z ekipo mladih, delovnih goničev

Rezultati posameznikov, ki so prejeli pokale:

MESTO	LKD	TEKMOVALEC	IME PSA	N. R.	ŠT. TOČK
1.	Gorica	Ljubo Mravlje	Bir	I.	182
2.	Koper	Milan Burič	Asta	III.	155
3.	Gorica	Damjan Peternel	Lea	III.	152

kušeni kinološki sodnik bo psa »zajčarja« (ki poišče in goni le zajca) pravilno ocenil že ob izpustu na košenici takoj, ko bo z vso vneto iskal zajca. Najverjetneje ga bo kmalu tudi dvignil. Največkrat pa ga bo dvignil in nato gonil le v gozdu, kjer ima zajec lož. Pes bo »neviden« za sodnika, saj je znano, da zajec zelo redko priteče iz gozda na košenico. Toda kinološki sodniki moramo biti nepristranski, korektni in poštenti ter spoštovati določila *Pravilnika za ocenjevanje dela goničev*.

Po 5 do 6 ur trajajočem tekmovanju je bilo razvidno, da je od 21 privedenih goničev 16 psov opravilo tekmo, 5 pa žal ne.

Rezultati najboljših ekip in posameznikov so bili naslednji:

1. LKD Gorica – 486 točk (tekmovali 4 psi)
2. LKD Koper – 436 točk (tekmovali 4 psi)
3. LKD Idrija – 415 točk (tekmovali 4 psi)

Rezultati ekip mladih psov, ki so prejeli pokale:

1. LKD Idrija – 347 točk (tekmovali 4 psi)

2. LKD Gorica – 288 točk (tekmovali 4 psi)
3. LKD Koper – 139 točk (tekmoval 1 pes)

Podeljen je bil tudi pokal za najdaljšo gonjo na tekmi na edinega »videnega« zajca, ki ga je dobil pes Bir.

V naših loviščih je številčnost zajca zelo majhna. Gonič mora imeti tudi veliko srečo, da zajca dvigne in nato tudi, da ga sodnik vidi pri njegovi gonji. Zato je na tekmi goničev pokal za najdaljšo gonjo videnega zajca zelo cenjen in odtehta vse druge pokale in nagrade.

Brez zadnjega pogona, ki se je zavlekel v pozne popoldanske ure, seveda ni šlo. Pogovorili smo se, kakšne težave smo imeli sodniki in vodniki psov na tekmi, čeprav nam je bilo vreme zelo naklonjeno. Za pse goniče pa je bilo delo v gozdu, brez vlage in v suhem listju, zelo težavno. Kljub vsemu so bile sklepne misli tekmovalcev, da se bomo spet srečali čez eno leto.

Anton Raspet, kin. sodnik LKD Idrija

UP po krvnem sledu v Kočevju

Najboljša psička pasme beagle

V LKD Kočevje smo lahko še posebno ponosni na kinološko prireditev Uporabnostna preizkušnja (UP) v delu po krvnem sledu, ki smo jo organizirali 14. oktobra lani v lovišču LD Mala Gora. Nanjo smo ponosni zaradi odličnih rezultatov, ki so jih vodniki dosegli s svojimi zvestimi pomočniki.

Vodja prireditve je bil izkušen lovec in kinolog, predsednik LKD Kočevje **Jože Špehar**, ki je sicer tudi član LD Mala Gora, in je predstavil to LD. Povedal je, da LD sodi med sredogorska lovišča in meri 4.200 ha. Leži na jugovzhodu Kočevja in meji na LD Kočevje, LPN Medved - Kočevje in na LPN Žitna Gora. Značilnost lovišča je, da so si v njem našli svoj življenjski prostor: jelenjad, srnjad, divji prašiči, volk, ris in tudi medved, s katerim smo prepoznavni daleč naokoli. Male divjadi je tod malo. LD Mala Gora je bila ustanovljena leta 1954 in šteje 71 članov. Veliko jih vodi in tudi vzreja lovske pse, saj imajo v LD kar 20 psov. Člani so že leta 1956 zgradili lovsko kočjo na Krenu, v osrčju Kočevskega Roga. Leta 1995 smo zgradili tudi lovski dom. Poleg doma je tudi hladilnica za uplenjeno divjad, ki je zgrajena v naravnem skalovju. Lovci so znani po gostoljubnosti in lovski dom z

Foto: M. Petek

Najuspešnejši na oktobrski UP po krvnem sledu v Kočevju (od leve): Andrej Puželj s psičko Brino Roško, pasme beagle, Franc Purkart z brak-jazbečarjem Brinom in Cvetko skok z brandel brakinjo Beff.

veseljem oddajajo v najem za različne namene. Tudi lovski gostje se z zadovoljstvom vračajo v njihovo lovišče, je še poudaril Špehar.

Zborni mesto za uporabnostno preizkušnjo psov je bilo pri lovskem domu LD Mala Gora, kjer smo vodnike pričakali organizatorji. Tam se je zbralo je 10 prijavljenih tekmovalnih parov. Po jutranji kavici smo se odpravili na teren, v srednji del lovišča, h Grabrovčevi koči, kjer je sledil zbor in kjer je bil pozdravni govor predsednika LKD in hkrati vodje prireditve. Prisotne je nagovoril tudi vodja sodniškega zbora **Mirko Stražisar** in tekmujoče izčrpno seznanil z navodili o tekmovalstvu. Sodila sta tudi kin. sodnika **Andrej Rupar** in **Jani Krivec**. Nato so izžrebali startne številke, takoj za tem pa je bil tudi preizkus strelomirnosti psov z odložitvijo. Žal je v tej disciplini proti pričakovanju en pes odpovedal (hanovski krvosledec), vsi drugi pa so se razvrstili po startnih številkah. Umetno položeni krvni sledovi, ki so bili dolgi od 900 do 1000 metrov, so potekali po mešanemu gozdu (že dan pred tekmo so jih položili sodniki). Tekmovalcem je bilo naklonjeno tudi vreme, zato uspeh ni izostal. Krvnemu sledu ni bil kos en sam tekmovalni par. Preizkušnja se je brez zapletov končala ob 13. uri.

Zanimivo je, da je prvo mesto osvojila psička pasme beagle (mali angleški zajčar). To pa nikakor ni naključje, saj je v rokah izkušenega vodnika **Andreja Pužlja**, ki je dokazal, da je tudi beagle lahko odličen krvosledec, če je pravilno šolan in voden.

Vodniki so dosegli naslednje rezultate:

1. **Brina Roška**, beagle, 128 t., I. n. r., vodnik **Andrej Puželj**, LD Sodražica,

2. **Brin**, brak jazbečar, 121 t., I. n. r., vodnik **Franc Purkart**, LD Velike Lašče,
3. **Beff**, brandel brakinja, 110 t., II. n. r., vodnik **Cvetko Skok**, LD Banja Loka.

Po podelitvi nagrad je sledil družabni del s tradicionalnim lovskim golažem, pogovor o lovski kinologiji pa se je zavlekel v pozno popoldne.

Vsem, ki so se kakor koli potrudili za uspešnost prireditve, se v imenu LKD Kočevje toplo zahvaljujem. Še posebno bi se rad zahvalil LD Mala Gora, ki je priskočila na pomoč, odstopila lovišče in nam pomagala kot organizatorica prireditve. Zelo si želimo, da bi bili v prihodnosti še kdaj gostje v tako lepem in prijetnem lovišču.

Miran Petek,
tajnik LKD Kočevje

Foto: B. Leskovic

Predvidena legla lovskih psov

Lovski terierji (SLRLt):

O: 3/I, m: 4/II, 15. 1.,
Stanislav Tomšič,
Drenov Grič 129, 1360 Vrhnika.
O: 5/I, m: 5/I, 28. 1.,
Tomaž Batič,
Lokavec 128/e,
5270 Ajdovščina.

Resasti jazbečarji (SLRJr):

O: 5/I, m: 5/II, 29. 1.,
Alojz Lešnik,
Galicija 58/a, 3310 Žalec.

Brandel brak (SLRBrb):

O: 4/I, m: I/I, 9. 1.,
Ciril Požek,
Črešnjevce ob Bistrici 1,
3256 Bistrica ob Sotli.

Res. istr. goniči (SLRGlr):

O: 5/I, m: 5/I, 25. 11.,
Jože Mahne,
Bač pri Materiji 9/a,
6242 Materija.

Hanovski barvarji (SLRHb):

O: 5/II, m: 5/IIb, 19. 2.,
Franc Branko Plesnik,
Križan Vrh 23,3256,
Bistrica ob Sotli.

Bavarski barvarji (SLRBb):

O: 5/I, m: 5/I, 21. 1.,
Rok - Bojan Deberšek,
Podgorska 83,
2380 Slovenj Gradec.

Brak-jazbečarji (SLRBj):

O: 5/II, m: 4/II, 4. 1.,
Goran Turk,
Pobegi - Frenkova 1,
6276 Pobegi.
O: 5/II, m: 5/II, 7. 1.,
Jože Šuštar,
Strmec 10, 1273 Dole pri Litiji.
O: 5/I, m: 5/I, 13. 2.,
Ivan Hrastovec,
Prapreče 19/c, 3305 Vransko.

Slovaški goniči (SLRSK):

O: 5/I, m: 4/I, 3. 1.,
Jaka Logar,
Pod bregom 2, 2380
Slov. Gradec.

Nemški žimavci (SLRNŽ):

O: 5/PZP, ŠPP, m: 5/PZP 65 t,
ŠPP 169 t - II., 2. 2.,
Vojko Pirher in Franc Makoter,
Lukavci 26 a,
9242 Križevci pri Ljutomeru.

Zlati prinašalci (SLGR):

O: 5/PNZ, m: 5/PNZ, 12. 12.,
Matej Hočevar,
Sadinja vas 109, 1261 Dobrunje.

Labradorci (SLRLR):

O: 5/LPP-R, m: I/TP-R, 5. 12.,
Zinka Rovar,
Kolomban 77, 6280 Ankarano.

Ljubljana, 4. 1. 2007
Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Orožje in optika

Prodaj rusko kombinirano puško IZH - 94, kal. .30 - 06 /12 Mag., s str. daljnogledom Norconia 6 x 42 (Suhlova montaža). Cena 200.000 sit. Tel.: 051/355-162.

Poceni prodaj karabinko CZ, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom 6 x 42 Zrak (Suhlova montaža) in rusko **šibrenico - eno-čevko**, kal. 12. Tel.: 041/468-550.

Prodaj karabinko CZ, kal. 7 x 57, s str. daljnogledom Waterdroof 6 x 40 (Suhlova montaža). Cena 400 €. Je dobro ohranjena in ima izrezljano kopito. Tel.: 041/423-588.

Prodaj FN Browning, kal. 16. Cena po dogovoru. Tel.: 031/734-291.

Prodaj zelo dobro ohranjeno kratko repetirko (»štuc«) Sava - Kranj, kal. 7 x 64. Puška je res dobro ohranjena. Tel.: (02) 82-23-489 ali 051/395-378.

Kupim starejši model češke bokarice - šibrenice, ZH 201, kal. 16/16 ali 12/12. Tel.: 041/544-514, Jež.

Prodaj češko bokarico, kal. 7 x 57R/16, s str. daljnogledom Zeiss - Jena 4 x 32 (Suhlova montaža). Cena 400 €. Tel.: 041/406-515.

Prodaj puške: šibrenico - petelinko Pieper Diana, kal.

12/12, za 150 €, **šibrenico - petelinko** Siace (skoraj nova), 12/12, za 1.400 €, **šibrenico - petelinko** Pieper, 12/12 Mag., za 1100 €; **petelinko - polrisanico**, 11 mm /16, za 900 €; **šibrenico - brezpetelinko** W.W. Greener London, 16/16, za 3500 €; **šibrenico - brezpetelinko** Manufrance Ideal 12/12 za 300 €; **šibrenico - brezpetelinko** Manufrance Robust, 16/16, za 600 €; **šibrenico - brezpetelinko** Verney Carron, 12/12, za 300 €; **eno-strelno risanico - petelinko** Husqvarna rolling block, 8 x 48 R, za 900 €; **risanico** Mannlicher - Schönaauer, M. 1908, 7 x 57, s strelnim daljnogledom 1,5 - 5 x (Suhlova montaža), za 1.400 €; novo **risanico repetirko na vzvod**, Browning BLR, .308 Win., luksuzno (tovarniška zlata gravura), za 2.200 €; **repetirko** Mannlicher M 95, 8 x 50 R, za 600 €; **revolver** Smith & Wesson 317 AirLite, .22 LR (cev 50 mm, masa 300 g), za 600 €. Tel. (03) 54-51-146 ali 031/285-700.

Prodaj bock šibrenico Sabbati, kal. 20/20. Tel.: (05) 62-41-000 ali 041/524-849.

Prodaj risanico Interarms CZ, kal. .223 Rem., s str. daljnogledom 6 x 42 Cherry (zasučna montaža). Puška je kot nova, izredno precizna, malo uporabljana. Kupcu podarim še 50 ko-

sov nabojev zanjo. Cena 519 €. Tel.: 041/814-529.

Prodajno enocevno risanico – prelamačo, kal. .222 Rem., s str. daljnogledom. Tel.: (01) 787-00-61.

Kupim dobro ohranjeno boro-veljsko bokarico, kal. 7 x 65 R/16. Tel.: 040/796-713.

Prodajno polavtomatsko risanico Remington, Mod. 7400, kal. .30 – 06, z rdečo piko Aim-point (zelo primerna za pogone). Cena 1.150 €. Tel.: 041/210-486.

Prodajno (zaradi opustitve lova), odlično ohranjeno **karabinko**, CZ, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Meopta 4 x 32. Cena po dogovoru. Tel.: 051/377-496 ali (05) 36-68-472.

Prodajno karabinko CZ, kal. 8 x 57 JS, s str. daljnogledom (Suhlova montaža). Tel.: 041/844-662.

Prodajno brezhibno tricevko Merkel Suhl, kal. 16 – 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom 1,5 – 6 x 42. Prodajno tudi novo **zasušeno montažo** Recknagel prizma za karabinko. Tel.: 041/800-229.

Prodajno karabinko, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom (Suhlova montaža). Tel.: 031/722-641.

Prodajno polavtomatsko šibrenico Browning, kal. 12. Tel.: 040/897-257.

Prodajno nov strelni daljnogled Tasco 4 – 12 x 56, nov **dvo-gled** Luxon 7 x 50 (cena 60 €), ter **strelni daljnogled** Hunter 6 x 40 (100 €). Prodajno tudi **rusko MK** puško s str. daljnogledom Tasco, 3 – 9 x 32; **karabinko** CZ, kal. .300 Win. (ali jo zamenjam za polavtomatsko risanico). Tel.: 031/380-448.

Prodajno češko bokarico Super Brno, kal. 16/7 x 57 R, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42 (Suhlova montaža) in **vložno cevjo**, kal. .22 Mag. Tel.: 041/613-928.

Prodajno polrisanico – »bik-sarico«, kal. 6,5 x 57 R – 16, z menjalnimi cevmi 16 – 16 (cena 1000 €); in **pištolo** CZ – Kadet, kal. .22 l.r., z menjalno cevjo 9 mm Luger (450 €). Tel.: 041/763-789.

Prodajno risanico CZ, kal. .223 Rem., in **šibrenico** CZ, kal. 12 – 12. Tel.: 041/338-560.

Kupim šibrenico, kal. 12/12 Winchester, Browning ali Suhl, dobro ohranjeno, z enim sprožilcem. Tel.: (02) 566-91-33 ali 041/887-502.

Prodajno šibrenico – brezpetelinko Suhl – Kranj, kal. 16 – 16, je kot nova (cena 250 €) in **kombinirko** ZH, kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom (Suhlova montaža) in menjalnimi cevmi 16/16. Tel.: (02) 566-91-33 ali 041/887-502.

Prodajno češki bokarici, kal. 12/7 x 57 R in kal. 12/12, ter **eno-strelno risanico** – prelamačo, kal. .222 Rem. Tel.: 031/359-962.

Prodajno šibrenico Browning, kal. 12/12. Tel.: 040/798-321.

Prodajno nov, gumiran dvo-gled Swarovski 7 x 42. Tel.: (01) 895-13-49 ali 041/788-342.

Ugodno prodajno strelni daljnogled Swarovski 3 – 12 x 50 z

osvetljenim križem. Je star 6 mesecev, odlično ohranjen. Tel.: 041/597-661.

Prodajno češko bokarico, mod. ZH 308, kal. 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Norconia 3 – 9 x 40, z osvetljenim križem. Tel.: 041/394-560.

Prodajno novo lahko repetirko, kal. .223 Rem., z montažo za str. daljnogled, Ø = 25,4 mm. Cena je 70 % nabavne cene. Tel.: 031/296-046.

Prodajno strelni daljnogled Lisenfeld 6 x 42 Special z montažo za montažno letev 11–13 mm. Cena je 160 €. Tel.: (01) 70-56-118.

Prodajno precizno risanico Remington 700 BDL, kal. .243 Win., z naprožilom (700 €); variabilni **strelni daljnogled** Leupold XIII 6,5 – 20 x 40, s CPC križem (700 €), variabilni **strelni daljnogled** Leupold XIII, srebrn, 3,5 – 10 x 50, križ dupleks (450 €) in **variabilni str. daljnogled** Bushnell Banner 1,5 – 4,5 x 32, križ dupleks (150 €). Tel.: 0039 335 679-28-08.

Prodajno lovsko repetirko Mannlicher Schönauer M-50, kal. 7 x 64 (Suhlova montaža) in Schmidt & Bender 6 x 42. Cena 1000 €. Tel.: 041/376-491

Ugodno prodajno optično piko druge generacije in vojaški dvo-gled 8 x 36. Tel.: 041/315-720.

Prodajno kratko risanico – repetirko, kal. 6,5 x 54 Carcano in **revolver** Taurus, kal. .44 Mag., cev 6 col, črno bruniran. Oboje prodajno z naboji vred. Tel.: 041/574-262.

Ugodno prodajno boro-veljsko karabinko sistema Mauser, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom 4 x 32 (Suhlova montaža). Puška je izredno lepo izdelana. Tel.: 031/306-001.

Prodajno risanico Blaser R 93 Professional, kal. .243 Win. in **pištolo** Heckler & Koch USP Expert, kal. 9 mm. Tel.: 031/363-980.

Prodajno novo bokarico Antonio Zolli, kal. 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom 2,5 x 12 – 42. Cena 2.000 €. Tel.: 041/624-306.

Lovski psi

Prodajno vrhunsko leglo nemških ptičarjev – žimavcev. Poleženi 5. 12. 2006, potomci delovnih staršev: Beall vom Rauhhaar 4/5, JZP 180+24 t, SPP – SM I. n. r.; oče: Balu vom Bachbrü, prvak Avstrije, 5 x šampion Avstrije, A.N.I.L. (PZP) 135 t, preskus trdnosti značaja 4/4 (odlično), F.F.W. (SPP) 291 II. n. r., F.V.F.G.P. (VUP) 403 II. n. r. Dodatne informacije in rezervacije po tel.: 041/717-464.

Starejšemu lovcu podarim zelo vitalno **lovsko terierko**, staro 8 let, z odlično telesno oceno in I. n. r. v delu. Psička je socializirana, strpna do domačih živali, zelo prijazna do ljudi,

vajena bivanja tudi v stanovanju. Tel.: 040/354-590.

Ugodno prodajno kratkodlakega istrsko goničko, staro 3 leta in **epagneul bretona** (3 leta) ter dve **kdl. istrski gonički**, stari 18 mesecev, že dobro vpeljeni v lov. Tel.: (05) 62-41-000 ali 041/524-849.

Prodajno vrhunsko leglo nemških kratkodlakih ptičarjev, poleženih 20. 12. 2006. Mladiči so potomci delovnih staršev: oče Hes Obreški, mati Kora v. Falkenhorst. Tel.: 041/668-342 ali (02) 751-01-15.

Sprejemam rezervacije za mladiče pasme beagle, poležene 22. 1. 2007. Resni interesi lahko pokličejo po tel.: 041/868-633 ali se oglasijo na naslov: Srečko Škrubelj, Raduha 13, Luče.

Prodajno leglo bavarskih barvarjev, potomce delovno zelo dobrih staršev. Oba imata odlično tel. oceno, sta sledoglasna in ostra do ranjene divjadi. Tel.: 041/730-551.

Za paritev imam na voljo brak-jazbečarja z odlično tel. oceno. Je oster oblačaj divjih prašičev. Tel.: 031/811-118.

Zaradi bolezni prodajno istrski kdl. gonički. Ena je stara 3 leta, druga 5 mesecev. Tel.: 031/781-516 ali 031/257-182.

Na voljo za paritev imam brak-jazbečarja (jelenje rdeče barve). Telesna ocena odlično, PNZ, in opravljen vzrejni pregled. Tel.: 041/522-990.

Kupim uporabnega, do 2,5 let starega nemškega kratkodlakega ptičarja z opravljenim PZP, JZP ali SPP (zaželen svetel serec). Tel.: 041/618-922.

Drugo

Zelo ugodno prodajno naboj, kal. 8 x 57, **Igman Target**, 12,7 g, 120 kosov (cena 50 €); **Federal**, kal. .308 Win., FMJ 9,7 g, 110 kosov (cena 50 €). Tel.: 041/217-768.

Izdelam vam zimske krmilnice in valilnice za ptice duplarice (več vrst) ter montiram lovške trofeje na naravne podložne deščice. Tel.: (01) 895-15-96.

Izdelam gamsove čope (tudi divji prašič, jelen, jazbec). Informacije po tel.: (04) 51-41-181 ali 041/819-231, Basaj.

Prodajno skoraj nov lovski krog št. 28 (56). Cena po dogovoru. Tel.: 051/377-496 ali (05) 36-68-472.

Prodajno 20 ustrojenih lisičjih kožuho in 50 ustrojenih kožuho nutrij. Tel.: 041/844-662.

Prodajno 7 let starega muflo na. Tel.: 031/722-641.

Prodajno kovinsko omaro za 6 pušk. Tel.: (01) 895-13-49 ali 041/78-83-42.

Gumbi iz jelenje roževine za lovske obleke in lovske srajce. Izdeluje Anton Intihar, Kamnik pod Krimom 8/a, 1352 Preserje. Tel.: (01) 36-31-293.

FEBRUAR						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)			
	vzide	zalze	vzide	zalze	začet. konec	
1. Če	16:11	7:20	7:25	17:07	6:17	18:14
2. Pe	17:23	7:46	7:24	17:08	6:16	18:15 ☺
3. So	18:33	8:07	7:23	17:10	6:15	18:17
4. Ne	19:40	8:24	7:21	17:11	6:14	18:18
5. Po	20:45	8:40	7:20	17:13	6:13	18:19
6. To	21:50	8:54	7:19	17:14	6:11	18:21
7. Sr	22:54	9:09	7:17	17:16	6:10	18:22
8. Če	-----	9:25	7:16	17:17	6:09	18:23
9. Pe	0:00	9:44	7:15	17:19	6:08	18:25
10. So	1:08	10:07	7:13	17:20	6:06	18:26 ☺
11. Ne	2:17	10:37	7:12	17:22	6:05	18:27
12. Po	3:26	11:17	7:10	17:23	6:04	18:29
13. To	4:29	12:09	7:09	17:25	6:02	18:30
14. Sr	5:23	13:16	7:07	17:26	6:01	18:32
15. Če	6:06	14:33	7:06	17:28	6:00	18:33
16. Pe	6:40	15:56	7:04	17:29	5:58	18:34
17. So	7:07	17:20	7:02	17:30	5:57	18:36 ☺
18. Ne	7:29	18:44	7:01	17:32	5:55	18:37
19. Po	7:49	20:06	6:59	17:33	5:54	18:38
20. To	8:08	21:29	6:57	17:35	5:52	18:40
21. Sr	8:28	22:52	6:56	17:36	5:51	18:41
22. Če	8:51	-----	6:54	17:38	5:49	18:43
23. Pe	9:20	0:15	6:52	17:39	5:48	18:44
24. So	9:55	1:36	6:51	17:41	5:46	18:45 ☺
25. Ne	10:42	2:50	6:49	17:42	5:44	18:47
26. Po	11:40	3:54	6:47	17:44	5:43	18:48
27. To	12:47	4:44	6:45	17:45	5:41	18:49
28. Sr	13:58	5:22	6:43	17:46	5:39	18:51

ULTRA, d.o.o., NAZARJE

KAMENA SOL
(kosi od 1 do 3 kg)
NA ZALOGI!

Za naročila pokličite:
(03) 839-01-20 ali 040/677-046

Hubertus
club d.o.o.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

MADŽARSKA
JESENSKO-ZIMSKI LOV NA MERJASCA in DAMJAKA
4 polpenzion v luksuzni lovski koči, 3 dnevi organizacije lova z vodenjem poklicnega lovca in terenska priprava trofeje ter odstrel

MERJASCA s čekani
do 12 cm 800 €
do 14 cm 1.000 €
do 16 cm 1.200 €
do 18 cm 1.600 €

DAMJAKA z rogoviem
do 2,5 kg 1.150 €
do 3,0 kg 1.500 €
do 3,5 kg 2.000 €
do 4,0 kg 3.200 €

NAMIBIJA
PAKET 11-DNEVNEGA POTOVANJA s poletom, prevozi, bivanjem in hrano, organizacijo lova ter VKLJUČENIM ODSTRELOM SEDMIM KAPITALNIH TROFEJNIH ŽIVALI (veliki kudu, oriks, svinja bradavičarka, hartebeest, springbock, šakal in samica ene od trofejnih antilop)
All inclusive Ljubljana-Ljubljana 4.200 €

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA
11-dnevni safari
All inclusive Ljubljana-Ljubljana 2.490 €
Ugodni odstrel: impala 200 €, blesbuck 180 €, svinja bradavičarka 200 €, bushpig 250 €, springbuck 200 €, lechwe, niala, reedbuck, tsessebe, waterbuck, gnu ...

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

organizira

NADALJEVALNI TEČAJ OSNOVNEGA ŠOLANJA LOVSKIH PSOV

(konča se z izpitom VP 2):

Zbor vodnikov bo v četrtek, 1. 3. 2007, ob 17. uri pred Prosvetnim domom v Savljah, od koder se bodo vodniki s psi in instruktor odpravili na teren.

Prispevek za plačilo stroškov tečaja: 25 € za vse članke DLP, 50 € za nečlane.

Zadnji rok prijave: 20. 2. 2007.

PRIPRAVLJALNI TEČAJ ZA POMLADANSKO VZREJNO PREIZKUŠNJO PTIČARJEV (PZP):

Začetek tečaja in teoretični del bo v sredo, 14. 3. 2007, ob 18. uri na sedežu (DLP), Župančičeva 9, Ljubljana. Cena tečaja: 45 € za vse članke DLP, 90 € za nečlane. V ceno je vključena tudi vsa divjad, ki bo uporabljena pri šolanju.

Zadnji rok prijave: 1. 3. 2007.

Prispevek za tečaj mora biti nakazan pred začetkom tečaja na račun Društva ljubiteljev ptičarjev, št.: 0201 0025 3852 458.

Vse dodatne informacije: Andreja Strajnar; tel.: (01) 534 - 31 -12; GSM: 041/484-242.

Pisno prijavo psa na tečaj je treba poslati na naslov: DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV, Župančičeva 9, 1000 Ljubljana ali na elektronski naslov: info@pticarij.net. Ob prijavi priložite fotokopijo rodovnika oziroma navedite natančno ime psa, pasmo in rojstni datum psa ter naslov in kontaktno telefonsko številko vodnika, hkrati pa priložite potrdilo o plačilu tečaja. Več informacij: www.pticarij.net

MADŽARSKA: Vas zanima lov na srnjaka z izjemno močnim rogovjem 450 g ali več? V takem primeru pohitite s prijavo. Lov na srnjaka že od 15. 4. naprej.

ČEŠKA, MADŽARSKA: Pavšalni lov na srnjaka na začetku sezone. 3 dni lova, 3 x polpenzion, vključno z odstrelom 3 srnjakov za 990 €.

NOVA ZELANDIJA: Lov na sanjskega jelena: od marca do junija. 3 dni lova, polni penzion in letalska vozovnica ter odstrel jelena z rogovjem v zlati medalji za 5.990 €. Dodatna divjad: vapi, tar, gams, jelen lopatar, bizon, belorepi jelen ...

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA: 10-dnevni safari s 5 dnevi lova, vključno z odstrelom 3 glav trofejne divjadi: belorepi gnu, springbok ter mountain riedbok ali blesbok za 1.990 €.

NAMIBIJA (Okahandja): lov v prvovrstnem lovišču že za 180 €/dan. Odstrelne takse za trofejno divjad so po konkurenčnih cenah.

Lov na divjega petelina, ruševca, bobra ... Še nekaj prostih mest.

Pasat, d.o.o.

<http://www.pasat.si> > tel.: 01/428 37 40 > faks: 01/428 37 44 > e-pošta: info@pasat.si

OPTIČNE PIKE

Optične pike so namenjene za hitro streljanje in za streljanje v razmerah slabše vidljivosti.

RD 42
RD 30
RD 30H
RD 25H

Optična pika 2. generacije
Pasat

dočina: 82 mm, teža: 325 g,
4. velikost merilne pike, 7. jakost
osvetlitve, optična sonda:
dočina: 82 mm

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena LOVSKI DALJNOGLED 7 X 42 WP

• vrhunska kakovost slike
• izvrstna vidljivost v mraku
• široko vidno polje
• polnjen z dušikom
• natančna nastaviteljivost
• 10-letna garancija
• cena: 49.900,00 SIT

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

STRELNI DALJNOGLEDI ANGLEŠKE FIRME HAWKE

Velika izbira strelnih daljnogledov z osvetlitvijo ali brez. Daljnogledi so polnjeni z dušikom, so odporni proti odsunu in imajo 5-letno garancijo.

ME 8x44 IR 39.500 SIT (164,87€)
ME 1,5-8x44 IR 45.200 SIT (188,62€)
ME 3,5-10x50 IR 53.700 SIT (224,59€)

Informacije in naročila BELUGA d.o.o., Ljubljana; Tel: 01 25 10 880 ali 041 72 60 11

interclass
cars
servis in prodaja vozil

VOLVO
Ljubljana: Gorjupova 1, (01) 2000 940

MAZDA
Ljubljana: Gorjupova 1, (01) 2000 955

Ugodnosti za člane LD

www.interclasscars.si

K
R
O
J
A
S
T
V
O

Branko Rožman, s.p.

Erjavčeva 5, Brežice

GSM: 031/544 808

www.krojastvo-rozman.si

e-pošta: krojastvo-rozman@siol.net

Slavnostne
lovske kroje,
srajce (tudi
z dolgimi
rokavi),
telovnike,
hubertus
plašče
in pelerine
izdelujemo
po meri.

R
O
Ž
M
A
N

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena LOVSKI SPEKTIV SANJU 15 - 45 x 60 WP

izvrstna vidljivost v mraku • vrhunska kakovost slike • polnjen z dušikom
dočina: 33 mm • teža: 980 g • neoprenska torbica

CENA: 64.900,00

Beluga, d.o.o. • Ljubljana
Naročila in informacije: 01/ 25 10 880 ali 041/ 72 60 11

PRODAJALNA NOLD
V MERCATOR CENTRU V CELJU

VELIK IZBOR LOVSKE OPREME

AIGLE

**LABOD RWS FIOCCHI CHEDDITE HIRTENBERGER
 NORMA SABATTI BERETTA FALCON ROTTWEIL
 HAWKE BSA NORCONIA BUSHNELL TASCO LUGER
 SANJU COMETA DIANA ČESKA SLAVIA AIGLE PLETIS
 SLAPNIK ROZMAN TIPSO COMTEK SOCKS UNIVERS
 SVILANIT SESIR KLOBUKI**

LOV RIBOLOV

**KONTAKT: Nold d.o.o., Opekarmiska 9, 3000 Celje
 Tel. 03 49 113 74 faks: 03 49 113 75**

ANCELJ, d.o.o.
 Lebanova 3
 8000 Novo mesto
 Tel.: 07 332 1 081, 051 617 626
 Faks: 07 33 23 879
 E-naslov: ancelj-nm@siol.net
 www.ancelj.si

**Delovni čas: od 8.30 do 13.00; 14.00 do 17.00
 Sobota od 8.00 do 12.00**

**BROWNING
 BAR LONG TRAC, kal. .30-06.**

SUPER CENA: 865.32 EUR
 (ZA GOTOVINO) (207.365.00 SIT)
 1.018,02 EUR

Februar je mesec, ko nastopi čas za pripravo na novo lovsko sezono. Takrat se tudi odločamo, kaj od opreme in orožja bomo nadomestili z novejšim in boljšim. Browning **BAR LONG TRACK**, kal. .30-06, odlikuje kvalitetna izdelava, vrhunsko oblikovano kopito ter brezhibno delovanje in natančnost zadetkov. V ponudbi od 1. 2. do 28. 2. 2007 je samo **5 kosov**. Prihranek ob nakupu je znaten - 36.595,00 SIT. Pohitite! Saj vam je že znano: **KDOR PRVI PRIDE, PRVI MELJE.**

NA ZALOGI OROŽJE BLAGOVNIH ZNAMK:
 ALFA-PROJ, BAIKAL, BLASER, ČESKA ZBROJOVKA, MAUSER, RIZZINI, SUHL, TAURUS, TOZ, ZASTAVA, ZBROJOVKA BRNO IN WINCHESTER

UGODNOST VELJA ZA BLAGO NA ZALOGI IN PLAČILU Z GOTOVINO

Generalni zastopnik za:
MANNLICHER

STRELSKI CENTER GAJ

S sklenitvijo letne pogodbe do izrednih popustov pri nabavi streliva ter glinstih ogledalov.

Blaser
 R93
 BBF 95 in 97
 F3 je mogoče preizkusiti na strelišču.
 Na zalogi velika izbira polavtomatskega orožja.

ZEISS
SWAROVSKI
Dedal-NV

Nudimo strokovno svetovanje pri izbiri ustrezne optike. Opravljamo montažo optike ter orožje pristrelimo.

V soboto, 10. 2. 2007 ob 11. uri Vas vabimo na predstavitev lovskega in športnega orožja STEYR MANNLICHER ter novega programa strelnih daljnogledov SWAROVSKI.

Mikos
 Mikos, Travniska ulica 25, 2331 Pragersko (v dvorani Strelskega centra Gaj)
 Tel.: 02/80 37 888, Mobilni tel.: 041/867-890
 E-mail: mikos.boris@siol.net

Z6. Prvi optični strelni daljnogled na svetu, ki so ga kdaj koli napravili s 6 x zoomom.

